

PÅ LUFFEN FÖR ATT UNDERSÖKA PUBLIKA LANDSBYGDSRUM

I Sverige är vi stolta över vår sedvänja Allemansrätten. Men börjar omsorgen om våra gemensamma rum gå förlorad? Vi måste bygga en ny infrastruktur av medvetenhet. Kanske är det dags att skapa Allemansskyldigheten?

Examensarbete
SLU

xx:x

PÅ LUFFEN
för att undersöka publika landsbygdsrum

Examensarbete 20p vid Institutionen för Landskapsplanering, SLU Alnarp

Sabina Jallow

PROLOG
DET HÄR ÄR INTE EN TRAILER.

Det är inte som att läsa en deckare, det finns ingen löst gåta beskriven på skriftens sista sidor.

Läser man delar av den här skriften deltar man i delar av ett sammanhang. Jag föreslår att man läser den som en upplevelse.

Mening skapas mellan delarna, mellan raderna, den blir till i mellanrummet. För att kunna läsa mellan raderna måste man först läsa raderna. Då är det möjligt att det jag vill berätta kan förmedlas.

Varje del i den här texten har egen mening. Men när en del hamnar bredvid andra delar och de börjar samtala uppstår något som delarna själva inte kan berätta. I samtalet blir något till och detta något har sin egen mening. Även om det som ett steg i förståelsen kan vara nödvändigt att dela upp helheter ska inte förståelse av alla enskilda element förväxlas med förståelsen av helheten.

Mitt favoritverk av Joseph Kosuth är "The play of the unmentionable" på Brooklyn Museum. Kosuth väljer verk från museets samlingar och placerar dem i museets utställningslokaler blandade med historiska texter som fästs på väggar och mellan föremålen. Anledningen till att dessa ting valts är att de ansågs provocerande i sin samtid, men i Kosuths verk handlar det inte om att hitta minsta gemensamma nämnare. Jag var inte på utställningen, jag har bara läst om den i en bok, jag har inte ens hört Kosuth tala om den, men berättartekniken i utställningen fascinerar mig.

Deleuze vill berätta om "samtalet" och han använder orkidén och getingen för att beskriva vad han kallar ett tillblivande. Det är ointressant att veta om orkidén liknar getingen eller om getingen liknar orkidén, men intressant är att de delar samma reproduktionsapparat. Getingen är inte en del av orkidén, orkidén inte en del av getingen. Getingen sköter sitt, orkidén sitt. Getingen nyttjar orkidén utan att utnyttja den eftersom de delar samma tillblivande.

Ett ord har en annan betydelse än betydelsen av de bokstäver det består av. Betydelsen beror av bokstävernas inbördes ordning, av ordets plats i språkflödet, tidpunkten då ordet uttrycktes, platsen där det yttrades, av vem, osv. Men semiotik byggd på den lingvistik som reducerar bilden till ett läte glömmar att ta hänsyn till sin egen och sammanhangets rörelse. En filmad film har deltagit i ett skeende, en animerad film är sammansatt av en mängd bilder.

Under tiden som jag gjort mina undersökningar har jag stött på många språk, jag har försökt använda mig av dem, och översatt mellan dem så gått jag har kunnat. Även om jag inte kan uttrycka mig tydligt har jag valt att uttrycka mig. Jag hoppas att det ska vara möjligt för läsaren att vandra inom en sfär ganska nära den jag arbetat i.

...filmspråk, smäländska, planeringsspråk, Deleuzespråk, biologspråk, bondespråk, engelska, slå-med-lie-språk, kattspråk....

INLEDNING

DET ÄR MÄRKLIGT HUR VISSA ÄMNER ALDRIG DISKUTERAS

Det är märkligt hur vissa ämnen aldrig diskuteras. En del händelser får aldrig någon vidare uppmärksamhet och blir därför aldrig noterade. Andra situationer hålls det avsiktligt tyst om, som t ex varför alla rika har stretchjeans och var man hittar kantareller.

Det finns det man bara kan, man vet hur man ska utföra det men kan inte riktigt förklara hur de går till. När min mamma skulle lära mig att virka var en sådan händelse.

En del företeelser känns självklara eftersom deras bakgrund och sammanhang anses självklara. Bröllop äger rum i kyrkan eller i Rådhuset. Varför just där? Varför just bröllop?

Fågelsång är alltid positivt om det inte är mäsar eller duvor som sjunger och det inte är på morgonen när man vill sova ut.

Bebisar under ett år ska inte använda solkräm, för att de inte ska vara solexponerade och alltså behöver mer solskydd än från kräm.

En del förklaringar verkar logiska och på varandra följande. Om talet ett betyder att det är hälften av två, och hälften betyder mitt i tu och mitt i tu betyder i två lika stora delar, så...

INNEHÅLL

PÅ LUFFEN FÖR ATT UNDERSÖKA PUBLIKA LANDSBYGDSRUM	1
PROLOG	4
<i>DET HÄR ÄR INTE EN TRAILER.</i>	4
INLEDNING	7
<i>DET ÄR MÄRKLIGT HUR VISSA ÄMNER ALDRIG DISKUTERAS</i>	7
PROGRAM	10
<i>ATT SÖKA ETT KOMPLEXT PLANERINGSUNDERLAG</i>	10
EN BYGD HAR BLIVIT UPPMÄRKSAMMAD	10
SÖKANDET EFTER ETT NYTT SÄTT ATT PLANERA	11
FÖRSLAGET	13
<i>PUBLIKA LANDSBYGDSRUM</i>	13
AFFÄRSIDÉN	20
<i>PUBLIKA LANDSBYGDSRUM I BRÅBYGDEN</i>	20
<i>OM ANLEDNINGAR TILL FÖRSLAGET SAMTAL MED GUNILLA LINDHOLM 2005-09-06</i>	28
BAKGRUND VÄGEN TILL BESLUT OM ARBETSMETOD	37
ANTECKNINGAR FRÅN MÖTEN I BRÅBYGDEN SOMMAREN 2005	39
OM BRÅBYGDEN	66
OM PLANERINGEN	66
VARFÖR JAG VALDE BRÅBYGDEN OCH INTE VÄSTRA HAMNEN I MALMÖ	70
OM PUBLIKA LANDSBYGDSRUM OCH AKTÖRER PÅ LANDSBYGDEN	72
INSPELNINGAR SOM KOMMUNIKATION	74
ETT SÄTT ATT PLANERA	76
<i>UR FÖRDJUPAD ÖVERSIKTSPLAN BRÅBYGDEN- HÅLLBAR UTVECKLING OCH FÖRHÅLLET MELLAN STAD OCH LAND:</i>	76
BRÅBYGDEN SOM VARUMÄRKE SAMT NY PRODUKTION	76
PUBLIKA LANDSBYGDSRUM (UR FÖRDJUPAD ÖVERSIKTSPLAN)	78
<i>TOMMY SKOOG MED POWERPOINT PRESENTATION 16/7 2005</i>	80
TURISM	83
HOBBY FARMING	85
NYA PRODUKTER	89

SLUTSATSER	91
<i>RESONERANDE OCH GEMENSAMMA ÖVERENSKOMMELSER</i>	<i>91</i>
REFERENSMATERIAL	94
<i>Från kursen Design som Handling 5p, SLU Alnarp 2004.....</i>	<i>Fel! Bokmärket är inte definierat.</i>
<i>UR DELEUZE (SAMTALET), REITER (LANDSBYGDSTVECKLING GENOM RÅDSLÅG), THEODORSSON (DELIBERATIVT DELTAGANDE OCH DESS EFFEKTER), HILLIER (DIRECT ACTION AND AGONISM IN DEMOCRATIC PLANNING PRACTICE), KOSUTH (PUBLIC TEXTS)</i>	<i>97</i>
<i>SAMTAL MED DIANA MULINARI 2005-11-23.....</i>	<i>105</i>
<i>WE NEED TO BUILD A NEW INFRASTRUCTURE OF CONSCIENCE.....</i>	<i>117</i>

APPENDIX

<PERSONER SOM JAG MÖTT I SAMBAND MED MITT EXAMENSARBETE>

<PERSONER SOM JAG REFERERAR TILL I MITT EXAMENSARBETE>

<LITTERATUR SOM JAG LÄST I MEDAN JAG GJORT MITT EXAMENSARBETE>

<KARTA ÖVER BRÅBYGDEN>

<SUMMERY>

PROGRAM

ATT SÖKA ETT KOMPLEXT PLANERINGSUNDERLAG

PÅ LUFFEN FÖR ATT UNDERSÖKA PUBLIKA LANDSBYGDSRUM,
EXAMENSARBETE VID INSTITUTIONEN FÖR LANDSKAPSPLANERING, SLU,
ALNARP

Samtal leder fram till utgångspunkter för ett sätt att planera. Genom att gå på luffen besöks personer och platser för att hitta referenser.

Undersökning av Bråbygdens gemensamma rum genom att gå på luffen i området, för att lära känna bygden och de som vistas i den, leder till ett förslag för vad Publika Landsbygdsrum kan vara.

EN BYGD HAR BLIVIT UPPMÄRKSAMMAD

Bråbygden ligger i Småland, nordväst om Oskarshamn. Bygden är ansedd som speciellt intressant på grund av likheten med landskapet som flera Astrid Lindgrens berättelser utspelar sig i. Landskapet är av riksintresse, klassat som Natura 2000 område av EU, ingår i Leader+, samarbetet Balitc Balans samt uppmärksammat som turistmål. Det småskaliga jordbrukslandskapet brukas av traktens bönder, ibland enligt seglivad tradition.

Idag är man beroende av bidrag men här finns krafter som vill gå över till ett entreprenörskap. Uppmärksamheten kring bygden ledde till att intresseföreningen beslutade sig för att ta in oberoende hjälp utifrån och kontaktade Institutionen för Landskapsplanering i Alnarp. Studenterna på planeringsinriktningen har gjort en fördjupad översiktsplan. Man valde att arbeta med Bråbygden som varumärke, och hur man genom att ta gemensamma beslut kan enas om vad som är nödvändigt för att Bråbygden ska fortsätta vara Bråbygden.

SÖKANDET EFTER ETT NYTT SÄTT ATT PLANERA

Efterkrigstidens planering har varit problemorienterad, man har löst problem. Man skapade först fysiska strukturer i arkitektens konstnärliga anda och senare enligt vetenskapens principer. Arbetet gick över i att även innefatta socialplanering under 60-talet. Under 80-talet fick planeringstjänstemannen en ny roll som samordnare av önskemål och planeringsteorin började belysa vikten av samtal.

Det blir viktigt att tjänstemannens beslutsunderlag är tillräckligt komplext för att spegla tillräckligt många behov, vårt demokratiska system hänger på planeringstjänstemannens intresse för det mångfacetterade allmänna.

EXAMENSARBETETS DELAR

Research: Samtal om rum på landsbygden som kan användas gemensamt samt besök i gemensamma rum.

De uppdrag jag får av bygdens befolkning samt de sammanhang jag blir inbjuden till dokumenteras som anteckningar, (text, bild, eller ljud). Examensarbetet kommer att presenteras som ett samlingsdokument i tre delar; Publika Landsbygdsrum, Ett sätt att planera, Referensmaterial.

EXAMENSARBETETS MÅL

Genom att gå på luffen lära känna Bråbygdens fysiska och sociala rum, samt föra en diskussion om gemensamma landsbygdsrum, deras intressenter och spelregler.

EXAMENSARBETETS VISION

Att antalet platser som tas om hand av alla skall öka, lånas istället för konsumeras. Att mina undersökningar ska komma till nytta för fortsatt arbete med tillgänglighet till landsbygden samt respektfullt utnyttjande av denna.

SYFTE

Att pröva ett planeringssätt med utgångspunkt ur en konstnärlig arbetsmetod.

EXAMENSARBETETS METOD

Luffa, vandra, samtala, byta mitt arbete mot mat och husrum och på så sätt lära känna platser och människor i bygden. Bjuda in luffar-kompisar för att strosa, samtala och arbeta tillsammans. Som en anledning till att ta kontakt och för att skärpa alvaret i mina frågor gör jag inspelningar, ljud och bild. Metoden skannar av ett område och dyker ner på hot-spots, platser som drar till sig uppmärksamhet, den gör inte anspråk på att vara vetenskaplig eller objektiv, men det verkar som att de flesta hamnar på samma hot-spots/platser då de besöker ett nytt område.

EXAMENSARBETETS TIDSPLAN

Period 1, dec -04: ATT FORMULERA PROGRAMMET 5p.

Period 2, april-aug -05:

1/4- 23/5

Insamling av information genom samtal och litteraturstudier, Alnarp, handledning av Gunilla Lindholm.

24/5-14/6

Handledning i Venedig av Fiona Biggero/Joseph Kosuth.

juni-juli

På luffen i Bråbygden i samarbete med Bråbygdens intresseförening/Miriam Lööf och Periscape/Roland Gustavsson, SLU Alnarp i internationellt samarbete.

Augusti

Sammanfattning av luffande och teori, handledning av Gunilla Lindholm.

Augusti

Sammanställning av presentationsmaterial, första inlämning 05/09/31.

Mars

Examination.

Reviderad, Anarp 05/08/15

Sabina Jallow

FÖRSLAGET PUBLIKA LANDSBYGDSTRUM

Att bo i staden är inte längre det samma som ett liv med hög livskvalitet. I efterkrigstidens och folkhemmets Sverige innebar flytten från landsbygden in till staden en höjning av familjens välmående. I dag talar stadsbor ofta om att de längtar ut på landet och tror att ett boende på landsbygden kan höja familjens välbefinnande. Landsbygden blir allt viktigare för oss. Vår politik subventionerar en levande landsbygd. Skattepengar betalar det öppna landskapets åkrar och ängar. När landskapsvård måste bli en del i den gemensamma budgeten måste landsbygden vara tillgänglig för alla.

Det ökade intresset för landsbygden innebär att de olika intressenterna vill förverkliga sina önskemål om landsbygdens framtid. Dessa önskemål bör samordnas. En levande landsbygd är till för både de som bor där och de som gästar den. Samspelet mellan dessa grupper måste vara ett win-win utbyte.

Att skapa publika platser är ett sätt att sammanföra landskapsvärden, människor och ekonomi. Det kan vara platser där kunskap, pengar eller idéer byter plats. För att starta processer måste människor mötas. Mot denna bakgrund blir behovet av gemensamma rum tydligt. Det är ju i dem vi ska mötas. Möta kunder, utbyta idéer, skapa en god social ekonomi för att utveckla bygden. God social ekonomi främjar entreprenörskap.

Det finns ett behov av Publika Landsbygdstrum.

På landsbygden saknas rum för gemensam användning. I staden finns en mix av offentliga platser så som torg och parker, privata trädgårdar och balkonger. Det är möjligt att röra sig genom en stad utan att komma i närheten av någons

privata ägor. På landsbygden känner en besökare sig lätt som en inkräktare så snart han rör sig utanför landsvägen. Det hindrar honom från att utforska landskapet. Om besökarna känner sig välkomna kommer de stanna under en längre tid. De äter fler gånger på lokala matställen, sover fler nätter i bygden och tar med sig fler minnen hem. Utbytet mellan bygdens boende och besökaren blir rikare.

Ofta blir offentliga platser ingens ansvar. På den landsbygd vi önskar oss tar boende tar hand om bygden som sin. Det känns som att man är hemma hos någon. Utan att förlora värdet av omsorgsfullt omhändertagande måste det bli enklare att hitta de publika platserna. Det här betyder att vi har ett problem när platser med privat atmosfär skall förstås som offentliga rum. Hur skapas ett system av offentliga rum utan att alla ser likadana ut? Hur undviker man att landsbygdens besökare konsumerar sonder dess värden?

Istället för att skapa platser som blir mer allmänna och därmed råkar bli ingens bör man uppmuntra boende i bygden att ta emot besökare som sina gäster.

Ett avtal skrivs med staten, kommunen etc, där man upplåter delar av sin mark till nyttjande av allmänheten och åtar sig att förvalta och förädla platsen. I utbyte betala staten ut ett bidrag/styrmedel/stöd. Avtalet med staten kan likna principerna för Ångsstöd, då bonden åtar sig att bruka sin mark som äng och får ersättning för detta. Publika Landsbygdsrum kan vara en del av det svenska Miljö och Landsbygdsprogrammet under den andra pelaren i EU:s nya jordbrukspolitik. Beroende av åtagandets grad fås EU stöd för att kompensera den ökade arbetsbördan.

Avtalet bör avse samma regler som gäller i stadens offentliga rum, beakta allemansrätten samt innehålla särskilda regler med hänsyn till platsanknutna förutsättningar för natur, kultur och socialt liv så att platsen inte tar skada av den nya belastningen

Publika Landsbygdsrum ökar utbytet mellan boende och besökare och bidrar till en levande landsbygd.

ALLEMANSRÄTTEN

<http://www.naturvardsverket.se/allemanstratten/>

<Sedan 1994 är allemansrätten inskriven i grundlagen. I regeringsformens kapitel om grundläggande friheter och rättigheter står att "alla ska ha tillgång till naturen enligt allemansrätten". Men allemansrätten i sig är ingen lag, och inte i någon lag står det vad allemansrätten innehåller.>

<Allemansrätten är en nationell sedvänja som kan sammanfattas "inte störa - inte förstöra". Allemansrätten innebär en begränsad rätt för var och en att färdas över annans mark och tillfälligt uppehålla sig där. Med rätten följer krav på hänsyn och varsamhet; mot natur och djurliv, mot markägare och mot andra människor ute i naturen. De allmänna hänsynsregler som gäller för alla som nyttjar naturen och allemansrätten hittar du i Miljöbalkens 2 och 7 kap.>

<Begreppet allemansrätt etablerades inte förrän i början på 1940-talet. Det var i samband med 1940 års Fritidsutredning som skulle föreslå åtgärder för att bereda tätorternas befolkning bättre möjligheter att komma ut i naturen. Samtidigt gällde det att finna lösningar för att minska motsättningarna mellan markägare och allmänhet. Friluftslivet växte sig starkt och krävde mer utrymme. Många såg det växande friluftslivet som ett hot både mot naturen och mot befolkningen på landsbygden. En hel del förslag fördes fram om lagreglering av friluftslivet. Förslagen har inte förverkligats, men allemansrätten har kommit att fortleva som en frihet under ansvar.>

Du får:

<Färdas och vistas kortare tid på annans mark utom på tomtmark.>

<Plocka blommor, svamp och bär utom fridlysta växter.>

<För t ex eldning ta kvistar och grenar som fallit ned på marken.>

<Elda om det inte är risk för brand. Rådfråga först brandförsvaret och markägaren.>

<Tälta över en natt. För längre tid be markägaren om lov.>

<Bada överallt utom från annans brygga eller från tomt.>

<Landstiga överallt utom på tomt och där särskilt förbud råder, t. ex. till skydd för fågellivet.>

<Simma, ro, segla, paddla, köra motorbåt på annans vatten.>

<Ha hund med Dig under sådan uppsikt att okynnesjakt hindras. 1 mars - 20 augusti får hund inte löpa lös i mark där det finns villebråd.>

<Passera stängsel (utom kring tomt) så att inte skada sker eller djur släpps lösa.>

<Dricka och ta vatten ur kalkkälla, vattendrag och sjö (däremot inte leda bort vatten).>

<Gå, cykla och åka skidor på enskild väg som inte är öppen för allmän motortrafik.>

Du får inte:

<Störa någons hemfrid och orsaka skada. Då har markägaren rätt att kräva ersättning.>

<Ta ris, grenar, näver, bark, löv, bast, ollon, nötter eller kåda från växande träd eller buske inte heller ta vindfälle. Det betraktas som stöld.>

<Beträda planteringar.>

<Plocka blommor, bär och svamp på annans tomt eller ta fridlysta växter.>

<Tälta så länge på samma plats att det kan anses som varaktig bosättning.>

<Framföra motorfordon vid sidan av vägen då det är risk att marken kan skadas.>

<Framföra motorfordon på enskild väg som inte är tillåten för allmän trafik.>

<Beträda åker som är nysådd eller bär växande gröda.>

<Jaga utan jakträttsinnehavarens tillstånd eller ta fågelbon och fågelägg.>

<Fiska på annans vatten utan lov. Den som vill fiska är skyldig att känna till gällande bestämmelser för fiskevattnet.>

<Skräpa ner med papper, glas, plåt, plast, oljerester o.s.v.>

<Elda i markerna om det är risk för att brand kan uppstå.>

<http://www.sverigesnarmastenorrland.nu/allemans.htm>

<Sedvanan uppstod i det gamla bondesamhället. Då var skogarna milsvida och besökarna få. Det måste ha varit självklart att markägare då tillät andra att passera och i viss mån få uppehålla sig på hans ägor, så länge vederbörande inte gjorde skada på växter och djur. Och precis så har allemansrätten levt vidare i vårt land.>

http://www.s-info.se/region/show_news.asp?id=111&news=5361

<Den svenska allemansrätten är ett unikt inslag i den kulturella mångfalden i världen. Det anser riksdagsledamot (s) Michael Hagberg som i en motion till riksdagen föreslår att allemansrätten skall föras upp på UNESCO:s lista över kulturella världsarv.>

<Vi måste med omsorg värda det arv som allemansrätten utgör. Vi är många i vårt land som uppfattar allemansrätten som en nationalsymbol och ett ovärderligt kulturarv. Alla uppskattar vi den frihet som allemansrätten ger oss. För vad vore livet utan långa skogspromenader, att kunna dricka rent vatten ur en bäck, plocka svamp och bär eller lyssna till fågelsång.>

<Vi kan inte ta allemansrätten för givet. Alla har vi ett ansvar att se till att även framtida generationer får ta del av den livskvalitet som allemansrätten ger. Det innebär att vi ständigt måste genomföra breda informationssatsningar för att sprida kunskap om vilka rätt- och skyldigheter allemansrätten innebär. Betydelsen av att utse allemansrätten till ett kulturellt världsarv kan inte överskattas. Det skulle innebära att nästan hela det internationella samfundet ställer upp för att bevara allemansrätten för all framtid. Dessutom skulle det bli ytterligare en bekräftelse på att allemansrätten är ett unikt svenskt inslag i den kulturella mångfalden som sätter oss på världskartan, avslutar Michael Hagberg.>

<Gör allemansrätten till ett kulturellt världsarv.>

Sabina Jallow

<Allemansrätten översätts på naturvårdsverkets hemsida som "the right of public access". För mig är det oerhört viktigt att Allemansrätten innebär att dela med sig och tillåta allmänhetens nyttjande av privat egendom.>

<Men för att jag ska vilja låna ut vad som är mitt måste du ta hand om det, åtminstone lika fint som jag själv skulle gjort.>

<Det är en ynnest att få ta hand om, ge omsorg, det är den bästa källan till kraft, den byggande kraften.>

<Men att kunna ge omsorg är ett hantverk. Det är en kunskap som behärskas först efter inläring och övning.>

<När det inte längre finns en självklar kunskap om hur man på ett varligt sätt kan vistas i och förvaltar natur- och kulturlandskap bland de personer som besöker det måste vi gemensamt reintroducera förmågan att använda och njuta av landskapet utan att konsumera det.>

AFFÄRSIDÉN PUBLIKA LANDSBYGDSRUM I BRÅBYGDEN

Under mina samtal med de jag träffade i Bråbygden kom vi fram till ett utkast till en affärsidé. Den grundade sig i att gå på luffen i Bråbygden, en variant av camping och utbildning. I kommande stycke beskriver jag affärsidéns komponenter.

CAMPING

Det finns ett behov av gemensamma rum på landsbygden. Det finns en önskan om att deltaga i och lära sig hur jordbrukslandskapet sköts genom generationer.

MÖTESPLATSER

På landsbygden finns ett behov av mötesplatser utanför de privata hemmen. Traditionellt har landsbygdens befolkning mötts när de utfört gemensamma arbeten eller planerat händelser i bygden. Man möttes på kafferep, aktioner, på badplatser och kyrkbackar. På 60-talet fanns fortfarande handelsbodas, caféer, kiosker och bensinmackor i de flesta bygder. Föreningslivet var aktivt och man gick till Folkets Hus, Godtemplarna eller idrottsföreningen för att dansa, sjunga, leka och umgås. Idag finns dessa platser för gemensamt umgänge inte kvar.

KULTURARVET

När fler och fler längtar tillbaka till landsbygden krävs nya publika platser. Utbytet mellan landsbygdens boende och tillfälliga gäster saknas. Det är inte meningen att landsbygden ska konsumeras. Istället skall vårt kulturarv som förvaltats av landsbygdens brukare föras vidare till kommande generationer. Drömmen om det perfekta boendet sträcker sig utanför husets väggar.

UTBILDNING

Om man kan kombinera önskan om att besöka kulturlandskapet med utbildning om detsamma nås en ny turistgrupp som kan besöka det sköra Bråbygden och samtidigt värna om och förbättra våra gemensamma rum.

[Föreställ dig att denna text åter finns på Bråbo Hansa, ekonomiska föreningens hemsida]

Välkommen att besöka Bråbygden,

Bråbo Hansa administrerar en hemsida som visar platser i Bråbygden där du tas emot som vår gäst.

Platserna ger dig en möjlighet att fördjupa din kunskap om det svenska kulturlandskapet genom att delta i livet och arbetet i Bråbygden.

På hemsidan kan du se hur de publika landsbygdsrummen ser ut och används. Du kan också söka pengar ur Bråbo Hansas stipendiefond för att delta under en längre tid i arbetet kring dessa platser.

Vi ses i Bråbygden!

LIVET MED LANDSKAPET

Idag blir det allt mer populärt att flytta ut på landet eller att tillbringa längre och längre säsonger i sitt sommarhus. Människor från staden känner inte till hur livet med landskapet fungerar. Många landsorter har blivit stadens förorter och kunskapen att bruka jorden börjar gå förlorad. Många vill ha en blomstrande äng men vet inte hur den ska skötas. Att slå med lie och räfsa hö är lyx. Det är få förunnat att äta färska ägg eller riktig ostkaka gjord på smäländsk opastöriserad mjölk. En mygg myrs tysta skönhet och en sparktur på väg till korvstoppen inför julen är njutningar i dagens stressade konsumtionssamhälle.

De göromål som var en nödvändighet för två generationer sedan är idag exotiska upplevelser.

PLATSERNA

Ett antal platser för gemensam användning väljs ut.

På platserna är det möjligt att slå upp sitt tält eller övernatta på annat sätt. Platserna är relativt små och innefattar natur- och kulturlandskap med som idag inte är klassat som skyddsvärt men har god potential att nå dit. Platserna finns på någons privata mark men sköts av dess nyttjare så som Natur och Kulturskolan, kurser i landskapsvård, studenter samt av ett arbetslag från Bråbygdens intresseförening. Det kan vara att slå en äng och göra hässjor, hamla träd, inventera och göra skötselplaner.

SKÖTSEL AV PLATSERNA

De som vill använda platsen står för dess löpande underhåll och klipper gräset, målar bänkar, krattar osv, under överinseende enligt modell "Farmen" i TV4.

ADMINISTRATION

Hyra för camping/tältplats, övernattningsstuga samt kursavgifter kommer att administreras av Bråbygdens ekonomiska förening. Den kommer också att hyra ut cyklar, picknickkorgar, ryggsäck osv.

HANDBOK

En tydlig handbok visar var platserna finns och hur de ska skötas, denna kan köpas av den ekonomiska föreningen.

HEMSIDA

Platserna kan följas på en hemsida med fotoalbum där det är möjligt att lägga upp egna bilder och reseberättelser samt där man kan hitta relaterade länkar.

FÖRSLAG PÅ PLATSER

Att läsa mer om:

Anettes Toalett

Kennestigs äppelodling i samarbete med Oskarshamns Trädgårdssällskap.

Skoogs våtmark

Andra föreslagna verksamheter i urval:

Terapiträdgård/Växthusodlingar

Öppet-hus/Öppen -trädgårds runda/ Logdanser

Vattenrening/avloppsdammar

Etanolmack

Namn på platsen:

ANETTES TOALETTE, APLEKULLA

Huvudfunktion:

Utomhusdass för vandrare

Beskrivning av platsen:

Annette tyckte att de som strövar på vandringsleden som passerar hennes hus behövde en toalett och öppnade sitt dass med tre hål. Här finns möjlighet att tvätta händerna, en mindre papperskorg, kollage av gamla affischer sitter på dassets innerväggar.

Toaletten finns i uthuset till bygdens bäst bevarade parstuga där familjen Freij-Jennersjö bor. Annette är keramiker med butik i Oskarshamn. I Annettes trädgård finns gamla kulturväxter från bygden. Familjen har fem höns och ibland säljer Annette keramik, kulturväxtplantor, ägg och vatten i anslutning till toaletten.

Öppet:

April-oktober

Avtal:

Annette Freij ansvarar för att toaletten är ren, att där finns papper samt möjlighet att tvätta händerna.

Annette sätter upp information om att hon ansvarar för platsen och hur den ska användas. Även information om gården och dess historia samt en karta som visar de andra publika landsbygdsrummen i Bråbygden.

Namn på platsen:

KENNESTIGS ÄPPELODLING, ÖSTANTORP

Huvudfunktion:

Äppelgård med lokala sorter från Bråbygden

Beskrivning av platsen:

Kajsa och Per-Erik Kennestig hade inte möjlighet att ta väl hand om sin äppelgård och överlät skötseln till Oskarshamns Trädgårdsförening.

"Välkommen att besöka äppelgården och sitt gärna i trädgårdsmöblerna Per-Erik designat och tillverkat. Under skördetid finns möjlighet till självplockning av äpplen från vissa träd. Ibland säljs produkter tillverkade av äpplen från platsen. Besök också gärna föreningens odlingslotter".

Öppet:

Alltid öppet

Avtal:

Kajsa och Per-Erik Kennestig ansvarar för skötsel av äppelgården enligt särskild skötselplan. Nuvarande skötsel sker i samarbete med Oskarshamns Trädgårdsförening.

Kajsa och Per-Erik sätter upp information om att de ansvarar för platsen i samarbete med Oskarshamns Trädgårdsförening samt om hur platsen ska användas. De sätter upp en skylt med platsens namn och information om äppelgården och dess historia samt en karta som visar de andra publika landsbygdsrummen i Bråbygden.

Namn på platsen:

SKOOGS VÅTMARK, APPLEKULLA

Huvudfunktion:

Våtmark under renovering;

ökade biologiskmångfaldsvärden, ekologisk vattenrening, rekreationsområde samt studieobjekt för restaurering.

Beskrivning av platsen:

När Tommy och Eva-Lott Skoog flyttade till Dalsberg köpte de en bit land som nu restaureras till våtmark. Projektet startade hösten 2004 och beräknas ta tio år. Förutom att bli ett rekreationsområde som ökar biologisk mångfald och renar vatten kommer våtmarken vara en undervisningslokal och ett exempel för restaurering av kulturbruksmark.

Öppet:

Alltid öppet

Avtal:

Tommy Skoog ansvarar för våtmarken och att den sköts enligt särskild skötselplan samt hur detta sker i samarbete med kurser och volontärgrupper.

GUNILLA:

Det finns en intressant samstämmighet mellan din metod och dina mål. Jag ser det som att du är ute efter att tillföra planeringen nya angreppssätt, och en viktig ingrediens i det arbete som du föreslår är att man använder sig själv och sin egen kapacitet, vad den nu består av.

Varje människa har ju en individuell kapacitet som består av egna erfarenheter/förmågor, och jag ser det som att du vill tillföra ett sådant sätt att arbeta till en planering som är tämligen rigid och regelstyrd, även om den under senare årtionden har påverkats av idealet; en kommunikativ planering. Den kommunikativa planeringen som ideal har funnits ganska länge men det har inte förändrat planeringspraktiken särskilt mycket. Det är inte så att det har uppstått dialoger så väldigt mycket mer under de senare åren än det gjorde tidigare.

Jo, det är intressant här att medan du vill använda ett sådant sätt att arbeta, där du tillför en egenkapacitet, så ligger det i det här förslaget också om Publika Landsbygdsrum, det bygger också på att där finns individen som använder sin kreativitet och tar ansvar för den mark som de äger/kan verka med. Det handlar om egenansvar, om ett eget initiativ och att man använder den egna kapaciteten och inte något annat regelverk, villkor för bidragsgivning... man gör något som man av någon anledning tycker är bra just nu, det kan vara av en väldig massa anledningar och det är egentligen inte de motiven som är det viktigaste. Det viktigaste är att skapa utrymmen för de här idéerna i ett förslag som har en administrativ nivå, en ekonomisk nivå, en strukturell nivå, en kollektiv nivå... olika lager som de här idéerna bäddas in i så att de här idéerna kan fungera i verkligheten och på ett hållbart sätt. Nu går arbetet ut på att hitta de här olika lagren, de olika nivåerna som behövs för att det här ska börja kunna fungera. Så ser jag det.

Då är det ju lite på samma sätt som när du går in i arbetet. Det gäller att vara rätt så förutsättningslös. Då är de här olika studierna och de här enskilda studierna och de enskilda verksamheterna viktiga exempel för att upptäcka att det är en otrolig mångfald i vad folk vill göra, varför de vill göra det, på vilket sätt och vilka andra människor de vill involvera osv.

Och så finns det något som ska vara gemensamt, och detta gemensamma ska formuleras i denna bygds branding, men det här arbetet handlar inte om att skapa markörer för ny Branding utan att få den här bygden att fortleva, det tycker jag att du har förklarat för mig. Men det gäller att det finns i arbetet också.

SABINA:

Jag kanske tycker att branding kan vara... jag tycker att man måste kunna vara anorlunda i en större massa utan att för den sakens skull förstöra för de andra. Det finns inget lika-med-tecken mellan att vara annorlunda och på sitt sätt och att störa.

GUNILLA:

Nej, utan tvärtom, det är annorlundaheten här som är intressant. Det är nästan så att man här blåser upp annorlundaheten... våtmarkskillen, han är väl något annat än sin våtmark?

SABINA:

Just nu känns det som att våtmarken är en viktig krok för honom, centralt i livet.

GUNILLA:

Kanske ska man ta in det här med familjerelationerna... på filmen när hans fru gick och bakade kakor, och bakade kakor, och bakade kakor i bakgrunden...[Gunilla skrattar] medan han höll på med sin [Gunilla svär] våtmark... Men det här kakkakandet är naturligtvis en viktig del i den här

gästfrihetsaspekten. Han skulle kanske inte det här med att göra våtmark om han inte hade en fru som bakade kakor. Det är mycket troligt att det är så.

SABINA:

Det är lite roligt att här familjen har verkligen bestämt sig att våtmarken är hans, hon är ju inte emot våtmarken, hon stöttar och så, men det projektet är hans. Det märks tydligt när jag hälsar på dem. I de flesta avseenden när jag hälsar på i deras hem kommer jag för att träffa frun. Fast just i våtmarksavseendet kommer jag för att hälsa på maken. Båda är med men fokus är vridet på detta [våtmarken]. Man säger ju att bakom varje framgångsrik man står en kvinna bla, bla...

GUNILLA:

Men bakom varje framgångsrik kvinna står ingen man, ha ha.

SABINA:

Ha ha...

GUNILLA:

...ha ha.

SABINA:

Men sedan när man ska värdera ett projekt, som att till exempel göra en våtmark, då är det ingen som tänker på vilken kraft man får att arbeta i den våtmarken för att man fick en smörgås som var extra fint gjord. På hembakat bröd, fint pålägg... en servett... porslin... det är uppvärmt och det är färdigt. Det värdet finns aldrig med i någon budget.

GUNILLA:

Det är viktigt att projekt våtmark inbegriper grovarbetarkost, man behöver en macka...

SABINA:

...och så behöver man stå och titta på hur de här små insekterna i motljus blir som guldgnistror, höra vinden, fukten i luften och doften av ved... annars finns det ingen anledning för varför man ska ta ner de här träden över huvud taget.

GUNILLA:

Berätta en liten sådan här historia kring varje...

SABINA:

Du vill att jag ska berätta mer sänt här!

GUNILLA:

Det finns ju här... ja, jag tycker att det ska vara mycket mer historia.

SABINA:

Mitt bekymmer med det här är att det blir så konstigt och svårt att berätta om andras privatliv. När jag sitter nu och berättar för dig om dem känns det lite... sådär. Jag gilla i och för sig skvaller [mer än att vara antropolog] men...

GUNILLA:

Blir det för privat?

SABINA:

Ja, det går bra med dem. Jag har frågat dem och de litar på att jag berättar det här för dig så är mitt omdöme så att det är rätt att berätta det här för dig. Fast det kanske inte ska ingå i en "text".

GUNILLA:

Nej, jag förstår...och det är lätt att formulera sig kring frun nedlåtande..."hon kan bara baka kakor", det är svårt att få rätt ton på det.

SABINA:

Det är svårt att berätta att det behövs ett smörjmedel för att maskinen ska gå runt.. då blir det konstigt mot honom, han är ju ingen mekanisk maskin.

GUNILLA:

Nej, det är väldigt svårt med metaforer.

SABINA:

Om jag ska prata om frun personligt, Eva-Lotte... Vi pratade en gång om hur man kan välja att stödja ett system, att stödja en struktur. Man ser att något händer och man hittar värdet i att det kan förverkligas genom att putta in de småttiga som behövs.

GUNILLA:

Vet du vad, man kanske kan lösa det här? Jag har ett önskemål om att det ska vara lite mer kött och blod i de här fallen, det finns så mycket sådant i det du har upplevt och beskrivit. Det finns så mycket motivering i detta att det är ju upplevelsen av det levande livet som är poängen. När man ser några rader om våtmark och mångfald och sådär eller volontärgrupper... ha haha...det är säkert viktigt men det blir så stor skillnad mellan det här. Jag tänker att man kanske kunde lösa det här så att de faktiska Publika Landsbygdsrummen finns på en plats i arbetet och sedan på någon annan plats, kanske inledningsvis, pratar du mer allmänt om vad ett Publikt Landsbygdsrum kan vara och då kan du bre på, som med det här hjärtat du ritat på inledningsbilden.

SABINA:

Svallande. Oj! Det kommer bli det stora problemet!

GUNILLA:

Det får ju inte bli Oprah-sentimentalt...haha...jag råkade se en förmiddagsreprise [Oprah Winfrey show], min dotter satt och tittade. Soffprogram i Amerikansk TV går ju ut på att alla ska bara... tårarna ska bara

skvala hela tiden för att alla är så goda och tar hand om varandra. Det är inte någon sentimentalitet jag efterlyser, utan det levande. Då tänkte jag att man kunde beskriva en generell sådan här plats och där kan man foga in de surrande insekterna, dofterna, att goda smörgåsar ger arbetet en extra skjuts. Då behöver man inte kopla det till en särskild plats eller bara generella exempel. Är det görbart?

SABINA:

[Det är görbart, men det går emot konsekvensen om unika platser], jag har tänkt så här att jag skulle vilja göra ett case, med familjen som har våtmarken, och de har sagt att de tycker att det är intressant. Just den familjen har ju varit ganska så känd eftersom de haft ett stort företag. De har lättare att vara mindre privata, lite halv offentliga. Så det har känts okej. De är stabila.

GUNILLA:

De pallar att vara med.

SABINA:

Ja, så i det caset kan man kanske beskriva och få med den här atmosfären. Det finns film när vi är ute i våtmarken, vi har pratat, tagit bilder...på det sättet kan jag kanske visa något fylligare. Men jag vet inte hur jag ska göra det nu med ord.

GUNILLA:

Men jag menar att det nog inte ska var här, utan någon annan stan i arbetet. Kanske som en ingress, som ett kollage, något som skapar en stämning. Men det här har sin plats också. Den här korta uppräknigen gör det väldigt hanterbart.

I den faktiska verkligheten med bidragspengar hit och redovisningar dit osv. Så är det bra att splittra verkligheten i en massa skivor som var och en kan hantera med sin administratör. Administratörerna på länsstyrelsen känner ju igen sig i sådana här tunna, korta texter, och den här formen gör att även om det här är lite ovanligt, att dett är sådana här projekt man får bidrag för, så

kan man ändå tänka sig att man känner igen sättet att göra det på. Att det smyger sig in.

SABINA:

Det där är jätteintressant, du vet jag berättade om den där Mars Pavillion på Venedig Biennalen. Att min personliga kritik till den är att de kunde ha gjort den så att den såg ut som en av de andra paviljongerna istället för som en ungdomsgård eller en grillplats. Det är ju ett avvägande. De valde att ta rebellens roll, att vara en alien. Men jag gillar mer HIV-viruset som smyger in och gör om sin fiende till att producera sig själv [producera HIV-virus].

GUNILLA:

Hi hi...jag; ett hiv-virus...

SABINA:

hi hi

GUNILLA:

Jag vet inte om det ska vara med i inledningen, hihi...men jag tror också på det. Det är retoriskt mer effektivt. Fast man ska vara ärlig i detta att det är upplevelserna, de unika upplevelserna i varje fall, som är viktiga och det gör det viktigt att faktiskt verbalisera varje sådan unik upplevelse.

SABINA:

Jag har funderat på om man kunde be dem att berätta om sina platser. Men jag vet inte om de är så svallande.

GUNILLA:

Nej egentligen skulle man hitta någon som har besökt dem istället. En konsument...

SABINA:

Någon som kan berätta hur fantastiskt det är!

GUNILLA:

"Jag var här och gick på toaletten...eller jag var här och hjälpte Tommy"

[...]

GUNILLA:

Rolands morbror kanske?

SABINA:

Ja, men han var ju inte på de här platserna. Om jag hade varit i ett mer klart stadium när han kom så hade vi kunnat besökt våtmarken mm. Nu gick vi till platser som också var intressanta men som inte direkt är kopplade till det här.

GUNILLA:

Gärdesgårdarna är väl också ett publikt rum, de som bygger gärdesgårdar.

SABINA:

Jo, men när jag tog exemplen, ville jag ta exempel som hittade mig. Att jag inte kommer och lägger mig i eller hittar på något konstigt. Jag ville ta platser som kommit fram när jag varit i samtal med olika personer och de har börjat berätta om vad de skulle vilja göra, hur det skulle kunna utvecklas. Så har inte varit fallet med gärdesgårdarna, fast det skulle kunna vara. De är absolut ett Publikt Landsbygdsrum.

GUNILLA:

Det är i linje med din metod, du har valt att utgå från de här personerna...

SABINA:

...som berättade för mig.

GUNILLA:

När jag efterlyser den här svallande beskrivningen så är det som stadsbo jag önskar mig dem. Det är jag som vill bli övertygad som en potentiell gäst. För

Bråbygden behöver många gäster, så att säga, och den typen av beskrivning som talar till stadsbon som vill ha upplevelse den är viktig. För det gäller att koppla den upplevelse möjligheten till de här människornas [människorna i Bråbygdens] upplevelser som också kan vara helt svallande men säkert annorlunda.

SABINA:

Nu måste vi sortera, innan du måste gå.

GUNILLA:

Ja...

SABINA:

Som var för sex minuter sedan...

GUNILLA:

Är klockan över tre?

SABINA:

Ja...

BAKGRUND VÄGEN TILL BESLUT OM ARBETSMETOD

I mitt examensarbete vill jag samla tankar som uppstått under studietiden om ett sätt att arbeta i det landskap som ska förändras.

Mitt första uppdrag som landskapsarkitektstuderande var att designa och bygga en trädgård till Bo01, en bostadsmässa i Malmö. Trädgården var resultatet av en koncepttävling, vi hade väldigt få ramar och löste designen undan för undan. Jag och Märten Setterblad stod för koncept så väl som fysiskt arbete. Vi bestämde oss för inom vilken avgränsning projektet måste hamna, sedan följde vi den strukturen och byggde på konsekvens. Eftersom vi visste vilken mening vi ville förmedla och förde ett nära samtal med hänvisningar till referenser kunde vi tidigt vara tillräckligt överens om vad vi skulle åstadkomma.

Våren 2002 åkte vi till Slovenien tillsammans med vår lärare, Juan Carlos Peirone. Vi var bjudna till en internationell workshop kring den lilla byn Podgorje och dess framtid. Vi började vandra runt i bygden och blev bjudna på fler och fler koppar kaffe. Medan holländarna suktade efter kartmaterial som de ringade in områden på, så tecknade vi byns situationer med blyertspenna i små block. Dessa teckningar var roliga att visa för dem som bjöd in oss på kaffe. Vi kunde inte tala slovenska. Vi blev visade till speciella platser; tusen år gamla kyrkklockor som låg under en trave bräder, en utmärkt utsiktsplats och vi fick ett glas vin av en man med Stalin och Lenin affischerade i sitt kök, traktens hetaste kommunist.

I mitt examensarbete går jag ett steg längre, jag ville arbeta med bygdens boende. Jag beslöt mig för att ge mig ut på luffen.

Under min ERASMUS tid i Venedig hade jag börjat undersöka fotografiet och filmen. Istället för att samtala kring teckningar lät jag filmning bli ett sätt att ta kontakt. Den gav mig en anledning till att besöka platser. När jag sedan spolade tillbaka det jag filmat och vi tillsammans såg det i kamerans display startade samtalen. Jag fick kontakt och blev sedan hembjuden för att prata vidare. Då tog jag med mikrofon och bandspelare. Det gav samtalen vikt och de blev mer koncentrerade. I början var jag mycket lyssnande under dessa samtal, sedan blev jag inbjuden att vara mer och mer aktiv. Dessa produkter/inspelningar kan ses som ett material att bygga från eller som ett transportmedel under en viktig resa.

För att testa min metod behövde jag ett ämne, det fick jag från Projekt 4 Planering; Publika Landsbygdsrum. Begreppet är nytt och för att snabbare komma fram till dess innebörd har jag bett människor i min närhet om samtal. Samtalen spelades in och skedde kring en klippbok jag sammanställt av fragment jag trodde skulle kunna ha anknytning till problemställningen; Publika Landsbygdsrum - hur kan de se ut? Pärmen innehöll filosofiska texter där objekt och produkt är underordnade idéerna och händelserna som skapar dem, artiklar från dagspress och Internet sökningar, bilder, referensprojekt osv.

Mening tog form enligt principen att istället för att hugga av innebörd lägga till delar så att meningen ändrades i en annan riktning.

Arbetet bygger på värderingar om att planering skall vara ett resonerande och argumenterande om det gemensamma. Ur det kommer ömsesidigt formade förslag som kan genomföras särskilt anpassade för dem de berör. Om man är överens om intention, mening och innebörd kan var och en tillåtas göra på sitt sätt.

Jag har gjort två resor. En till Venedig för att färdas utanför planeringens konventionella teori och en till Bråbygden i Småland för att umgås med det verkliga landskapet och de faktiska människorna som önskar sig Publika Landsbygdsrum.

ANTECKNINGAR FRÅN MÖTEN I BRÅBYGDEN SOMMAREN 2005

29 juni

Mirjam Lööf och hennes mamma Eva hämtade mig på Oskarshamns resecentrum. Vi åkte för att handla markisväv och en ny lina till trimmern. Sedan handlade vi på ICA i Oskarshamn och åkte hem för att äta och tvätta Mirjams kök som hennes pappa Lars ska måla i morgon.

30 juni

Började läsa "Ok, amen!" av Nina Solomin. Boken handlar om hur hon under några månader lär känna de judiskt ultraortodoxa chassidernas samhälle i New York. Boken handlar om hur chassiderna fortsätter att leva så som de gjorde i Polen för två hundra år sedan. De stoppade tiden och avskärmade sig från samhällets övriga utveckling.

Samtal med Mirjam:

Mirjam prenumererar på ett flertal dagstidningar och magasin "för att främja sig från det lokala. Man kan välja sin information".

Lokal media: Oskarshamns Tidningen (OT) är blå och Östra Smålands Nyheter (Nyheterna/Pravdan) är röd. Det finns också P4/Närradion och Radio Kalmar, senare fick jag veta att Radio Kalmar inte når fram till alla delar av Bråbygden.

Vi pratade om när Pippi, Tommy och Annika blir sakletare. Mirjam har letat saker i odlingsrösen med ungdomar från Natur och Kultur Skolan. De hittade sina egna souvenirer. Man kunde ha en bazaar med saker hittade i bygden, ute i markerna eller på logar och i förråd. Om man har en grej så kan man byta till sig något. Annars kan man köpa. Förr körde man inte skräp till tippen, man

dumpade det på någon obrukbar plats. I groparna bakom lägeplatsen finns det bland annat massor av vackra flaskor.

Religion är ett känsligt ämne i Bråbygden, man väljer Svenska Kyrkan eller ett frireligiöst samfund. Detta medför att man lever i traditionella familjeformer; man, kvinna, barn, bil och hund. Det anses lite tokigt att vara singel och skiljer man sig flyttar man gärna från huset i bygden. Det tjas hela tiden om att Lasse Lennartsson ska skaffa sig ett fruntimmer och att det är synd om Mirjam Lööf som lever ensam.

2 juli

Ängskursen

Naturskyddsföreningen ordnade kurs om ängsskötsel.

Vi startade på familjen Valman-Francics äng och blev välkomnade av Anna Valman som egentligen skulle hämta morgontidningen. Märten Aronsson berättade om ängen och hur han följt den under en längre tid. Gruppen funderade över om ängen sköttes på ett önskvärt sätt och beslutade sig för att det var berikande att ängen hade delar med skiftande förutsättningar. Samtalet avbröts abrupt eftersom det väntade fika på Café Gullivan.

Lars Wingerup gav mig och Elena från Portugal lift till Bertil Karlssons äng i Krösås. Lars visade oss sitt hus i Fallebo torp när vi körde förbi. Lars gett "Gudrun-ved" till Mirjam och undrade om vi lastat av veden in i hennes vedbod, Lars hugger mycket ved nu när han inte sköter sin äng, höns och bin eller gullar med sina två tjurar. Vi talade om kafferep och bakning. Lars fru Britta bakar gärna men nu är hon upptagen med att träna inför sin fjällvandring och går runt med ryggsäcken fullpackad med böcker på Bråbygdens vandringsleder. Lars berättade att Jan-Åke Nyberg vill starta en campingplats och att Per-Erik Kennestig föreslagit att varje by borde ha en möjlighet för camping. Vi passerade Träthult där det ska finnas en kolmila. Lars och Britta skulle tycka att det vore trevligt att ta hand om ett vandrarhem/pensionat. Det kom in många förslag när Tommy Skog för Baltic Balans skickade ut en enkät inför bildandet av en ekonomisk förening.

Träthult, Hökhult och Krokshult, sedan finns en bäck som är gränsen för Bråbygden. Krösås ligger i en annan Bygd. Det var väldigt stiliga vyer hos Bertil Karlsson och hans äng var omsorgsfullt välskött. Vi gick runt på led för egentligen ska man inte gå i ängar men Bertil ville visa oss alla dyrgripar.

Efter lunch följde vi med Stefan i Ängenäs till Stackvallen i Krokshult. Gården med 5ha mark är till salu för 790 000 kr. Vi vandrade i en lämnad äng/betesmark och fick i uppgift att föreslå en skötselplan för marken. Vi hade kaffe under en stor ek och skådade hur bönderna i Krokshult slog febrilt med lie och slätterbalk efter häst och traktor medan himlen blev allt svartare som på ett Peter Gerdehag fotografi.

Dagens sista pass var "Jordbrukspolitik med Gun Rudqvist från SNF:s kansli", se bilaga.

Per Isaksson uppmuntrade alla att söka kommunala naturvårdspengar.

Familjen Valman-Francic kom till Mirjams hus för att äta kaka och prata som ett avbrott i sin kvällspromenad.

3 juli

Ängskursens deltagare prövade på slätter och hamling i Saxtorp, (delar finns som film). Översatte Eva-Lotts anteckningar från ett Baltic Balance möte om översiktsplan till engelska åt de portugisiska studenterna. Gjorde summering av veckan.

4 juli

Simskolan startade vid Bråbosjön och kommer vara 10.00-10.40 varje vardag under tre veckor.

Möte med portugisiska studenter och Märten Aronsson i SLU huset samt senare med Eva- lott Skog hos familjen Skog i Applekulla, (delar finns som film).

Samtal med Eva-Lott Skog efter allmänna mötet:

Vi talade om att allt det arbete som universitet och kurser utför i Bråbygden blir aldrig känt i bygden. Bygdens invånare börjar bli irriterade på att främlingar ställer en massa frågor som de redan svarat på. Vi föreslår att alla enkäter, rapporter, böcker mm med information om Bråbygden bör samlas på ett ställe. Ett bibliotek där det går att ta del av tidigare arbeten för att söka information inför kommande arbete eller bara fördjupa sig i vad man kom fram till. Till att börja med ska vi söka upp den information vi känner till och lista den i en pärm senare är det kanske möjligt att samla ett referensexemplar i ett Bygdebibliotek. Det är viktigt att bygdens boende förstår det positiva med att vara ett objekt för forskning. Det borde ligga i SLU:s intresse att ge dem den informationen på ett lättillgängligt sätt. Då skulle studenter och forskare tas emot på ett mer omtänksamt sätt.

Anna och Matilda Valman kom och besökte mig hos Mirjam:

Vi pratade om att hjälpa varandra med respektives projekt, ljudinspelning finns. Anna funderar på att göra ett förslag till en ny utställning i Naturum som ett skolarbete på Konstfack. Matilda har erfarenhet av radiosändning från Umeå Student Radio och vill göra ljuddelen i utställningen. Jag undersöker rum som används gemensamt i Bråbygden.

Anna och Matildas bror Martin har byggt om familjens gamla traktor till att gå på etanol. Han använder den när han tillsammans med sin fru Petra plockar ner ett hus som de fått. Det vore bra om man kunde använda etanol som bränsle i Bråbygden. Detta skulle kunna finansiera en mack. Etanol från lokala äpplen som annars ruttar bort. En tank för bensin, en för etanol och en för äppelmust. Många funktioner kan knytas till en mack, så som lanthandel/gårdsbutik, musteri, systembolag, post, förrådsförvaring, reception för stugförmedling och camping och kanske även en mekaniker.

Det är synd att Naturum i Bråbo liknar andra Naturum så mycket att karaktären av Bråbygden kommer i skymundan. Det vore mer intressant om

informationen om det gamla kulturlandskapet och miljöerna i Bråbygden byggde på lokala historier. Per-Erik Kennestig har många filmer om livet i bygden, bland annat om mjölkhämtning, tämja oxar och den gamla vägens dragning.

Det skulle vara härligt att åka släde på den gamla Kyrkvägen till Kristdala, som Kajsa Kavat.

Naturmorgon i P1 sände från Bråbo 1998 eller 99.

"Storstina en samekvinna" en utställning om Sverige på Moderna Museet 2004.

Att turista i sin egen stad, det vore trevligt om även bygdens boende kunde tycka att det var givande att besöka Naturum.

Yinka Sonibare, postkoloniala studier. "Inte vad man har för rötter utan vad man har för rutiner", Anders Jansson, Kulturskribent DN.

5 juli

Frukost hos Marian Francic med Nadja:

Marjan berättade hur intresseföreningen startade, (ljudinspelning finns).

Flera av bygdens boende samlades runt en kurs om kulturlandskapet 1992 med Birger Ivarsson. De övriga sällskapen vid den här tiden var runt ämnena jakt, skog och idrott samt Missionsföreningen.

Så kom beskedet att kommunen ville lägga ner skolan. Bygden var inte organiserad. Motståndet ledde till att rådet "gå hem och gör fler barn" gavs, (många följde det rådet).

De som varit med i kursen om kulturlandskapet pratade ihop sig och beslöt att Bråbygden behöver en intresseförening.

Bråbygdens Intresseförening (BIF) startades 1993 och Lars Erik Karlsson i Stora Bråbo blev första ordförande. Man beslöt att föreningen varken ska hålla på med idrott eller religion. Idag finns BIF, Bråbygdens Idrottsklubb (BIK) och Missionsföreningen. Föreningen samlades kring "alla ska vinna, ingen ska förlora" och "alltid satsa hälften själv". Man började med att återskapa den gamla karaktären av Bråbygden. Man byggde gårdesgård, hamlade och restaurerade ängar. Detta var möjligt tack vare ett stort engagemang från bygden samt ALU-arbetare. Det mentala värdet av gårdesgård är mycket mer än 20 kr/m.

1993 hade BIF 70 medlemmar av 195 personer idag 2005 har man 275 medlemmar i Bråbygden av totalt 400 medlemmar.

Bråbygden blev aldrig skiftat, varken i första skiftesreformen 1680 eller i den andra 1820. Det finns bilder och kartor på hembygdsföreningen i Kristdala, Sven Bankeström och Asta Johansson vet mer.

Tysk-Svensk handbok för planeringsbegrepp
EU, BTH, Tyskland
ISBN 3-88838-531-8, Verlag der ARL, Hannover 2001
Nordic center for Spatial Development, Stockholm
www.nordregio.se

Portugisiska brevbärare plockar upp folk under sin rutt och låter dem åka med som i en buss medan han delar ut brev.

Vi hjälpte Marian att bärga hö och köra det till Kennestigs höskulle. Före lunch tittade vi till Märten Aronsson och Roger Svensson som undersökte hur deras projekt att främja vissa arter hade fungerat i Valman-Francics äng. Under lunch med hela familjen blev Marian dålig och jag körde honom akut till tandläkaren i Oskarshamn.

Vi funderade på hur en Bråbogård, hus+trädgård och mark bör se ut för att

vara lokalt förankrad kulturtypisk vad gäller utseende och placering samt nytto behov och hur den samtidigt kan vara modern med tvättmaskin och badrum, altan samt energi snål och integrerad i ekosystemet.

6 juli

Mirjam och jag fick följa med Roger Svensson och Märten Aronsson till Sveriges största lokal för slättergubbe utanför Hultsfred, (ljudinspelning finns). På vägen dit lyssnade vi på Elvis i bilen. Vi talade om fenomenet Elvis och hur viktigt det var för alla superskickliga svarta musiker som spelade bakom honom att ha en "fet kille i vit overall som aldrig ville repetera, åt jordnötssmörsörgåsar och anlände hög i helikopter" för att de över huvud taget skulle kunna få ägna sig åt musik. Vi njöt av hur brasset överröstar Elvis för någon sekund i "Bridge over trouble water" och att det var fantastisk att de kan sätta stycket så bra live. På den tiden lät man det ta tid att göra musik, fast det kanske inte var så dyrt med svarta musiker.

Vi åt lunch i Vimmerby och köpte tyg till förkläden och gummistövlar till mig.

Vi pratade om skillnaden mellan vad ett fotografi och en teckning förmedlar bara på grund av mediet. Vi vill göra en upplevelse-karta över Bråbygden och letade bland sparade material efter en bra layout. Det vore fint att kunna flygfotografera Bråbygden, vi undrade om det redan gjorts och om inte vad det skulle kosta.

Kubbkväll på Café Gullvivan med grillning och bar. Jag lärde känna Chris Jonsson eftersom vi var i samma lag och hennes barnbarn Mollie. Vi var säkert över 40 personer som spelade, pratade och åt.

Jag funderade över vad jag lärt mig av Venture Cup. Kanske kunde man ha en Venture Cup i Bråbo Hansa för att få fart på entreprenörskapen.

Skrev en affärsidé om camping i Bråbygden.

8 juli

Radio Kalmar sände från Naturum, ljud- och film inspelningar finns. Efteråt följde Anette Frej med hem till Mirjam för att dricka kaffe i trädgården. Anette är keramiker och säljer sin keramik i Oskarshamn, Cecilia Chrapkowska, Mirjams väninna som varit i Almedalen som representant för Feministiskt Initiativ var också med och fikade. Anette skulle tycka att det vore intressant att ha keramikverkstad i Bråbygden och flytta sin kursverksamhet och försäljning hit, kanske i skolans lokaler. Hon kunde jobba med allt från nybörjar kurser, med Natur och Kulturskolan, kvällskurser, helgkurser, öppen verkstad till lyx weekend. Anette skulle sköta sättning av ugnen, bränna och ta hand om verkstaden som sin.

Cecilia berättar om Open Space:

Harrison Owen ordnar FN konferens, han vill gärna göra det perfekta mötet, han märkte att trots alla superintressanta föreläsare var de flesta besökare mer intresserade av att prata med varandra. Fikat, middagen, bensträckaren utvidgades och tillslut dominerade de hela mötet, han kallade det Open Space och lärde sig genom erfarenheter av att besöka demokratiska möten. Erfarenheterna samlades i en "recept bok". Man har en mycket precis formulering i inbjudan, endast intresserade av att diskutera frågeställningen kommer på mötet, man bestämmer var vilka samtal ska äga rum och gör upp ett program. En person blir ansvarig för att varje samtal ska ske och hålla sig inom ämnet. Open Space skiljer sig mycket från en traditionell mötesform. Tomas Herman tog Open Space till Sverige.

En mötesplats för turister ska efterlikna den privata personliga mötesplatsen.

Slog gräs hos Valman-Francic och talade om OKG samt förvaringen av kärnavfall, fästingar, camping och gemensamt avlopp.

9 juni

Åkte till Kristdala med Mirjam för att hyra filmen "Så som i himmelen" av Kaj Pollack. Vi fikade hembakat i handelsboden och köpte en Fantomen tidning för 1 kr.

På kvällen hade vi utomhusbio i Mirjams trädgård. Vi satte upp ett lakan och projicerade med föreningens video kanon. Vi ställde ut fatöljer och lade ut kuddar. Vi gjorde en grill buffe och familjen Valman- Francic samt de portugisiska studenterna var våra gäster.

10 juni

Bakade bröd och förberedde inför mötet med Roland Gustavsson måndag 11/6.

11 juni

Möte med Roland Gustavsson, portugisiska studenter, Mirjam och Eva- Lott i SLU huset:

Hembygdsföreningens förre ordförande Peder Nilsson i Humleryd, bland andra, berättar om bygden på inspelningar som Eva-Lott har.

Roland, hans morbror Harry och frun Ing-Marie samt Eva kommer till Bråbygden runt Ängens Dag så att jag och Harry kan luffa.

Luffarhistoria i Bråbygden.

Varför är den 4:e ladan så viktig?

Likheter Bråbygden – Rumänien – Portugal (Roland är nyss hemkommen från resa i Rumänien). Före andra världskriget var man självförsörjande, efter kriget ville man bli modärn. Idag fyller en bonde i 455 blanketter per år har Eva-Lotte hört på P1 i morse, för det betalar han 40 000 om han inte kan göra det själv. Ett stort hinder för att starta och driva ett jordbruk.

Lifeprojekten, pengar ur EU:s miljöfond ska utveckla EU:s miljöpolitik. Den 4:e ladan är Life subventionerad till 30%, 20 % pengarna kommer från WWF och Länsstyrelsen, 50% från Tord Andersson själv. Leader+ arbetar med Astrid Lindgrens Hembygd och arbetar för att behålla ungdomarna i hemkommunen. Baltic Balance är ett inter-reg-projekt som finansieras av länsstyrelsen/EU för att främja entreprenörskap, ny social service, landsbygdsplanering samt göra landsbygden mindre beroende av stan.

Bondens motivation att fortsätta bruka jorden. Barnfamiljer är relativt passiva i arbetet med bygdens gemensamma. Men de är anledningen till att de andra orkar jobba och bereda framtiden.

Intresseföreningen är det sociala kittet som kan gå mellan och förena, detta gör att myndigheter och banker litar på Bråbygden och bidrar med/lånar ut pengar till den individuella bonden även om projekten annars skulle anses vara mycket riskabla. BIF kan även bli länken mellan forskning och nytta i bygden. Eftersom intresseföreningen är involverade i det sociala, ekonomiska och i landskapet är de framgångsrika.

Organisationens arbete är inte bara av vikt för det lokala Bråbygden utan för jordbrukspolitiken i hela dagens Europa. Ofta tänker lokala politiker inte så långt, risken är att man bara vill lösa symptom och inte finna roten till/komplexiteten bakom problemet. Det är en vedertagen åsikt i den samtida europeiska forskningen att en utomstående aktör behöver gå in och ta en länkande roll. BIF har ändrat attityden i bygden. Idag är bönderna stolta över att vara bönder från Bråbygden. 1993 var bonde det sämsta arbetet, det var mer prestigefyllt att arbeta på SCANIA i Oskarshamn.

BIF:s önskemål:

Arbetsstillfällen inom bygden

Inflyttning till bygden

Bidrag till utveckling i bygden samtidigt som bygdens karaktär bibehålls

Idag finns fastighetstyperna bondgård, villa och sommarhus, inget mellan bondgård och villa. Det räcker inte med att man bor på landsbygden i en villa med trädgård. Vi behöver en boendeform där man också tar hand om landskapet.

Knut Per Hanssons planerings teori, men för 5 år sedan startade arbetet med fördjupad översiktsplan, som ska grundas i samtal mellan berörda parter.

12 juli

Sven Joelsson tog med mig och de portugisiska studenterna samt Mirjam och Evalott till Rock City, en mötesplats kring musik som bland annat ordnar Hultsfred Festivalen, för att möta Jytte Rüdiger. De arbetar tillsammans med Leader+ projektet Astrid Lindgrens Hembygd. Jytte hjälper ungdomar att starta och genomföra sina projekt. Vi besökte olika verksamheter och fick berättat för oss om vad som tidigare hänt inom Rock City. Alla på Leder+ kontoret var på semester så vi åkte till Astrid Lindgrens Värld i Vimmerby för att fika och se på upplevelse parken. Efter pick-nick började vi vandra mot Villa Villerkulla och blev omkörda av Prussiluskan med Kling och Klang i släptåg just utanför Rasmus på Luffens höskulle. Vi besökte torget i Vimmerby och storhandlade innan vi åkte hem till Bråbygden.

Efter en fullspäckad dag samtalade vi om luffarstigar och kartor och lyssnade på den nyinköpta Rasmus på Luffen CD.

13 juli

Caroline Sjöstrand som är Mirjams närmaste granne bjöd på äppelpaj i trädgården. Vi fikade tillsammans med hennes man och väninna från mittemot, lilla dottern var hos mormor som bor nästgårds. Vi gick husesyn och Caroline berättade om renoveringsdrömmar. Sedan gick vi hem till hennes väninna som har ett litet torp i närheten av Lilla Bråbo. Vi tittade på gårdshuset som ligger i förlängningen av radbyn och funderade på vad platsen skulle kunna användas till, restaurang, julmarknad, maskin hall osv.

Jag funderade igen på vad som är ett RPS/RCS, (eftersom begreppet inte är vedertaget blir det lätt en tankesoppa)

Portugisisk kväll på Café Gullvivan med plockmat som studenterna lagat, gitarrmusik och sång, kubbspel, grillning, öl/vin och samtal vid trädgårdsmöblerna avslutade dagen.

14 juli

Mirjam ville visa mig hur några av hennes vänner levde alternativt på en gård utanför Valdemarsvik. Med på resan var också Jacek Sterczewski, landskapsarkitekt på besök från Polen. Medan vi fikade i Valdemarsvik diskuterade vi anledningen till att man vill välja att leva lokalt istället för globalt och varför man vill välja att köpa något av andra anledningar än att varan är den billigaste.

Mirjam och jag fortsatte ut på landet för att leta upp gården. På gården lever två familjer (mamma och pappa med spädbarn), flyttade ut på gården under våren 2005 så detta är deras första sommar. Bonden som sålde gården hjälper till och instruerar när så behövs. Familjerna försöker leva självförsörjande men än så länge arbetar de utanför gården samt får stöd från A-kassan.

Under middagen i Valdemarsvik som även Maria från Portugal anslöt till samtalade vi om skillnaden mellan att flytta ut på landet och att faktiskt driva ett jordbruk. Många stadsbor lever så långt från landsbygdens verklighet.

På kvällen tittade vi på Emil i Lönneberga och kelade med Mirjams katter Lo Kamiss och Pejki Varg.

15 juli

Efter att ha läst texter om estetik åkte jag till SLU huset för att tvätta. Per - Erik hade ordnat så att José kunde få en ny cykel och efter att vi hämtat den gick vi på visit till Chris och Olle Jonsson i gården bredvid. När vi träffades på Café Gullivan bestämde vi att jag, José och José skulle komma och titta på Chris trädgård för att ge förslag på hur den kan utvecklas när hon och Olle flyttar permanent till huset i Östantorp. Huset är mycket kulturhistoriskt karaktäristiskt och traditionellt inrett med gamla möbler och redskap. För att bo permanent vill Chris och Olle bygga ut bibliotek som en ljus tillbyggnad och ha swimmingpool. Chris berättade om var hon växte upp och Olle berättade om hur han uppskattar att ta hand om skogen. De har byggt gärdesgård runt

sin tomt och tycker mycket om landskapets stenrösen. Vi åt sockerkaka och drack kaffe på en av deras uteplatser.

Översatte Oskarshamns ÖP till engelska åt de portugisiska studenterna samt förberedde mig inför morgondagens möte med Tommy Skoog.

Mirjam och jag pratade om branding, vad den skulle innebära, vilket budskap den bör föra fram och hur produkter som för fram det budskapet ser ut. Vi pratade också om hur Bråbygden kan ha praktisk nytta av studentarbeten.

Branding är mer än utseendet på ett antal förpackningar, om den tas fram rätt kan den vara ett sätt att underlätta för bygdens boende att fokusera på det man älskar med sin bygd. Det är viktigt att uppbyggnaden runt branding är så stark att vissa snesteg eller motgående intressen inte skadar den.

16 juli

Möte med Tommy Skoog i Bråbogården, Tommy berättar för de portugisiska studenterna vad han förväntar sig att deras arbete ska innehålla, delar av föreläsningen finns som film. Tommy använde sig av den presentation Projekt 4 Planering visade under sitt tredje rådslagsmöte i Bråbygden under våren 2005. Ett nytt material kunde tas fram.

Brännbollsturneringen på idrottsplatsen, film finns.

Rolf och Christina i Brånäs bjöd in mig till sitt torp. Rolf vill berätta för mig om när han var liten i Bråbygden och när han arbetade i affären.

Vilopaus hos Eva-Lott och Tommy, fika och samtal om Bråbo Hansa.

Livemusik och underhållning på idrottsplatsen, ljud och film finns.

17 juli

Besök hos Kajsa och Per-Erik Kennestig:

Per-Erik hade förberett fler filmer från förr att se på TV:n i köket. Kajsa bjöd på omsorgsfullt iordningställt fika medan vi talade om vilka platser och under vilka former man umgåtts i Bråbygden, (ljudinspelningen är förstörd).

Per-Erik och jag tittade även på familjens trekammarbrunn och avlopps kulvert. Vi funderade över vilken skada värdena som orsakade klassificeringen Natura 2000 tar av att avloppsvattnet så snart rinner ut i markerna och hur ett reningssystem som minskar övergödning kan se ut.

Kajsa hade förberett middag. Vi talade om hur viktigt det är att de boende i bygden vet vem som är gäststudent och varför, det handlar om trygghet och om möjligheten att ta hand om sina gäster. Per-Erik föreslog att det skulle annonseras i Bråbobladet.

Jag berättade om mitt samtal med Anna och Matilda Valman om att förnya utställningen i Naturum, även Kajsa hade tänkt på det och tyckte att det verkade viktigt.

Per-Erik berättade om att Trädgårdsföreningen i Oskarshamn sköter Kennestigs äppelgård intill Bråbogården och att man kunde ha koloniträdgårdar/odlingslotter som används av boende utanför bygden. I samband med det kunde man ha kursverksamhet.

När familjen besökte Fårö tidigare i sommar hade de hittat en konstslinga genom att följa en skor. Var 25:e meter under konstnärens "konststig" fanns en sko och en lapp med några ord som visade besökaren vyer eller gav möjlighet till reflexion. Stigen hade en frivillig avgift på 20 kr. Det vore fint att ha en slinga som lärde ut fågelläten och byggde på tankar om naturen här i Bråbygden.

I alperna rapporteras väderförhållanden och aktiviteter in till fjällstationen, på samma sätt kan vi samla aktuell information. Idag finns "Det händer i Oskarshamn" och "Upptäck Aneby!", annonsering om natur och kultur-guidningar. När Per-Erik var scoutledare hände det att han klädde ut sig till

fåraherde från Bråbo eller någon från ett främmande land för att berätta historier och undervisa barnen.

Kafferepen i bygden var stora spektakel förr, 7 sorters kakor, vetebröd och gräddtårter och en påse för att ta med hem vad man inte orkade äta upp.

På Storegården, Tigerstad, Mörlunda bor Karina och Rune Brånstrand, de har förberett en liten luffar runda för de familjer som kommer till dem för att bo på lantgård.

Bråbygden har inget aktivt hantverk, jämför hur de har på Växbo Kvarn/Växbo Lin.

18 juli

Portugisiska och franska studenter möter Jan Karlsson i Bjälebo. Jan driver sitt jordbruk genom att känna till alla bidrag som finns och utnyttja dem. Han sköter sin gård som ett företag och menar att om han inte tänker smart kan han använda hur mycket handkraft som helst utan att få jordbruket att gå ihop. Därför är han ansedd som en svensk mönsterbonde och har gått med på att delta i utvecklingen av framtidens jordbrukspolitik inom vilken man producerar landskap istället för mat. Jan säger att han och Natura 2000 har samma intressen, om vi är två med samma intressen och slår oss ihop gynnar vi varandra. Jan säger att det bästa han gjort var att avveckla mjölkorna, det gav honom ett nytt liv. Nu vill han avveckla köttjuren och hoppas på ännu ett nytt liv i vilket han ska ha tid att ägna sig åt sina barn. Det tar lika lång tid att sköta 50 kor som 500, därför är det bättre att djuren som betar min mark bor i en större ladugård som vi sköter tillsammans.

Mirjam och jag bjuder familjen Skoog på middag.

Peter Gerdehag och Märten Aronsson kom på snabblunch, även de två franska agronomstudenterna var med.

Efter lunchen pratade jag och Peter vid bilen, han gav mig sin film och frågade mig vad jag tyckte om Bråbygden så här långt. Peter berättade att när han har en föreläsning och blir ombedd att visa sina bilder på temat "Bilder från Sverige" och bara visar bilder tagna i Bråbygden märker inte åskådarna att de bara sett bilder från en liten region. Märten flikar in att alla tycks uppskatta landskapet från sin barndom men oavsett varifrån man kommer känner man för Bråbygden.

Jag och Märten talade lite om att gå på luffen. Det har varit onaturligt för mig att be människorna jag mött att gå på luffen med mig eftersom de alla bjudit in mig i sina hem. Därför har jag inte praktiserat mina anledningar till att undersöka luffen som samtalsform och som turism. Jag har däremot fikat och ätit middag, filosoferat och samtalat i bilen och under arbete vilket har gett mig möjligheten att föra personliga samtal. Hur samtalen sett ut om vi luffat vet jag inte men jag tror de hade varit annorlunda.

Peter: När Gud flyttade upp i himlen, ut ur skogarna och fälten känns det inte längre konstigt att bespruta eller utarma jorden. I den nya tron har Gud skapat allt till människan för att hon ska använda det. Det kan tolkas som att människan är konsument och att landskapet är en fornlämning. Håll inte hett vatten på vättarna, hette det förr, kanske är Vättarna en omskrivning för mikrobiologiskt liv som dör av det heta vattnet, kanske var de små personligheter. Hur som helst användes de för att lära ut regler.

Jag tittade på Peters film "Bondens tid på jorden", bonden ska dö. Ska gården, landskapet och kulturarvet också dö?

Fika med Mirjam:

Mirjam skulle vilja göra en försökspark om biologisk mångfald i ett holistiskt perspektiv som ett samarbete mellan disciplinerna lark-biolog-agronom-ekonomisk historiker, etc. en del kunde vara ett kunskaps center som visade bark, sten och bergarter, mossor och lavar, fåglar i sina sammanhang, skötsel

av miljöer, varvat teori och praktik. En annan typförsök, de vi har och nya uppbygda efter en systematisk tidslinje, gradient. Man kunde gå till ett ställe och identifiera förutsättningarna för restaurering och se häftig teknik för småskaliga saker enligt 16:e miljömålet, visa Modohackan och planteringsrör, tre år gammal skog på olika ståndorter, visa röjning, stamkvistning, gallring och sedan hela kedjan till sågverket och senare en stol. Jämför hushållningskurser på SLU.

Miljömärkning på skogsbruk i Sverige:

1992 på Rio Konferensen om biologisk mångfald kom man inte överens om skogsbruket, så skogen lyftes ut ur Agenda 21. Anna Lind tvingade de stora skogsägarna att upplåta 5% av sina skogar till naturvård (reservat) på frivillig väg, FSC märkt skog. Sverige blir det första land man prövar det här i. FSC:s 10 principer har brutits ner till ett regelverk som fungerar som en skogsvårdslag. Utöver självkontroll finns en ackrediterad certifieringsorganisation som är godkänd av internationella FSC. Den som anstränger sig extra får kred för det, ett marknadsstyrt instrument. Grillkol från lettland och trädgårdsmöbler av exotiska trädslag visar inte att svensk skog sköts schyst.

Blanda inte ihop den här typen av märkning med brandig som tex Änglamark, det är inte säkert att alla produkter med liknande utseende har samma krav på sig.

World Social Forum, WSF:

Alla är överens att de är mot nyliberalismen, inga militärer och inga politiska partier får vara med. De tycker att det är dåligt att alla arbetar på sina egna håll och att man bara träffas under demonstrationer, istället vill man skapa ett öppet forum. European Social Forum visar sina åsikter genom demonstrationer. Kända namn är Antonio Negri, Noam Chomsky och Naomi Kline(no logo).

19 juli

Möte med Lasse Lennartsson i Bjälebo hos SkoosGunilla:

Eva-Lott hade laddat med kaffe och nybakta bullar när Lasse kom in direkt från arbetet.

Lasse tycker att det är riskfyllt med en stor ladugård, om det kommer en smitta slår man ut allting. Lasse köper kastrerade ungtjurar från en bonde i Kristdala. Lasse litar inte på bidragssystemet och tycker att det känns konstigt att använda djur som gräsklippare. De djuren som betar här blir jättefint kött och om man kunde skilja ut dem vid slakten skulle de kunna bli mycket goda biffar.

Lasse frågar sig om det var rätt att gå med i Natura 2000 i frågan om rättsäkerheten. Även om man skriver på för fem år så kan staten ändra innehåll i avtalet när de vill. Att gå med i Natura 2000 är för alltid, de regler som gällde då Lasse skrev på kan ändras men Lasse har lovat att följa de aktuella reglerna som gäller just nu. Lasse tror dock att Natura 2000 är en genväg till EU:s pengar när allt fler ansöker och man måste prioritera.

Om det inte funnits så pass mycket människor i omlopp här hade jag fått lappsjukan. Utan gemenskapen i bygden hade jag inte fortsatt med jordbruket. Jan, Tord och Lasse delar maskinpark. När vi gick in i EU skulle landskapet skötas som en park. Nu kontrollerar de mindre och är mer mänskliga. Ibland undrar jag hur stor roll det spelar att slå med lie eller med maskindriven kniv. Samarbetet med länsstyrelsen fungerar så att bonden går till länsstyrelsen med ett förslag, sedan väljer länsstyrelsen om de går med på förslaget. Systemet gynnar aktiva bönder.

Även om jag fick lika mycket betalt per dag skulle jag inte vilja sköta jordbruket som förr, hästen for illa, kossorna stod i mörker, säkerheten var usel.

Det är ett företag jag driver. Om ingen vill köpa kött och djuren ska vara en del

i en maskinpark som ska skrotads eller brännas när de ätit en tid i "parken", det är galet. Vissa svälter, vi kan ta vara på att vi föder djur samtidigt som vi får ett landskap. För varje djur får jag 24 kr av slakteriet och 16 kr i bidrag vilket ger 40kr/djur. Om djuren kunde slaktas som i Dövestad, Oskarshamn kunde det komma ut på marknaden.

Nya människor, nya tankegångar, nya idéer behövs, det funkar inte i släkter. En köper, en tar hand om och en stjälp. Engagemanget och omsorgen om landskapet är viktigare än slakten.

Samtal med Eva-Lott SkooGunilla:

Eva-Lott frågade mig varför jag valde att göra mitt examensarbete såhär. Sabina: Det är viktigt att ta hand om det gemensamma. Det här arbetet är en fortsättning på det som började i Alnarp. En förståelse för mig om hur våra idéer kan ge ett resultat i Bråbygden. Om man kan smörja ett maskineri, så länge det inte är friktionsfritt bör man utvärdera om saker kan göras på andra sätt, utanför det konventionella. Man bör lyssna på dold kunskap, hos hemmafrun, hos bonden...

Eva-Lott berättar: Föreningen jobbar med att främja bönderna. Man vill inte ha en konflikt mellan föreningen och bönderna. Det hände väldigt mycket i samhället efter 65. man kunde köpa allt i slit och släng samhället. Vile bönderna ha en ny traktor körde de ut den gamla på åkern och lät den rosta sönder. Man slängde allt i sin omgivning, ingen återvinning. Plasten blev var mans egendom. DDT sprutade äppelträd, gott om pengar för konsumtion, man skaffade bil. Jag har levt i det här landskapet som barn och under perioden då det växte igen, att veta hur det såg ut då ger andra perspektiv.

Kanske kan man bygga nya hus på gamla torpargrunder, stugor utan vatten och el med matkällare, mulltoa och vedbod.

Det finns många förslag på vilka verksamheter som kan ingå i en ekonomisk förening. En ekonomisk förening har samma skatteregler som ett företag men

istället för aktier har man medlemmar, en medlem, en röst. Medlemskapet har ett pris för en privatperson och ett för ett företag. Föreningen har en styrelse med styrelseordförande som aktiebolag.

Det finns också många hinder. Tord som vill producera biogas måste leverera in i energisystemet och köpa tillbaka från det fasta nätet för att staten ska kunna ta ut skatt. Det är många turer kring samordningen av avlopp trots att alla vet att ängar kräver näringsfattighet. Regler och bestämmelser är inte anpassade för ett liv på landsbygden. Vi tvingas sätta in ventilation under varje fönster fast man kan se hur gardinerna fladdrar av allt drag. Varför ska den viktigaste preferensen för placering av garage vara 6m från vägen här ute? Tyvärr finns en tradition av att stadsfolk kommer ut på landet och kontrollerar.

Pensionerna och CSN-lånet ändras precis som Natura 2000 åtaganden. Ett system uppbyggt enligt de gamla skattereglerna. Tänk om man bestämde att alla som är födda före 1950 skulle betala mer skatt enligt ett majoritetsbeslut i vårt demokratiska system.

Medborgarkontorens funktioner att på uppdragsavtal hjälpa medborgarna kunde tas över av den ekonomiska föreningen. Man kunde till exempel vara länken mellan boende och banken, eller främja samverkan med statliga och kommunala tjänster.

20 juli

Peder Nilsson i Humleryd tog oss med öster om Stora Bråbo för att visa gamla husgrunder, film finns. Vi besökte en gammal såg. Vi talade om ägandet av mark och hur livet skilde sig om man var torpare eller gårdsägare. Varför man utvandrade till Amerika. Marken vi besöker ägs idag av Kyrkan (Linköpings stift?) och vi känner inte till vilken skötselplan de har för den. Skogsbruket hotar kulturrester eftersom de fokuserar på produktion. Peder berättar om hur munkarna förr först lärde folket hur jorden skulle brukas och sedan efter 5 år fick de möjlighet att köpa den.

Peder och Örjan Laneborg har gett varje torpgrund en GIS-position, även skogsvårdsstyrelsen gör en inventering.

Läste serieboken "Sveriges Historia" samt presentation/protokoll/kallelse i samband med bildandet av Bråbo Hansa.

Möte med Tommy och Eva-Lott Skoog samt portugisiska och franska studenter i Applekulla:

Tommy berättar om sina erfarenheter från att sälja försäkringar och hur konjunkturerna påverkat hans företag.

Lagen ändrades 1963 så att storbönderna kunde köpa upp småbönderna. På 60-talet talade man bara om framtiden, man trodde inte att pengainflödet som startade efter 2:a världskriget kunde ta slut. Man flyttade in till staden.

Vi talade om Sveriges roll under 2:a världskriget samt vilken status de svenska landskapen har gentemot varandra och kom in på Rasbiologiska Institutets sätt att fotografera kvinnor från olika områden. Stockholmskan och Dalkullan var starka och friska i kraftfulla och respektingivande poser medan kvinnor från fattigare delar av Sverige fotograferades som förkrympta och lortiga, samekvinnan var allra mest skrumpen, gammal och lortig.

Tommy fortsätter: Vi är bortskämda men arbetet flyttar ifrån oss. Pengar läcker ut ut EU. Vi har samma processer nu som 10 år efter 2:a världskriget vilket ger uttryck i att samhället blir strängare och supportrar bara människor som arbetar. Många känner att dagens politiska system inte är till för dem.

Det finns skillnader i hur Tommy och Eva-Lott ser på livet i sin nya fastighet. Eva-Lott drar paralleller till hur hennes pappa åkte ut till huset över en natt för att komma tillbaka till sig själv medan han utförde underhållsarbete. Under somrarna bodde mamma och tre döttrar ute på landet och pappa pendlade från staden där han arbetade. Att ständigt vara med barnen och förklara de

små och enkla seendena för dem är som att sälja in fascinationen av vardagen. Det gör att man också själv kan bedåras.

På kyrkans barntimme träffade man andra familjer. Att gå på soppteater och kombinera ätande och kultur eller att ha teater i ruinerna och som ett stämningsspår skulle vara trevliga sätt att umgås på. Många från bygden åkte flera timmar för att lyssna till Barbara Hendrix som sjöng i en landsortskyrka.

Vi talade om att sätta upp en skylt eller berätta genom design. Skyltning kan vara att leda besökaren rätt genom valet av var man placerar en spång genom en våtmark, det behöver inte stå "gå här" eller "förbjudet att beträda marken".

21 juli

Långsamhetsdag

Reflexioner:

Idag var det dags att sluta ta in information och börja processa, det är verkligen dags att formulera det jag redan vet. Jag funderar på att lämna Bråbygden för att sammanställa. Här finns mycket stämningar av otillräcklighet som gör mig disharmonisk. Även i mig finns behovet av yttre bekräftelse, det är viktigt att jag fokuserar på att följa det jag själv tycker är intressant och viktigt.

Jag vill göra ett "Peter Gerdehag porträtt" av Tommy och Eva-Lott Skoog. Bygdens boende kan jag dela in i Bönder, Föreningsmänniskor och Entreprenörer, tillsammans hjälper de bygden att bli aktiv. Tommy och Eva-Lott är mycket aktiva i det gemensamma; landskapet, föreningen, den ekonomiska föreningen, det sociala livet och bygdens framtid utan att vara självupppoffrande. De jobbar hårt men de hittar värde i arbetet. Mitt i slitet har de tid för omsorg om andra och hittar glädjen i det lilla.

Tommy och Eva-Lott Skog samt Mirjam Löf är mest nyinflyttade. Mirjam är biolog och kommer från en tradition av ideella verksamheter och arbete genom

organisationer, Skoog har drivit ett stort företag inom försäkringsbranschen och handlat med kapital och andra icke fysiska värden.

22 juli

Samtal med Maria Bylund, samhällsvetare, medan vi promenerade längs landsvägen:

Om staten ägde mark på landsbygden som var till för alla, vem skulle ta hand om den... "fyrvaktare för landskapet"?

Det är skillnad på att få bidrag för landskapsvård och på att vara lönearbetande landskapsvårdare.

Kan man vara anställd av Natura 2000? Det behövs ett stadigt fundament att bygga entreprenörskapet på.

Studenter från Portugal och Frankrike har möte med Tord Andersson från Stora Bråbo i Bråbogården:

Tord hyr ut ett av fastighetens hus till en tysk familj och kommer direkt därifrån till förmiddagsfiket.

Idag har Tord mjölkkor som han låter beta extra hårt för att vårda landskapet. Detta medför att de inte når upp till medelproduktionsnivån, (liter/ko är lägre för en normal svensk mjölkko, men tydligen mer än en fransk ko med tanke på gruppens reaktion). Tord ska sluta med mjölkkor och köpa djur som är bra på att beta och är vänliga att ha och göra med. Tord hänvisar till Jan Karlsson och frasen "Jag producerar inte mat, jag producerar landskap". Tord har börjat ändra inställning och tycker att Jan har rätt. Massproduktion är inte viktigare än kvalitetskött och vackra landskap, vilket man dessutom får bidrag för. Utan EU stödet kan jag inte ta hand om landskapet 3 600h/år arbetar jag nu, (70h/vecka). Jag har inte tid att ta hand om min familj. När fler och fler slutar bruka sin jord får jag mer och mer att ta hand om. Men jag kan inte sköta det så grundligt som de brukade sin egen jord. Lånad mark sköts aldrig lika

omsorgsfullt som egen ägd mark. Men det är inte bara om att marken inte är min, det är mest tiden.

Tords vackraste mark, hans fars ögonsten, med 80 stenrösen och massor av hamlade träd, anses inte tillräckligt artrik för att Tord ska få grundersättningen som ger honom tilläggsersättning för kulturlandskapsvård. Tord skämtar om att kontrolanten från Länsstyrelsen aldrig gick ut tillräckligt långt i marken utan stannade nära grinden där korna som just kommit ur ladugården lägger flertalet komockor.

Tord skulle vilja ha bättre hjälp av Länsstyrelsen med hur han kan ändra sina sysslor så att marken blir godkänd. Det är svårt eftersom bonden ombes att själv inventera och blir det fel måste man betala tillbaka bidragen.

Jan, Tord och Lasse samarbetar mycket. De har en gemensam maskinpark och utnyttjar varandras kunskap. Bråbygdens Intresse Förening ordnar möten mellan bönderna och Länsstyrelsen. När det varit problem har en expert från föreningen, Märten Aronsson, hjälpt till att förklara värdet på ängarna.

Jag har inte förlorat något på att gå med i Natura 2000, än så länge har jag heller inte vunnit något. Av alla de pengar vi betalar till EU borde vi ta tillbaka mer och då måste man satsa mer statliga medel för att få tillbaka. Kanske kommer vi få nytta av det här i framtiden. Ska vi sköta marken av estetiska skäl behöver vi få kunskapen och resonemangen bakom.

Besökte Evolutions Biologiskt Centrums hemsida, www.ebc.uu.se, fick reda på att Linnés samlingar är sålda till London men man har info om Olof Rudbäck och Elias Fries. Besökte också GBIF.org som är ett FN relaterat projekt för att kartlägga arter. Läste "Sänkt pris, kort datum - Grundkurs i Globalisering" av Annika Elmqvist och Anika Agebjörn samt "Sveriges historia - från stenålder till storindustrin" av Anika Elmqvist och Pål Rydberg.

23 juli

Ängens dag hos Sven och Gullvi Joelsson i Risinge, film finns.

Jag hjälpte ängskommittén och gräddade kolbullar men fläsk från Dövered tillsammans med Märten Aronsson och Jan Petson i Applekulla. Bertil Karlsson i Krösås och Ivar Andersson i Krokshult lärde mig att slå med lie, (foto finns).

På kvällen var det logdans i Fallebo, (film finns). Det dansades och grillades och jag blev mycket populär bland bygdens småflickor. Där blev jag vän med Violet och Kerstin som skjutsade hem mig så att jag skulle slippa gå hem i otäckheten.

24 juli

Jag blev upplockad av Roland och Eva Gustavsson samt hans morbror Harry med frun Ing-Marie. Jag och Harry begav oss ut på en liten luff, (film och ljudinspelning finns). Först gick vi ut på Valman- Francics äng och spran på Marjan Francic som bara skulle hämta något åt sin hustru men talade med oss i 20 minuter. Harry och Marjan jämförde Bråbygden med Blekinge där Harry är bonde. Sedan bjöd portugiserna på kaffe onnan vi begav oss mot Stora Bråbo. Vi tittade på fågator och hamlade träd och mötte gamle bonden i Stora Bråbo som berättade att han hade varit ute och slått lite i ett dike. Han och Harry talade om fördelarna med ett ekologiskt jordbruk eftersom man fick mer bidrag och djuren blev mindre sjuka, förutom att det känns bättre eftersom bondens kall är att förvalta jorden. Jag hälsade på Kajsa Kennestig innan jag åt en väffla hos Kerstin i Gullvivan. Jag tog med en väffla till Eva-Lott som vaktade Naturum och hon berättade för mig om Fallebo Gök, en skröna om en bondson från Fallebo som efter diverse fuffensaffärer i Sverige reste till Amerika och kvacksalvade.

25 juli

Mirjam skjutsade mig och min väska till Bråbogården där hon hämtade upp fransmännen för att leta rätt på Daniel och Anns hästar. Bussen kom en timme för tidigt så det var tur att jag var på plats. Jag sa hej då till föreningens

kassör Ingalill som hälsade mig hjärtligt välkommen tillbaka och sa att jag tillhör bygden. Vi ses på pelargon dagen.

Den dagen kom bussen två gånger till Bråbo eftersom chauffören som vaknat en timme för tidigt efter sin rast fick köra turen två gånger. Efter bussresa till Kalmar där jag bytte till tåg var jag hemma i Alnarp sent på kvällen.

KOMPONENTERNA

OM BRÅBYGDEN

Bråbygden har fått mycket uppmärksamhet, inte minst genom Peter Gerdehags sätt att fotografera i bygden med utgångspunkt i att visa kulturlandskapets skönhet. Ska bygden upp på Världsarvlistan? Området ingår i Natura 200, Life/Baltic Balance, Leader+/Astridlindgrens Hembygd och är klassat som område av riksintresse, har många rödlistade arter och är ett av Kommunens fokusområden. Man tror på turism och nyinflyttning tack vare gott entreprenörskap.

I Bråbygden finns många intressenter som alla är aktivt handlande utifrån sina egenintressen. Man saknade samordning. Bråbygdens Intresse Förening beslutade sig för att ta in hjälp utifrån och kontaktade Institutionen för Landskapsplanering, SLU Alnarp vilket ledde till att Projekt 4 Planering gjorde en fördjupad översiktsplan i vilken man arbetade med Bråbygden som varumärke.

OM PLANERINGEN

Sveriges demokratiska system bygger på förtroende för folkvalda. Som medborgare ger jag mitt förtroende till det parti jag röstar på att välja vilka personer som ska hålla i nationell och lokal planering. När dessa personer fått sina uppdrag ansvarar de själva för planeringen i sin kommun. Den svenska

planeringen hänger på planeringstjänstemannens intresse för det allmänna och den enskilda, på en persons etik och vilja. Besluten sker varken av det nationella styret eller individen utan på en mellannivå som står under mycket stort inflytande av den tillsatta tjänstemannen. Det är upp till denna att vara påläst om direktiven uppifrån och att stå i dialog med medborgarna. Detta kan vara en svag länk i Sveriges demokrati.

(från "Urban Planning Theory since 1945" by Nigel Taylor)
Efterkrigstidens planering har varit problem baserad, man har fokuserat på att lösa problem. Man har fokuserat på stadsplanering och låtit landsbygden bero och sköta sig själv. Utanför tätortsområden har planeringen varit naturvårdsinriktad eller behandlat produktionsskog.

Före 60-talet byggdes stadsplaner upp från formalistiska och estetiska utgångspunkter. Man förlitade sig på att en form ger direktiv om användning och medför skeenden på grund av de egenskaper den förkroppsligade. Genom arbetet med fysisk form ville man påverka ekonomiska och sociala skeenden i staden. Många stadsplaner producerades som tjugusiga och begrundade dokument, men kraft lades inte på hur dessa planer skulle förverkligas. Stadsplaneringen liknade mycket samtidens husarkitekter och byggnadsingenjörers arbetsmetoder där arkitekten ritade och ingenjören genomför enligt ritning.

Planering blev en egen disciplin, inte grundad på empiriska undersökningar utan på renässans och upplysnings fysiska planerar tradition. Man trodde verkligen att planen skulle bli till, Lewis Keeble ritade masterplaner, Ebenezer Howard trädgårdsstaden eftersom landsbygden och naturen var stadens fond och den fula staden avgränsade människan från den sköna brittiska naturen Gud gett henne.

Ingen tvivlade på att Le Corbusier och Antonio Sant'Elia skulle smälla upp den nya tidens städer, direkt från kartongmodell till färdig stadsdel (bara tusen gånger större). Man tänkte alltså på landsbygdens kvaliteter som sociala och estetiska.

Idag är det möjligt att även finna ekonomiska kvaliteter i landsbygden, även förutom föda och fibrer. Idag finns det inte längre en koppling mellan stad och produktion, inte ens mellan fysiska platser för idé/design och produktion när den globala ekonomin skickar information från England som blir ritningar i Polen och tillverkas på Filipinerna för att säljas i Syd Afrika. Nu har vi en trend där man i motsats till 50-talets gröna mindre täta stad föredrar superintensivt city-life eller riktiga bonvishan närmare, med och i kulturlandskapet. Idag kan man bo i landsbygd och ändå nå storstadskulturen inom en rimlig tid med tåg, flyg eller via Internet. I Bråbygd berättades en skröna om Amerikaresenären som efter tre dagars resa skumpandes på en vagn kom fram till Jönköping och utbrast: "- att ni inte åker till Amerika, ni som har så nära".

Under 60-talet blir planerarnas diagram allt mer abstrakta, vet man inte att det handlar om stadsplanering kan det vara beskrivningar av vad som helst. Planering blir en övning i systemanalys. Objekten; (by, stad, region), länkas i system så att de lätt ska kunna kontrolleras i en rationell process av beslutsfattande.

På 70-talet vill många som planerade börja förstå sig själva och fokuserar på att hitta planeringens ideal. För att uppfylla sig själv måste planeringen handskas med politiska mål. Man kritiserar planeringen för att inte uppfylla sina mål, vara toppstyrd och institutionaliserad.

Under 80-talet gav planeringsteoretikerna planeringen en ny roll som samordnare av önskemål skapade av kommunikativ handling. Man pratar om handlingsorienterad planering, där det är möjligt att delta i debatten genom aktiv handling så väl som genom planeringsgångens förbestämda strukturer. Det blev viktigt för planeraren att planeringsbakgrunden är tillräckligt komplex för att spegla tillräckligt många behov.

Man har arbetat med att ringa in områden på en plan, Fysisk planering, med

Mapping, registrering av skeenden på plats eller genom att involvera sig i skeenden på platsen som vid Rådslag. Det är både den fysiska platsen och den sociala platsen, människorna som är där och vad de gör, som formar platsens identitet det är man överens om idag. Däremot är man inte riktigt klar över hur vi ska bestämma om det gemensamma.

Fortfarande finns många modernistiskt skolade planerare som företräder auktoritärt ledarskap "jag ska reformera världen - de måste fatta". Det går att hamna i diskussioner efter vilka planeraren i bästa fall går iväg lita små sur och tänker att världen inte fattar. Strävar man efter en ideal värld förutsätts att all förändring är framåtskridande. Allt som hänt tros vara ett val mellan ett sämre och ett bättre alternativ och man tror på metoder som kan hjälpa till att göra goda val.

Att som professionell resa till okänt land för att observera, undersöka och förstå kan liknas vid antropologens arbetsmetoder. Inte de antropologer som engelsmännen skickade till Indien för att förstå ett system så att det sedan kan tas över, eller de som mätte svenskarnas huvudform för att kunna skilja lägre stående som samer och kriminella från frodig stockholmskor och dalkullor. Utan som den som genom att sätta sig in i ett system också kan förstå dess retorik. Skillnaden mellan att pracka på en uppfostran, ge vad som är bäst till den lilla människan och att stödja och skjuta till förbisedda fragment i ett småhållande system är naturligtvis härfin och handlar till största delen om planerarens intentioner.

En konstnär agerar från en människa, ett planeringssystem från en institution. En konstnär agerar själv, inte i kungens namn. Kanske är det möjligt att planeraren kan tillätas agera lite mer som konstnären? Som en människa med intentionen att möta allmänna, enskilda och subjektiva intressen.

VARFÖR JAG VALDE BRÅBYGDEN OCH INTE VÄSTRA HAMNEN I MALMÖ

Kanske kan det tyckas märkligt att jag valt mellan dessa platser som vid en ytlig betraktelse kan tyckas så olika. Men de har flera samband, bland annat för de aktiva samtal inom området samt med kommunen och att de är exponerade för besökare, många åker dit och glör. Jag skulle också vilja påstå, utan att ha undersökt detta närmare, att områdena attraherar samma människogrupper.

Under mitt första år som landskapsarkitekt byggdes Bo01. Framtidsstaden där ekologi, teknologi och estetik skulle samverka i Klas Thams stadsplan. Jag blev mycket intresserad av intentionen att vilja bygga en stadsdel i Malmö med dessa perspektiv som utgångspunkt. Under ett samtal med Eva Dalman på Stadsbyggnadskontoret i Malmö hösten 2004 frågade hon mig om jag var intresserad av att undersöka hur olika intressenter samverkar inför det fortsatta bygget i Västra Hamnen. Eva är stadsdelens egen arkitekt. Hon var intresserad av hur samtalen skedde och om de främjade samordning av intressen hos landskapsarkitekt, politiker, ekologer, boende, Malmö Stad, byggherrar, investerare, fågelskådare, unga, gamla, barnfamiljer, kvinna/man, svensk/utländsk, buddist eller muslim etc.

Jag föreslog att jag skulle bo i Tegelborgen, MKB:s fastighet, och undersöka gemensamma rum. Jag skulle öppna upp min lägenhet och sköta om gården för att kunna delta i planeringsprocessen med breddad utgångspunkt. Men debatten kring Västra Hamnen handlade mer om rika/lyxliv och fokus drev iväg från mitt intresseområde. När jag genom Projekt 4 Planering mötte Bråbygden tänkte jag att även om alla intressenter har olika uppfattningar om hur Bråbygden ska finnas och varför, är de överens om att Bråbygden ska finnas. Filmerna om Emil och Barnen i Bullerbyn samt Ilon Wiklands illustrationer till Astrid Lindgrens böcker har placerat Bråbyggdets karaktäristiska landskap i våra hjärtan.

Bråbygden har en bas, sin intresseförening som är uppbyggt på deliberativ demokrati och har en stor kunskapsbas om jordbruk i samklang med natur- och kulturvård med ambitionen att ge förslag som förbättrar för alla. Nu är

Bråbo Hansa på väg att ta form, en ekonomisk förening som under 7 år ska främja entreprenörskap i bygden.

Även om jag beundrar Bo01 området tycker jag att del ligger lite för långt bort från city för att vara så tätt. När Malmö tränger sig på stadsdelen kommer den säkert kännas fräsch och luftig men idag är det för mycket stiltje runt Bo01-ön, skapad av industriområden och slappa hus i park stadsdelar snarare än av havet. Varför inte bo på landet, med egen trädgård, nära till svampplockning, frisk luft, fjärilar som landar på kaffebordet, en brevbärare som vet hur man ser ut. Att bo på en plats där man kan gå iväg hemifrån utan att låsa dörren, där ingen skulle tänka på att stjäla någon annans ved, där den värdefulla lyxen inte är bokfaner och Arne Jacobsen designade tårtspadar utan glädjen av att sitta i en stol tillverkad av virke farfar planterade och att jordgubbarna, grädden, mjölet och äggen i tårtan omhuldas av någon man känner. Intresset för landsbygden ökar.

Men precis som i det nybyggda Västra Hamnen finns ett stort behov av samtal i även i Bråbygden. Att man vet vilka de andra är underlättar inte alltid resonandet fram till gemensamma överenskommelser. Det finns massor av parter och deras önskemål bör samordnas. Markägare och fastighetsägare, markanvändare, entreprenörer som startar nya verksamheter, utbyggnad av infrastruktur, social ekonomisk utveckling, behov av skola och omsorg, livsmedelsförsörjning, naturvård, kulturvård, skogsbruk, jordbruk...Därför finns behovet av en Fördjupad Översiktsplan som berättar vilka spelregler som ska råda i Västra Hamnen så väl som i Bråbygden.

Vikten av samtal dominerar svenska direktiv om hur planeringen ska genomföras, direktiv om bottom-up approach, direktiv om deliberativ demokrati, vikten av formella och informella möten, tillgänglighet till planeringsprocessen för samhällets medborgare. Man talar om hur god social ekonomi främjar entreprenörskap, ökar vardagsdemokratin och delaktigheten i det gemensamma rummet.

Men var möts vi? Mot denna bakgrund blir behovet av gemensamma rum tydligt. Det är ju i dem vi ska mötas. Möta kunder, utbyta idéer, skapa en god social ekonomi för att utveckla området.

Men i det här avseendet skiljer sig förutsättningarna markant mellan Västra Hamnen och Bråbygden. I Västra hamnen är det lätt att stöta på andra människor, som man känner igen eller inte. Detta betyder inte alls att man kommer interagera med dem. Det är helt tillåtet att sätta sig på ett kafé utmed Sundspromenaden och bara säga hej till personalen bakom disken. I Bråbygden måste man vinka till alla, armen flyger upp och ner medan man går utmed landsvägen, kommer någon in på Kafé Gullvivan så bör man byta några ord, annars är man högfärdig eller kuf. I Bråbygden kan man dyka upp på gårdsplanen om man har ett formellt ärende, stå där och tjoa, kanske till och med gå in i farstun. I Västra Hamnen skulle det vara att bryta mot etikettens alla regler, det skulle vara vulgärt och kanske skulle någon faktiskt bli skrämmd.

OM PUBLIKA LANDSBYGDSRUM OCH AKTÖRER PÅ LANDSBYGDEN

Jag beslöt mig för att låta examensarbetets exempel bli Bråbygden och därför innehåller mitt arbete förslaget Publika Landsbygdsrum. De platser som varit landsbygdens mötesplatser har ofta försvunnit och de som finns kvar är intresserelaterade lokaler eller platser dit traktens befolkning kan komma men som är okända för en utomstående. Om en utomstående skulle hitta till dessa platser och velat vara med i det sociala livet har de jag frågat varit oense om nykomlingen skulle tas emot eller inte.

Våra gemensamma rum, eller snarare rum vi använder gemensamt, rum för gemensam användning som jag kallat för Publika Landsbygdsrum. Gemensamt använda rum kan vara parkeringsplatser, pick-nick platser eller platsen framför kyrkan. Men det kan också vara den lokala radiokanalen, tidningen eller en hemsida.

Gemensam i det här avseendet innebär delad av alla som om de kan ta sig till

platsen. Kanske har man ingen dator eller kan inte fånga upp lokalradions frekvens. Kanske kan man aldrig besöka platsen för att man inte har pengar till biljetten eller för att man inte är tillåten att lämna sitt land. Kanske måste man ta hand om sin faster, vara en god son, kanske har man för många allergier för att besöka landsbygden. Hur som helst, de rum jag diskuterar i det här arbetet är Publika Landsbygdsrum, de rum som är öppna och välkomnande för vem som helst som kommer för att besöka det.

Men hur dessa platser skall benämnas för att spegla sin funktion har varit svårt. Jag valde att använda ordet landsbygdsrum (rural – allt utanför staden), och menar då både den fysiska landsbygden och de virtuella rummen som behandlar landsbygd. Hur dessa rum skulle förstås som öppna för alla har vandrat från "Offentliga Landsbygdsrum", "Allmän Landsbygdsplats", "Gemensamma Landsbygdsrum" som i alla fall på engelska inte fokuserar på att de ägs av staten utan mer på vem som nyttjar dem (public – ägd av staten /common – ägd av någon men upplåten till nyttjande för allmänheten (allemansträtten, busskur)). På svenska kan jag tycka att gemensamma är en lite otydlig benämning. "Delade Landsbygdsrum"(shared space) eller "Ömsesidiga Landsbygdsrum"(mutual space) tyckte jag berättar för lite om rummens användning. Så trots att publika på svenska kan dra tankarna till att man som inbjuden är snarare publik än aktör valde jag benämningen Publika Landsbygdsrum (Rural Public Space)

Jag har också valt att dela in landsbygdens nyttjare i tre grupper. Boende, som hyr eller äger fastighet i vilken de bor under större del av året än sommarmånaderna. Gäster, som är inbjudna av kursverksamhet, evenemang/aktivitet eller privat av boende. Besökare, som är en besökande främling utan inbjudan från bygden.

Publika Landsbygdsrum ska gynna dessa tre grupper och syftar till ökat umgänge inom och mellan grupperna.

Publika Landsbygdsrum är ett program för att åstadkomma offentlighet, möjligheter för den enskilda markägaren att ta emot gäster.

Om Publika Landsbygdsrum främjar kollektiva nyttighet kan det allmänna gå in som finansiar. Detta skapar tillgänglighet, men i grunden finns alltid ägandet. Publika Landsbygdsrum kan vara privat mark som markägaren upplåter för gemensamt brukande som Kennestigs äppelodling (se exempel i mitt förslag) eller ägd av staten men skött av privata initiativ till förmån för det allmänna, som en fyrvaktarbostad eller Lärarinnebostad. En fyrvaktare anställs av staten för att sköta en uppgift under tiden han är anställd bor han i Fyrvaktarbostaden. Lärarinnan åtog sig bl. a att sköta en köksträdgård för att utbilda elever och deras familjer inom trädgårdsodling. Istället för att skapa platser som blir mer allmänna och därmed råkar bli ingens bör man uppmuntra boende i bygden att ta emot besökare som sina gäster.

INSPELNINGAR SOM KOMMUNIKATION

Jag valde att närma mig Bråbygden som en vagabond inspirerad av gamla tiders luffare som blev bygdens informationsbärare.

För att lättare få kontakt med landskapet och bygdens befolkning ville jag kroppsarbete. Arbete betyder engagemang i omgivningen, att ge för att få. Att fråga om jag kunde arbeta blev mitt inlägg i samtalet. Att delta i en aktivitet ger ett tätare/mer personligt utbyte med sammanhanget än som åskådare. Andra samtal förs under arbetet. Att ha bidragit till platser man använder istället för att vara konsument.

När Bråbygdens befolkning inte tyckte att jag skulle arbeta utan istället dricka kaffe med sju sorters kakor och åka på utflykter ökade jag mitt deltagande genom att göra inspelningar av ljud och bild.

Dessa inspelningar har varit viktiga som bevis på att jag tar mitt runtdrivande på största allvar. Dessutom har det varit en anledning till att ta kontakt, för interjuver, eller se på filminspelningar och en anledning att bjuda in mig eftersom man inte velat att jag skulle missa vad som händer i bygden.

Efter ett tag avancerade jag från att klippa gräsmattan till att slå med lie, grädda fläskpannkaka på "Ängens Dag" och ge mina synpunkter till planerandet av en våtmark.

Mellan teori och praktik kan förståelsen uppstå, mellan det väldigt lokala och det globala finns insikten. Med Astrid Lindgren i åtanke sneglade jag mot barnböckernas värld. Naturligtvis blev jag intresserad av "Rasmus på luffen" men också av Sven Nordqvists "Pettson och Findus". När Pettson och Paradis-Oskars självupplevda kunskapsbank möter Findus och Rasmus energiska förändringsvilja, då händer det grejer...Rörelsen har varit viktig. Både den rörelse en vandring innebär men också den rörelse som uppstår inom och runt ett engagemang. I Bråbygden pratar man mycket om turism och nya boende som arbetar i kulturlandskapet.

För mig har det varit viktigt att vara personligt engagerade i planeringsarbetet i Bråbygden. Jag tror inte på att strukturera ett landskap från skrivborden lika lite som jag tror att det inte på något sätt varit positivt för Afrikas befolkning att Européerna använde linjal när de delade kontinenten mellan sig. Om man inte sett sig som superior skulle delningen över huvud taget aldrig ha skett. Mitt sätt att engagera mig var att göra ett konstnärligt arbete, det kunde lika väl varit som Märten Aronsson genom sitt idoga arbete med ängar. Med det vill jag säga att jag sätter det personliga engagemanget och agerandet från en människa högre än konstnärliga metoder. Man skulle kanske kunna tänka att jag skriver mellan raderna att jag vill vara Rasmus/Findus. Om man väljer att tolka det så hoppas jag att man samtidigt tänker sig att det behövs massor av Rasmusar och Findusar.

ETT SÄTT ATT PLANERA
UR FÖRDJUPAD ÖVERSIKTSPLAN BRÅBYGDEN- HÅLLBAR UTVECKLING OCH FÖRHÅLLET
MELLAN STAD OCH LAND:

Det här arbetet är ett resultat av en kurs i planering.

Kursen fokuserar på mötet mellan landsbygd och stad ur ett helhetsperspektiv vad gäller geografisk yta så väl som kulturella och sociala sammanhang. Detta är ett mycket ovanligt planeringsperspektiv. Analysen täcker inte bara estetiska, biologiska, sociala och kulturella faktorer utan även ekonomiska som att landsbygden producerar mat, kulturlandskap och rekreationsområden. Studenterna samarbetar med kommunen, lokala företag och intressegrupper samt Baltic Balance, samarbetet runt Östersjön.

BRÅBYGDEN SOM VARUMÄRKE SAMT NY PRODUKTION

Det här kapitlet fokuserar på att finna nya möjligheter till inkomster, fördjupa arbetet med en hållbar utveckling samt att behålla kulturlandskapets karaktäristiska utseende. Kapitlet vill visa vad Bråbygden är och att det är kulturlandskapets kvaliteter som är landskapets största styrka. Idéerna syftar till att skapa en levande landsbygd med nya möjligheter till arbete som medför inkomster till Bråbygden och att Bråbygden blir mer känd i Sverige och resten av världen som ett exempel på en levande landsbygd där kunskap från historien tas till vara i planeringen inför framtiden.

Ett tydligt varumärke kommer ur noga överväganden. I varumärket bör ekonomiska, sociala och landskapsfrågor samverka för att starta processer där människor kan mötas. Varumärket förenklar förståelsen hos kommunen, Länsstyrelsen, EU m fl. om vad Bråbygden vill. Övriga målgrupper för den nya marknadsföringen är nybyggare med intresse att vårda landskapet, nya

verksamheter, turister samt andra investerare och givare av stödpengar. För att det karaktäristiska landskapet i Bråbygden ska få fortsätta finnas krävs inkomster. För att något ska kunna säljas måste kunden sammanföras med entreprenören. För att få större inkomster bör man skapa ett ramverk för samarbete.

ANALYS AV BRÅBYGDENS KVALITETER

En ö av jordbrukslandskap i ett hav av skog

Plötsligt öppnar sig granskogen. Landskapet ser ut så här på grund av människan. Öppen odlad mark är en av Bråbygdens styrkor.

Ett lapptäcke

Alla åkerlappar, betesmarker, hagar, ängar och småvatten blir bitarna i ett lapptäcke. Det är tillsammans de ger Bråbygden karaktär.

Rymd

I Bråbygden är det möjligt att se till nästa gård. Det är möjligt att ströva utan att varken känna sig lämnad i ödemarken eller är ständigt sedd.

Mänsklig skala

Bråbygden är byggt av människor och alla enheter följer kroppens mått; ett famn ved, en gårdesgård i brösthöjd, hamla när grenen är grov som en bondes handled. Mängden mänskliga kroppsarbete lämnar kvar en känsla av omsorg. Det gör landskapet varierat och trivsamt för människor.

Kontinuitet

Århundraden av brukande är grunden till Bråbygdens karaktär. Man känner sig som en del av ett större sammanhang skapat av generationer.

Djur

Det är djuren som skapar landskapet i Bråbygden. Betet är en viktig del i att vidhålla landskapets karaktär.

Socialt nätverkande

I alla tider har man behövt samarbeta i denna magra bygd. Idag görs det genom Bråbygdens Intresseförening. Här finns en vilja att kommunicera och dela kunskap. Närheten till nästa granne bidrar till förutsättningarna för socialt nätverkande.

Mänskligt tempo

Arbetet med natur- och kulturlandskapet är tidskrävande och kan inte påskyndas. Att leva i Bråbygden är att leva med Bråbygden.

Traditioner

I Bråbygden är historien och framtiden närvarande sida vid sida. Historia är inte bara vad som skett förr det är dessutom nyckeln till att skapa en smart framtid.

PUBLIKA LANDSBYGDSRUM (UR FÖRDJUPAD ÖVERSIKTSPLAN)

Att skapa publika platser är ett sätt att sammanföra landskapet med människor och ekonomi. Det kan vara platser där kunskap, pengar eller idéer byter plats. När intressen ska samverka är det viktigt att veta vilka regler som gäller. När landskapsvård måste bli en del i den gemensamma budgeten måste landsbygden vara tillgänglig för alla.

Diskussionen om Publika Landsbygdsrum gör Allemansrätten aktuell. Den definierades på 1940-talet när stadens nyinflyttade ville besöka landsbygden. Frihet under ansvar, att nyttja privat mark men inte skada den är den viktiga förhållningsregeln Allemansrätten bygger på. Uttrycket Publika Landsbygdsrum är väldigt nytt och avser platser utanför staden dit alla är välkomna så länge de inte ofredar någon annan. Publika Landsbygdsrum går ett steg längre än Allemansrätten vad det gäller interaktion mellan de boende på landsbygden och landsbygdens gäster.

För vanliga människor är publika rum inte definierade efter vem som äger dem. Det är inte streck på en karta som upplevs som avgränsningar. Rummet skapas på känsla, visuellt av perception och fysiska hinder, av etikett och

folkvett. Ett publikt rum skapas inte enbart av en fysisk avgränsning. Den skapas också av handlingar eller handlingens lämningar. En äng kan beträdas när den slås eller när den slåtts. Tecken och symboler visar oss förutsättningarna för en plats och hur vi förväntas handla, man tränar inte dribbling på kyrkogården. Tecknen ger mening när vi förstår hur vi ska tolka dem, en blåvit skylt med texten <WC>, eller ett utskuret hjärta i en dörr, en traditionell svensk symbol för dass.

På landsbygden saknas rum för gemensam användning. I staden finns en mix av offentliga platser så som torg och parker samt privata trädgårdar och balkonger. Det är möjligt att röra sig genom en stad utan att komma i närheten av någons privata ägor. På landsbygden känner en besökare sig lätt som en inkräktare så snart hon rör sig utanför landsvägen. Det hindrar henne från att utforska landskapet.

Genom välkomnande tecken kan en besökare förstå var det är möjligt att färdas. Om besökare känner sig välkomna kommer de stanna under en längre tid. De äter fler gånger på den lokala matställen, sover fler nätter i bygden och tar med sig fler minnen hem. Utbytet mellan bygdens boende och besökare blir rikare.

Behovet av Publika Landsbygdsrum handlar helt enkelt om att kunna besöka landsbygden som en gäst även om man är främling.

en av Bråbygdens största kvaliteter är att bygdens boende tar hand om bygden som sin. Det känns som man är hemma hos någon. Ofta blir offentliga platser ingens ansvar och upplevs som lämnade eller glömda. Utan att förlora värdet av omsorgsfullt omhändertagande måste det bli enklare att hitta de publika platserna i Bråbygden. Det innebär svårigheter när platser med privat atmosfär ska läsas som offentliga rum. Publika Landsbygdsrum är ett system av offentliga rum som inte ser likadana ut. I Publika Landsbygdsrum behöver landsbygdens besökare inte ta rollen som konsumenter.

Presentationen hölls i Bråbogården. Studenter från europeiska samarbetsprojektet Periscape var inbjudna.

Översättning från film:

Vi hamnade i en situation när vi inte arbetade i ett sammanhang som gjorde vårt liv bättre. Det var en situation när världen var i krig och börsen, t ex Nasdaq kraschade.

Mitt företag fick problem och vi tyckte att det var viktigt att hitta ett nytt sätt att leva.

Vi hade haft vårt sommarhus här i Bråbygden under 45 år. Plötsligt bestämde vi en sommar kväll, jag låg på rygg i gräset och tittade på himlen:

–"Vi flyttar hit!"

Det beslutet förändrade våra liv. Vi flyttade hit. Vi köpte ihop mark. Det var ett litet område 1400m² men vi köpte mer mark runt huset för att skapa en gård.

Vi kände att andra från stan kunde göra så här och ha en del av sitt liv på landet. Det har faktiskt blivit en diskussion här, hur kan vi ha kvar djuren i landskapet? Hur tar vi hand om intresset från dem som inte är bönder från början.

<Hur ska familjer som inte är bönder kunna ha djur? Kan andra än bönder sköta lantbruk?>

Vi blev ett typfall på en familj som flyttar från stadens liv till landsbygden. Idealet att köpa en gård har blivit något som studenterna föreslår (Tommy syftar på studenterna från Projekt 4 Planering våren 2005 vars arbete studenterna från Portugal i kursen Periscape, sommaren 2005 ska bygga vidare på) tyckte var en intressant idé för framtiden. Det finns ju såklart andra familjer som flyttat ut på svenska landsbygden men det här kan vara ett studieobjekt. I det

här arbetet har jag använt mina kunskaper från att driva ett företag.

Vi har diskuterat hur min kunskap att driva företag kan användas här? Vi kan skapa möjligheter att sälja vår fantastiska natur och få inkomst från den. Vi har diskuterat vilken juridisk form som kan användas för företagen.

Det finns flera olika typer av företag. Vilken sorts företagande kan skapa en situation där vi alla kan vinna och ha makt utan att ha <investerat> pengar? Hur kan vi ta del i och dela arbete?

Om vi kan hitta arbete här skulle det troligtvis vara svårt att hitta heltidsarbete. Hur kan en företagsform se ut som kan arbeta med många och små verksamheter? Många små verksamheter kan tillsammans bli en heltid för någon. Tillslut har vi hittat en företagsform som kan uppfylla det här.

Nu vill jag berätta hur vi använder Alnarps material. Vi har inte fått deras slutliga material så det här är bara använt som diskussionsunderlag, vi använder den bara för interna diskussioner.

Jag utgår från det material som visades här i Bråbygden för några veckor sedan<från Rådslag 2>. Presentationen som jag gör när jag är ute;

VARUMÄRKET

Vad säljer vi? Vi kan nog inte tävla med produkter, de kan tillverkas över allt t ex i Kina, men vi kan ge produkten en känsla eller smak av en livsstil som är unik.

Vi bad studenterna att hitta ett varumärke som innefattar dessa värden. Vi frågade dem om det ska det vara ord eller ska det vara bilder? Så att varumärket kan beskrivas av bilder. Bilder är tusen gånger bättre än ord. Här är varumärket:

<Tommy visar bildspelet om varumärke>

Intressant att det var vinter så att ni kan se att vi har snö här...men, det var deras enda möjliga sätt att beskriva Bråbygden eftersom de var här vintertid.

Vi tror att det är möjligt att använda bilder för att beskriva varumärket. Vi har flera böcker om Bråbygden med många bilder och vi kanske kan använda dessa bilder.

Det lilla öppna området, gläntan är typisk bild från Bråbygden. Bråbygden är 5000 ha och består till stor del av dessa små gläntor. Vet ni var vi befinner oss nu...här i mitten.

Mosaiken, de här små gläntorna där det var möjligt att odla mat var så små och är fortfarande så små att vi inte kan använda traktorer.

Öppenheten, vidden, det är inte helt öppet för man kan se stora eller små träd som bildar rum.

Mänsklig skala

Kontinuitet och kunskap om hur detta landskap ska brukas. På landsbygden idag används inte denna kunskap och den förloras. När människor dör, dör kunskapen om att bruka jorden. Vi har den här kunskapen och ni kan se att vi använder den fortfarande. Vi har också ny teknologi här.

Och de här när nödvändiga <kossor>. Här talas det mycket om djuren. För en person från staden är djuren något som är smutsigt, de tycker att det är svårt att uppskatta en ko, men det har startat en ny trend där kossor blivit mer populära i längtan till ett annat liv. Nu kan man se bilder i TV av kor i fantastiska miljöer som kallas en fabrik. De här landskapet är en fabrik. En fabrik som tillverkar smör. Det här är Rosa. I TV gör de en film där Rosa är skådespelare, de gör det lite roligt, det är en ny trend.

Nätverken mellan människorna här är annorlunda från dem i staden. Alla som

gjort något här, kännedomen om vad han gjort, bra eller dåligt sprids överallt på en gång, alla känner till om varandra. Det här nätverket är starkt, ni kommer känna igen det i dag <Brännbollsturneringen> när människor sitter tillsammans och umgås på ett familjärt sätt. Idag kommer ni att se fler människor än vanligtvis, och de flesta av dem känner varandra. Vi har ett mycket starkt nätverk i Bråbyden.

Det mänskliga tempot, he-he he-he, när Alnarpsstudenterna sa mänskligt tempo, och tänkte på att det är mer lugnt än i storstaden, hade vi en bonde som satt här som jobbar 60-80h i veckan, så han har inte mänskligt tempo. Men det är inte viktigt, det viktiga är att vi talar om varumärket och Alnarpsstudenterna tänkte på oss som att vi hade mänskligt tempo.

På ett sätt har vi det trots att det när vi arbetar är ett hårt arbete, även om det är hårt arbete är det i mänskligt tempo. Så ni har rätt. < Ibland blandas kanske mänskligt tempo ihop med att vara lat eller sitta och vila sig> Ja, det viktiga är att det är rätt vinkling, vi har mänskligt tempo och det är därför människor vill leva här, vi vill ha arbete här och vi letar efter sättet att arbeta, den här sortens arbete, även om det är hårt är det i ett mänskligt tempo.

Traditioner, det här är ett gammalt sätt att skörda.

TURISM

Det var snack om varumärket. Nu ska vi tala om turism. Gruppen här talade om möjligheten till turism. Alla kan se att vi har förutsättningar för turism. Det finns några förtjänster för oss och självklart är de ekonomiska samt att människor kan jobba nära sitt boende.

Vad vi säljer är vackert landskap och jordbruksstil, vi visar en jordbruksstil som är bra med att leva på lansbygden.

Biodiversiteten är väldigt hög.

Vi har en bra placering, inte på det sättet att vi ligger nära transportmöjligheter som flyg osv, även om vi inte ligger dåligt till. Det bra läget är snarare att vi ligger tillräckligt långt från vägar för att om man befinner sig här, och ni har hört det, hör man inga ljud från störande motorer, man kan höra någon som klipper gräset, men det är något annat, än transportljud. Kontinuerliga ljud från vägar finns inte här.

Landskapets värden finns....de här studenterna talade mycket om var vi har saker och var vi skall placera dem. Var det är möjligt för turism. De hittade några områden som var särskilt intressanta [...] Det här är områden föreslogs till hälsoaktivitet eftersom de är tysta. Här föreslogs nya hus det här skulle vi vilja veta mer om. Om vi till exempel ska placera en liten gård eller ett hus för turister måste läget studeras mer precist. Det här var några idéer som vi kunde hitta för några områden. Men här är ett ämne som måste studeras mer.

Så...när vi börjar ta emot turister blir det problem med management, vi behöver en central organisation för att ta hand om turister. Det är svårt för en organisation som Bråbygdens Intresse Förening eftersom BIF inte får tjäna pengar. Vi kan tjäna lite pengar för att förbättra landskapets värden men vi får inte tävla med andra verksamheter som arbetar med turism. Det tillåts vi inte.

Det är därför vi skapar ett nytt företag <ekonomisk förening>, ansvaret för detta blir en del i det nya företaget <ekonomiska föreningen> vi startar.

Vi måste identifiera målgrupper, vi vill inte att vilka turister som helst ska komma hit. Vi vill ha en speciell typ av turister som är intresserade av dessa värden. Vi måste hitta ett sätt att målsöka dessa grupper och marknadsföra oss direkt mot dessa typer av grupper.

När de här turisterna kommer till Bråbygden måste vi ha aktiviteter för dem. Dessa aktiviteter skulle kunna produceras av bönder eller människor som bor här, men också av den nya ekonomiska föreningen som jag berättat om. Detta

kommer vara ett samarbete mellan människor i Bråbygden, i ett nytt företag eller i företag som redan finns. Vi måste, eller vi måste inte, vi skulle kunna hitta på souvenirer som förmedlar Bråbygdens karaktär. Och det är viktigt att vi skapar den karaktär<? "Sense/scent and taste"> som Bråbygden står för så att karaktären stöttar varumärket.

Vi måste ha ett system av skyltning och reklam så att människor när de kommer hit känner sig välkomna, och att de inte stör oss som bor och arbetar här. Idag kan det vara svårt för en besökare att se var det är tillåtet att vara. Var det är okej för besökarna att göra vad de gillar att göra. Det här är ett problem att lösa. Kanske kommer en grupp unga studenter ska hjälpa oss med detta i framtiden.

Hur ska transport systemet fungera?

Kanske måste vi under vissa delar av året ha en station utanför Bråbygden som turister kommer till och därifrån transporterar vi den i ett gammaldags transport system <Varför inte ett modernt transportsystem? Som med Martins etanoldrivna traktor eller elbil?> som med häst och vagn så att det stödjer idén om Bråbygden. Men vi vill inte bli ett museum så det är inte enkelt. Om man lagar mat och blandar i för många kryddor i den smakar det inte bra. Vi har några kryddor för att få Bråbygden att likna det vi vill men använder vi för många kryddor blir det något annat.

Service, så klart, det kan också skapa inkomster för oss, alla de här kategorierna kan skapa inkomster.

HOBBY FARMING

Scenariot här i Bråbygden...eller lösningen kan vara många små gårdar, "hobby farms". Ett problem som uppkommit under det senaste århundradet kan lösas genom att bruka jorden på det äldsta sättet! Men detta sätt är inte så ekonomiskt effektivt och de här människorna måste leva från andra inkomster. Kanske kan inkomsten komma från företag, ekonomiska föreningen

eller arbete i staden. Förslagen diskuteras [...] Så vad har vi; vi har samarbete, heltidsbonde och hobby farmer, vanligt boende och betande djur.

Om en person, som jag själv, som jobbar i staden men inte känner att det är ett skönt liv funderar på hur han kan bo på landet...Vi har en liten ide, om man kan skapa små gårdar med 5-10 ha, jag pratade om Francic tidigare, som är arkitekt, jag har kunskap i hur man driver ett företag, han har kunskap om arkitektur, bönderna har kunskap om områdena och hur de ska brukas, vi har tex. Mirjam som är mycket erfaren av arbete i organisationer, trots att hon är mycket ung har hon mycket kunskap i att driva organisationer, så vi har många människor med mycket kunskap. Alla som bor här i landskapet har någon sorts kunskap som kan användas.

Om vi t ex försöker skapa dessa små gårdar och sedan säljer dem har vi en inkomst för dem som äger land idag och för de som skapar byggnaden. Men för att sedan sälja den eller hyr ut den, behöver vi undersöka hur detta kan ordnas inom samhällets regelverk [...] Så vi har kommit fram till att land måste kunna säljas på andra sätt än idag. Slutledningen av detta är att vi behöver en organisation som säljer varumärket, land och kunskap och assistans.

Den organisationen säljer och köper resurser mellan heltidsbonden, hobby farmers, lokalbefolkning och Länsstyrelsen.

Länsstyrelsen är mycket bra på att samarbeta med Universitet, som ni själva, studenter som kommer hit, de kan också hjälpa oss med kontakten till EU och de bidrag vi får därifrån.

Oskarshamns Kommun har problem med befolkningsantalet som sjunker. Om vi börjar tillverka små gårdar/lantbruk, kan vi locka människor som kommer från de stora städerna. Vi tror att detta är en bättre konkurrensmöjlighet än att dessa grupper skulle leva i Oskarshamn, tror ni inte det här stämmer, det är lättare att få dem att flytta från Stockholm till det här livet <Bråbygden> än att de skulle flytta till Oskarshamn. Om vi skapar ett nät av små gårdar runt Oskarshamn skulle vi stödja Kommunen som skulle börja växa när vi skapar

ett tätare befolkat landskap runtomkring staden. Det här är inte unikt för Bråbygden. Men Bråbygden kan bli ett exempel, en modell för hur andra små byar runt Oskarshamn kan utvecklas på liknande sätt.

Det här är också något som vi talat om att ni kan tänka på, om det finns likheter med andra platser i Europa där man också har problem <på grund av utflyttning>, färre och färre människor. Om dessa sammanhang kan hitta en bra konkurrensmetod för hur de kan intressera människor att flytta till dem.

Under 1900-talet var vi 1850 st här i Bråbygden. Nu är vi 2-300, men vi har varit färre, nu har vi börjat växa igen. Förr levde man i mycket mindre strukturer <på mindre yta/person>. De små torpen använder vi som sommarhus idag. Vi hade också soldattorpen och andra som levde här som inte var bönder men som arbetade på bondgårdarna. Det finns hundratals sådana platser i omgivningarna, gamla platser med väldigt trevligt läge. Vi har också tänkt, kan de användas, det finns kulturvärden i att bygga nya hus nära dessa, hus som ser ut som de gamla med 5-6 ha mark runt sig.

De här områdena är markerade i datorn, den visar områden som används idag, jag tror det är de gula, och de röda är de som var öppna på 1930-talet, stämmer det...i alla fall, det är inte jätte viktigt för det är hälften, hälften, idén är att om vi kan använda de här områdena som inte producerar någonting idag och öppna upp dem igen, kan vi skapa flera små gårdar. De här områdena används vanligtvis idag som skogsbruks mark, planterad skog. Men några finns med bland dem som får bidrag för att öppnas upp igen.

Möjliga ny områden....ni kan se här att det vore inte så bra om vi hade ett stort lantbruk som skötte hela området, för att göra det effektivt hade han varit tvungen att ta bort alla dessa små, små ängar.

Men om vi kan ta områden som dessa <bilden visar igen växt betesmark> som nu är beväxta med små träd och börjar se ledsamma ut, och förvandla dem till områden som de här <bilden visar mosaik av jordbrukslandskap med gårdar>.

Här finns en bild av ett sådant område som är överväxt men de gamla ängarna finns fortfarande där och dessa områden kan öppnas upp igen och få tillbaka sitt gamla utseende. Områden som dessa som inte är produktiva för heltidsbonden kan köpas av småbönder, för att producera köttdjur för landskapets bästa [...]

I den här rapporten sägs det att dessa områden <bilden visar mycket igenvuxen mark> inte kan användas, men delar av det land jag köpte såg ut så här och jag har börjat skapa en äng. Det kommer troligtvis att ta tio år eller mer, men det är en process. Det här är vad jag köpte <bilden visar en sankmark> 4 ha med till och med mindre vatten än på bilden. Förra året försökte jag att återinföra vattennivån genom att fylla igen utdikningen, och jag fick en sjö efter två dagar. Det blev en sjö och väldigt trevligt för de människor som bor omkring den. Men nu har jag tömt den för att se vad som händer med gräset osv, och troligtvis kommer jag lära mig hur den ska skötas. Det kommer att bli väldigt intressant eftersom det finns mycket fåglar och många djur i sådana här områden. Runt min våtmark kommer det att bli äng och betesmark.

Här har de frågat datorn, om vi har 200m avstånd som vi klipper ut till existerande byggnader, kan vi hitta platser 5-10 som är möjliga för nya gårdar. Men som jag sa, det här är ett sätt att göra det. Men så som vi gjorde var att vi köpte mark av sju bönder runt vårt hus och vi tänkte inte på hur nära det var till andra byggnader för vi hade redan ett hus. Troligtvis finns det flera idéer om hur en lite gård kan se ut. Det kanske inte är en samlad enhet utan sträcker sig ut ibland annan mark, det kunde vara väldigt trevligt [...]

Man kunde skriva ett kontrakt mellan bönder och de som flyttar in, nykomlingarna. Tre sorters kontrakt kan användas; "noll-paketet" där man anlitar heltidsbonden för att göra allt arbetet och sköta djuren på ens mark, "sommar-paketet" där familjen tar han djuren tillsammans med heltidsbonden och "hobby-paketet" där familjen tar hand om djuren hela året men

heltidsbonden stöttar med sin kunskap om hur det ska göras. Här har vi en intressant situation när heltidsbondens kunskap överförs till småbonden som får bättre kunskap i att producera landskap och ta del i det.

Det här är två sätt att köpa en hobby farm, och använda de här paketen, här är någon med egna djur medan denna leasar djur och köper allt arbete från heltidsbonden. Det här är gemensam betesmark, så de samarbetar om betesmarken [...] För att beta ett område stort som tre fotbollsplaner behöver vi två kossor. Vi behöver alltså många djur.

Hobby farmers kan lättare underhålla land om de skapar en organisation. Mindre kostsamt med djuren, ja...det är en avlastning från heltidsbonden. Det här är väldigt sant, så klart. Väldigt bra. Det vi talar om är en del i att hålla landskapet öppet. Och kommunen i Oskarshamn måste göra det...ja, det finns flera aspekter faktiskt.

NYA PRODUKTER

Vi behöver ett informationssystem. Vi behöver parkeringsplatser, vi behöver skyltar och ett skylt program för skyltning, så att människor vet vad de ska göra och hur de ska göra saker. Någon sorts centrum, vi kan använda skolan här som någon sorts arbetscentrum och utveckla det för olika syften.

Här är tillexempel huset utanför Mirjam, vi kunde ha en skylt här som berättar att hon har en liten affär. Eller vi kunde till och med ha ett större område här, det här är idéer, men det ska finnas skyltar överallt som berättar om vad som är möjligt att göra i bygden och vad som just nu pågår i byn. Kanske att heltidsbönderna här skördar eller betar, de kunde vara skyltar om vad som händer, att det arbetas i skogen, vad som helst, och turisterna kunde se det.

Men såklart behöver vi också skyltarna för att människor ska känna sig bekväma att vara här och känna sig välkomna. Det här är förslag på hur människor utvecklar sina hus för särskilda ändamål och välkomnar turisterna.

Transparensen, att se vad som händer, så att turister kan veta var de kan göra saker, det är viktigt.

Skolhuset, vi har tänkt på att starta ett företag som jobbar i Bråbogården eller i skolhuset, kanske kan vi få loss det huset från Oskarshamns Kommun, och det kan bli ett samarbetshus. Det kan vara arbetsplatser, kafé, Bråbo-shop, vi kan utnyttja området där för att göra ett utvecklingscenter, turistinformation osv. Bråbogården kan vi använda som ett litet hotell...husen kan användas på flera olika sätt.

Att leva Bråbygdigt måste studeras vidare, fler fotografier behövs för att skapa varumärket. Under året har vi tid att själva förstå varumärket, och vad som är populärt att göra bland de som bor här. För om vi skapar ett varumärke som inte sammanfaller med vad vi gör kommer det inte bli något. I dag har vi några idéer men vi har en process framför oss på några år, så att alla här förstår sina möjligheter och processen inom dem vad de vill med framtiden.

Heltidsbönder som bott här hela sitt liv, de har sagt att de vill vara med, men när vi kommer till en reell situation är det inte självklart att de helt förstått vad vi menat. Processen är nödvändig. Så att vi inte blir arga på varandra. Alla vill något men saker kan irritera, en del kan tycka att de inte har en del i det här och därför bli arga, andra tycka att någon tjänar på det och bli avundsjuka, så vi har flera problem vilket gör att vi är relativt statiska och inte utvecklas så mycket.

Om vi vill ha utveckling är det här en svår influens. Under två år har jag försökt starta ett företag här. Först var det mycket svårt, tanken kunde inte accepteras alls. Nu har vi fått acceptans men det finns mycket att göra. Om vi vill ha ett företag eller organisation, kan Bråbo inkubator vara ett sätt. Vi har talat om att driva det som ett företag under 10 år, sedan stoppa det och likvidera det. Sälja allting och alla fortsätter driva sina egna företag. <bandet tog slut 10 min före föreläsningen>.

<Tommy Skoog är mycket aktiv i arbetet att starta den ekonomiska föreningen Bråbo Hansa>

SLUTSATSER RESONERANDE OCH GEMENSAMMA ÖVERENSKOMMELSER

Om man ser planering som omfattande ett antal situationer och som alternativ till att eliminera vissa av dem istället främjar andra så att den totala mängden situationer kommer att berättar om den mening man vill förmedla, som om krafter tillförs, så att den totala kraften pekar i önskad riktning.

Om det istället för de olika delarna är samspelet mellan dem som skapar mening, alltså ingen av dem, inte sammansmältningen av dem utan spänningen mellan dem, det spänningsfält som skapas av att de drar åt olika håll.

Om man i så fall tänker sig att dessa mellanrum bildar det som benämns Branding, kan den formas av alla funna delar, plus nya delar som tillägg, vilka tillsammans ger varumärkets innebörd. Om alla intressenter är ärliga med sina avsikter och lägger fram dem blir deras intentioner en del i varumärkets betydelse. Både personer och institutioner, individer och grupperingar kan delta.

När avsikter blottas går det ofta att resonera sig fram till rimliga handlingar som kan gagna alla. Visst krävs ett större arbete och engagemang än vid köpsläende eller inom fördefinierade maktstrukturer men utkomsten bör bli mer hållbar då alla medverkar inom en gemensamt vald sektor, varumärket. Känner man till bakgrunden till de andra intressenternas önskemål är det också lättare att se önskemålets plats i sammanhanget.

En arena för samtal behöver inte vara ett konferensrum eller ett torg. Resonerandet kan ske genom att en film visas eller då en bänk får sin placering, i en tidningsartikel eller av tyst närvaro vid en diskussion. Fler uttrycksätt, medier frö att berätta och formulera, bör legitimeras i planeringsprocessen, så att aktörerna kan formulera sig på det sätt som passar dem bäst. Att plöja en åker och ta hand om ett landskap kommunicerar delaktighet. Att sälja väfflor varje söndag, sköta en förenings bokföring eller bjuda på hemmagjord vinäger är aktiva handlingar och ett deltagande i samtalet.

För att alla intressenter sak kunna delta i planeringen är det planerarens ansvar att kommunicera sin avsikt på en näbar nivå för dem som tar emot handlingen och måste leva med den. Vi måste frångå att samtal i planeringssammanhang enbart innebär det traditionella samtalet då talspråket används. Om alla kan greppa informationen och hitta sina intentioner är det självklart att det blir lättare att förmedla sig till andra. När avgränsningen är bestämd står det fritt för individuellt skapade handlingar att agera så länge de följer de gemensamt satta reglerna. Planeraren blir en aktör i planeringen så väl som alla andra aktörer, skillnaden blir att hennes bakgrundsperspektiv och intentioner skall syfta till att främja det gemensamma samt delarna. I och med detta tunga ansvar får hon också en tyngre roll i formandet av förhållningsreglerna.

Det är skillnad på direkt handling som avser att klaga och direkt handling som avser att förbättra sammanhanget, förbättra ur subjektiva utgångspunkter, att göra ett inlägg med avsikten att förbättra för sig själv och andra, som att bjuda arbetskamraterna på fika utan att be om lov, och att köpslå med, trötta ut eller dupera en motståndare med fokus på att enbart främja det egna intresset. I DN fredagen den 9 sept 2005, berättas det hur Lennart Wiksten tröttnade på att vänta ut Vägverket som sa sig inte ha råd att rätta ut den farliga kurvan i närheten av hans hem. Han rätade ut den själv och Vägverket gick med på att lämna ifrån sig ansvaret för vägbygget. Fredagen den 16 sept, i samma tidning,

berättar man att Maria Nordenfalk och Carin Jämtin säljer varmkorv på Norrmalmstorg till det hutlösa priset 999 kr/st. Pengarna går oavkortat till FN:s hjälpverksamhet. I dagens globala samhälle har maktstrukturen förändrats. Att ge ut boken "Bygden där vinden vände" är verkligen att påverka ett planerings-sammanhang. Vad händer med en plats när den märks, av UNESCO eller av en privatperson som Peter Gerdehag?

På det sätt som Joseph Kosuth talar om sina direkta handlingar i det offentliga rummet, då han tar hänsyn både till sig själv och till det allmänna, på samma sätt kan planeraren delta i planeringsdebatten och behöver varken vara en mesig samordnare eller en skolfröken. Planeringspolitiken bör sluta intressera sig för vem som kom på vad och istället se hur planeringshandlingar ger mening till helheten; samhället och dess individer.

- Hur kan planeringen skapa mening, först angående sig själv, och sedan om sig själv i världen? Bör planerarna fråga sig på samma sätt som konstnärerna ifrågasatt sin disciplin och sitt arbete.

REFERENSMATERIAL

FRÅN KURSEN DESIGN SOM HANDLING 5p, SLU ALNARP 2004

REFLEXIONER ÖVER INTENTIONER AV ETT DESIGNFÖRSLAG TILL NORREBROPARKEN

TÄVLINGEN OM ATT DESIGNA EN PARK

Att designa om den här parken var ett tävlingsmoment i Köpenhamns upprustningsprogram för centrumnära områden. Tävlningen var öppen för alla och skedde genom en webbplats. Boende i området i alla åldrar besökte sidan precis som organisationer, yrkesverksamma arkitekter och politiker m fl.

MINA KOMMENTARER TILL PROGRAMMET

Tävlingen handlar snarare om att starta ett samtal än att sätta ett mål. Att göra det här programmet är en designhandling, regler som visar vad som är tillåtet sätts. Programmet vill att de boende ska vara mer aktiva i parken. Tävlningen blir navet i samtalet, runt den formas idéer och intentioner inför skapande handling. Mängden bakgrundsarbete ger en tydlig riktning för inom vilka gränser de tävlande ska hålla sig. Mening skapas när varför möter hur.

När jag tanker på hur Aristoteles såg på världen som materia som fått sin form av människan, tänker jag på en bygglek på cykelavstånd från mitt barndomshem. Innanför ett plank fanns spik, bräder och verktyg. Många före mig hade använt dem för att göra en enorm konstruktion. Det fanns alltid två vuxna i byggleken, en var snickare och en föreståndare. Innan man fick gå

innanför planket meddelade man att man var där och fick instruktioner om områdets förhållningsregler av snickaren. Innan man gick visade man snickaren vad man byggt och han kollade så att konstruktionen var säker. Ibland hände det att någon med sandaler (som man inte fick ha) fick en spik i foten eller att någon som klättrade utanpå konstruktionen (där man inte skulle klättra) trillade ner och bröt armen, och en del andra läskiga saker. Men om man som jag var ett tillräckligt snällt barn hände inget farligt.

Jag minns inte vad jag byggde men jag minns förtjusningen att vara mitt i en händelse, den snälla och respektfulle snickaren och doften av fura. Det viktiga var att det hände, hur det förändrades på grund av människorna. Vi handlade inom en ram; spelets regler.

MITT DESIGNFÖRSLAG

I mitt tävlingsförslag fortsätter jag den process som skapandet av tävlingsprogrammet startat, att föreslå och skapa nya handlingsregler.

Mitt designförslag föreslår att de krafter som satte reglerna i programmet, och de aktörer som var med i tävlingen fortsätter att arbeta i parken och definierar efter vilka regler. I den nya parken kommer aktivitetscentret att administrera projekten och pengarna och tillsammans kan man skapa regler och definiera gränser. Att vårda det allmänna är något att mötas om och kring med intentioner, handlingar, som arbetskraft, genom gräl eller småprat.

SKVALLER ISTÄLLET FÖR STATISTIK

Att bygga ett kunskapsarkiv

Det språk som används i svenska planeringsutredningar är oftast formellt och svårt att sätta sig in i. Utredningarna finns tillgängliga i kommunhuset och åsikter kan skickas till Stadsbyggnadskontoret. För de flesta människor är det svårt att delta i samtalet, de som är ihärdiga nog att informera sig om svensk planering är få.

Enligt vårt demokratiska planeringssystem som regleras av svensk lag måste planerna ta hänsyn till människorna i det aktuella områdets infallsvinklar. Åsikter tillhörande Maria 31 år och tvåbarnsmamma saknas ofta i dessa samtal. Det finns en stor grupp "Marior" i Sverige. Det sätt som planerarna samlar synpunkter och för planeringssamtalet är inte bra nog.

Traditionell vetenskaplig information räknas som mer värdefull, medan information som inte är allmän och inte räknas som fakta inte uppmärksammas. Men vardagslivet består av subjektiva handlingar och åsikter. Rykten och prat kan bli lika viktig som alla annan information. Det snackas en del i slott och koja. I EU-parlamentet kallas det lobbying. Skvaller är en informationskanal.

För att kunna lösa ett problem måste det först hittas. Genom samtal med byns invånare kan ett information och kunskapsarkiv byggas upp baserat på den specifika platsen. Personer hittades genom vänner och bekanta. Samlandet baseras på rykten, åsikter, skvaller och subjektiva uppfattningar. Arkivet kommer vara det kommande arbetet med förändring och designs utgångspunkt. Det kan vara så att ingen av informationen i arkivet är sann.

UR DELEUZE (SAMTALET), REITER
(LANDSBYGDSUTVECKLING GENOM RÅDSLÅG),
THEODORSSON (DELIBERATIVT DELTAGANDE OCH DESS
EFFEKTER), HILLIER (DIRECT ACTION AND AGONISM IN
DEMOCRATIC PLANNING PRACTICE), KOSUTH (PUBLIC
TEXTS)

DELEUZE

<Om man inte tillåts hitta på frågor med komponenter som kommer överallt och var som helst ifrån, om andra ställer dem åt en har man inte mycket att säga.>

DELEUZE

<Rörelsen uppstår alltid i ryggen på den som tänker eller i det ögonblick som han blinkar.>

DELEUZE

<Saker händer aldrig där man tror att de ska hända, inte heller går de via de vägar man tror.>

DELEUZE

<Att bli till är att aldrig härma, eller göra som eller anpassa sig till en modell...Det finns inte en punkt man reser från eller något man kommer fram till eller bör komma fram till...Det skulle kunna vara det som är samtalet, helt enkelt konturerna till ett tillblivande.>

DELEUZE

<Ett tillblivande som inte är gemensamt för båda...inte ens något som kunde vara i den ena eller något som kunde vara i den andra, även om de skulle förväxlas, blandas ihop, utan något som är mellan båda, utanför båda och som löper i en annan riktning.>

REITER

<Många forskare har pekat på att den hittillsvarande planeringsdoktrinen inte längre fungerar i en alltmer globaliserad och fragmentiserad värld. Forskare hävdar istället att den rationella planeringsmodellen redan har ersatts – eller håller på att ersättas – av en kommunikativt orienterad planering, där de offentliga institutionerna endast är en av många aktörer i planeringsarenan.>

REITER

<Trots försöken att engagera medborgarna i planeringen kan de flesta försöken karaktäriseras som en i huvudsak "top-down", hierarkisk, modernistisk planering med tyngdpunkt i konflikthantering och intresseavvägningar mellan "allmänna" och "enskilda" intressen. Andra försök...är renodlade underifrån, "bottom-up", perspektivet. Det karaktäristiska för dessa försök är processorientering och konsensusbyggande...Myndigheternas engagemang lyser i regel med sin frånvaro.>

REITER

<En planering med ett uttalat underifrånperspektiv sker också genom EU:s Leader+...Leaderprogrammets syfte är innovativitet, trepartnerskap (privat-offentligt-ideellt) och inte minst god lokal förankring i olika utvecklingsgrupper. Dessutom förekommer en mångfald av andra på förhand definierade mål.>

REITER

<I processer av kunskapsutveckling genom kommunikativa metoder har planeraren en annorlunda roll, än den att som expert producera beslutsunderlag för politiska beslut. Planerarens uppgift blir att initiera processen, finna relevant information eller informanter, hjälpa till att fokusera och att underlätta processen att utveckla en relevant kunskap som underlag för lokala beslut.>

REITER

<En utgångspunkt för val av nya metoder är handlingsteoretiskt...Retoriken är det sammanhang grundläggande för förståelsen av planeringens väsen.>

REITER

<Metoden att öka förståelse är genom att skapa en dialogisk arena där olika aktörer bidrar med egna synpunkter och erfarenheter. Arbetsformen kallas Rådslag...syftar således till att utveckla ett bättre och framför allt mer relevant kunskapsunderlag.>

REITER

<...kommunicerande och reflekterande aktivitet, öppen och påverkbar för alla deltagare, kan leda till en ny eller fördjupad kunskap, en ökad handlingskunskap eller "Community Capacity" i området...denna kunskap kan komma till uttryck i nya och lokalt utarbetade utvecklingsstrategier för landsbygden med en betoning på landsbygdens kollektiva nyttigheter.>

THEODORSSON

<Den som slår upp ordet deliberation i ordboken att det betyder rådslå och noga överväga. I all sin enkelhet är det precis vad deliberativa samtal handlar om: att prata med andra och överväga med sig själv.>

THEODORSSON

<I arbetet med att skapa den [analysmodellen] utgick jag från Jürgen Habermas tankar om strategiskt och kommunikativt handlande. Utan att gå alltför långt in i Habermas teorivärld kan man säga att detta är två abstraktioner av hur människor samtalar och att skillnaden mellan dem (grovt sett) är att det kommunikativa är förståelseorienterat medan det strategiska, som kan vara antingen öppna eller förtäckta, avser att nå framgång, det vill säga vinna argumentationen.>

THEODORSSON

<Jag hävdar alltså att en strikt uppdelning mellan kommunikativt och strategiskt handlande inte låter sig göras...Det finns skäl att hålla isär de båda begreppen teoretiskt, men det är inte samma sak som att de skulle vara oförenliga även i ett verkligt pågående samtal. Det är tvärtom precis det som är deliberation - att växla mellan de båda sätten att förhålla sig, att både vilja förstå och övertyga samtidigt.>

THEODORSSON

<Arena betyder alltså en plats för samtal och dessa platser kan se olika ut...Denna uppdelning handlar om rumslighet. En annan kategorisering som kan göras är utifrån hur formella de samtal som sker är.>

THEODORSSON

<I linje med modellen visade det sig att tillgång till och användande av de informella arenorna i högsta grad påverkade tillgången till de reella...Vad som var mer oväntat var att det fanns ett tydligt samband mellan hur många informella arenor medlemmarna hade tillgång till samt hur långa möten man

hade...Det var alltså inte så att om man pratade mycket i hallen så hade man mindre behov av långa diskussioner på mötena utan snarare tvärt om...De informella samtalen påverkade således även mötenas art.>

HILLIER

<I det här kapitlet är jag intresserad av att bygga en teori, med slutsatser från det enskilda till det allmänna, för att bemöta informell direkt handling som görs laglig då planeringsprocessen öppnas upp för alla samt ge samhällets mobilisering en formell plats genom sammanhangsinriktad demokrati, mer känslig för sina medverkande.>

HILLIER

<Jag utforskar processer som är flexibla nog att innefatta de grupper och individer som sammanhanget påverkar och som välkomnar, hellre än försöker dämpa sammandrabbningar.>

HILLIER

<Melucci förespråkar ledda debatter på platser som är allmänna men inte knutna till staten...publika sfärer skilda från institutioner, menar han, gör vardagsdemokratien möjlig.>

HILLIER

<Jag är övertygad om att vi behöver lokala strategier, som är passande för sammanhanget snarare än centraliserade lösningar. Vi måste omvärdera referensramarna för hur vi tänker kring platser och processer. Vi behöver öppna upp nytt resonerande utrymme i samhällets mellanrum.>

HILLIER

<Därför behöver vi utveckla nya forum och arenor för debatt och diskussion, kanske utanför den formella politiken, där marginaliserade grupper hörs och har makt.>

KOSUTH

<Direkt arbete med en publik plats [utomhus] – omgärdad av annan mening än de specialiserade konstinstitutionerna – är en extra utmaning. Den svåra uppgiften i ett sådant arbete är att försäkra sig om att vara korrekt mot sammanhanget. Hur vi definierar 'korrekt' beskriver gränssnittet mellan betraktare/läsare och konstnären som producerat mening. Detta både avseende fokus på verkat, som ett projekt med en projektyta, så väl som det sociala och kulturella sammanhang som tar emot verket och måste leva med det. Ett viktigt övervägande som gör detta till en extra utmaning, är att ett sådant arbete måste vara tillgängligt för en icke specialiserad publik, medan det samtidigt, ska vara kulturellt berikande som ett viktigt tillägg i mitt samlade arbete.>

KOSUTH

<Det finns någon slags socialt kontrakt när man arbetar i ett område som många delar, och konstnären har någon sorts ansvar att erbjuda mening på en näbar nivå. Uppgiften är att göra det utan att kompromissa sina egna utgångspunkter som konstnär.>

KOSUTH

<Men, du frågar, vad är det för verk jag byggt och varför? Till och med, hur kan det ens vara ditt arbete, när orden är någon annans ord? Jag skulle svara såhär: som konstnär börjar vi alltid bygga med det som är givet. Vi tar delar av mening, avnött från kulturen, och konstruerar annan mening, som är vår egen. På samma sätt skriver alla författare med ord som andra hittat på.>

KOSUTH

<och, jag erkänner, jag kan inte skilja mellan 'åskådliggörande' och 'koncept' när kunskapen från ett verks delar och dess inre spel kräver ett synliggörande. Ett koncept måste kommuniceras för att bli känt...Hur som helst, tror jag för att förstå verket på det sätt att det har en historia och ett sammanhang, är att innefatta den väldigt begränsade roll traditionell estetisk mottagande har till

det här verkets djupare mening(ar)...Jag tänker på en kommentar från Roland Barthes 'En text är inte en linje av ord som förverkligar en 'teoretisk' mening...utan en flerdimensionell rymd inom vilken en varietet av skrivande, ingen av dem original, blandas och beblandas. Texten är ett flor av noteringar dragna ur kulturens otaliga kärnor'.>

KOSUTH

<För mig [i motsats till Clement Greenbergs modernistiska sätt att definiera konst då han styrker sig på Kant, som att hitta mediets begränsningar], var frågeställningen större än så; hur kan konst skapa mening, först angående sig själv, och sedan som sig själv i världen?>

SABINA:

Enligt Jonás har du sagt att konst ofta, utan att ha som intention att lösa sociala problem, påvisar identiteten hos samhällsliga dilemman tidigare än vetenskapen.

Senare kan vetenskapen ta över, problematisera och studera företeelserna närmare.

Trots att man inte använder vetenskapliga metoder kan man alltså dra liknande slutsatser som vetenskapen, trots man inte systematiserar som vetenskapen får man tag i problematiken.

Det är därför som jag har sökt upp dig. Känner du igen det?

Diana:

Ja, faktiskt. Jag skulle inte prata om sociala problem, men i princip skulle jag hävda att konsten har en förmågan att intervensera, att fånga erfarenheter och namnge människors erfarenheter då vetenskapen är trög, i alla fall traditionell vetenskap, jo det skulle jag fortfarande hävda.

Om man tittar på feministisk teori så ser man att mycket teoretiserande och stigmatiserande i förhållande till lesbiskhet/homosexualitet och rasism, kom först från litteratur, från de feministiska intellektuella som skrev, som var författare till exempel Audre Lorde och Gloria Anzaldúa. Sedan började sociologer säga "vad är rasism för process av social exkludering" etc.

Man skulle kunna hävda att underordnade grupper använder konst, i en bredare mening, för att skriva in sig i samhället de använder sig av andra metoder, vetenskap är extremt reglerat. Nu vet jag inte om det är så enkelt, och jag vill inte jobba med den här polariseringen men jag tror att det är mer tillåtet inom konst att jobba med situationstänkandet, och i denna post-strukturalistiska tid, erfarenhet och subjektivitet och då kan man utifrån det

interpellera till andras erfarenheter och subjektiviteter det kan man inte göra i vetenskap, det öppnar en arena för att kunna identifiera smärta, orättvisor etc.

SABINA:

Som trillar igenom vetenskap? Som inte fångas upp?

DIANA:

Konst och vetenskap har olika typer dynamiker man måste göra andra typer av interventioner för att kunna hävda att någonting är på ett visst sätt. Vad jag menar är att om man tar som exempel, frågor om gränser och migrationer så har man gjort så starka representationer inom konsten och man behöver inte för den del känna till statistiken om flyktingpolitiken, man kan fånga en del punkter utan att för den skull vara kunnig om massor med fakta. Jag menar inte att konstnärer får vara mer sloppy, utan att styrkan hos konstprojekt är förmågan att kunna säga någonting, eftersom jag ser kritisk konst som emancipatorisk, utan att följa regler som har med specifika metoder att göra, jag tror det handlar mer om det...Du skrattar?

SABINA:

Huum, jag tänker på mitt examensarbete, jag har ett utkast av det, nu har du ju inte läst innan, men...Det handlar om en bygd i Småland. Det ser ut så som man tänker sig i Astrid Lindgrens "Barnen i Bullerbyn". Den här bygden har blivit väldigt uppmärksam. Då har de bestämt att om inte vi skapar någon sorts plan för vad vi vill göra så kommer någon som är snabbare och mäktigare än vår bygd att bestämma det. Så de bjöd in planeringskursen i Landsbygdsplanering. På något sätt kan jag tycka att när man kommer som planerare...nu arbetar ju Alnarp med Rådslag/deliberativplanering, så man är ju intresserad av människorna, men på något sätt så blir det aldrig objektivt, man använder kvalitativa metoder, men man försöker använda de kvalitativa metoderna som om man talade om något objektivt istället för att värdera att man använder sig själv. Nu kommer Sabina och träffar de här människorna och mina bakgrunder och erfarenheter möter deras och tillsammans kan det bli någon ting. Därför så bestämde jag mig för att jag ville gå på luffen i det här

orådet. Jag tror att man måste ha ett engagemang i det sammanhanget man planerar i. Då bestämde jag mig för att använda mig av en planeringsmetod som är ett konstprojekt, då jag till en början inte sa att det var en planeringsmetod utan sa att det var ett konstprojekt för att vara friare, och slippa att förhålla mig till en väldig massa saker. Sedan hamnade jag i Bråbygden, och de tog så väl hand om mig, så jag fick inte gå på luffen utan jag fick bo hos en kvinna där, blev bjuden på kaffe och fick titta på fina saker. Ur alla samtal och möten med alla människor så kom förslaget som jag kallar Publika Landsbygdsrum och handlar om hur människor från staden kan komma till landsbygder och göra det man traditionellt gjort i landsbygden och inte bara vara konsumenter av landsbygd. Det är vad examensarbetet handlar om.

Men så hade jag ett samtal med Roland Gustavsson som är professor i landskapsplanering, och har projekt på den här platsen tillsammans med studenter från Europa, och då sa han "men varför måste det här som du gör vara konst, kan det inte få ingå i vad som är landskapsarkitektur, måste du säga att du gör ett konstprojekt, kan inte det du gör få vara landskapsplanering", och då kände jag att det är något som gör att det här inte får plats i min konvention av vad planering får vara.

DIANA:

Kalla det vad du vill, man flyttar de egenskaper som man tycker att en kreativ, kritisk intervention ska vara någon annanstans än var man befinner sig. Det handlar mycket om reglerade former för vad kunskap är, hur levererar man kunskap, reglerar vad kunskap är. Man kan ifrågasätta detta inom själva fältet.

Men min förälskelse i konst är just att jag tror att vi bättre kan väva in olika former att se på kunskapsproduktion, det finns en lång erfarenhet av konst och konstkritik som tillåter det antagande och det subjektiva som grundläggande till förståelse, det finns också inom feministisk sociologi, nu kan jag inte ditt fält, subjektpositionen är mycket starkare, som jag då

uttryckt lite klumpigt i samtal med Jonás, som han tyckte om. Detta har gjort att det inom konst finns en kritisk blick från konstnären som skildrat, vi kommer från traditioner som är så reglerande som har mycket fakta i ögat, som är snabb på att forma människors kunskap i vad har de sagt, i formanter och gränser, vilka har du intervjuat...då är det vetenskapligt, då är det rätt, då kan vi planera utifrån det. Många konventioner inom vetenskap är baserade på relationen vi och dom. Det jag gillar med konstpraktiker är att då blir konstnären sårbar. Det är en bra utgångspunkt. Jag vill se att man väver in traditionell vetenskap med konstpraktiken eftersom jag tror att konst tillåter en heterogenitet som vi inte kan. Konst är en form för berättartradition inom vilken du kan leka mycket mer med ambivalenser och kluvenheter. Vetenskap är väldigt klass, kön, etnicitet, bang, bang, urban, rural...indelas. Jag vill hävda att vi ska ta in konst i de arbeten som vi gör, som annars är reglerat. Jag tycker att det är bra att du har konsten. I den värld som jag lever, som är akademien, försvagar konsten din vetenskapliga legitimitet.

SABINA:

Men, finns det en attitydförändring mot konst?

DIANA:

Det finns försök från en del teoretiska perspektiv inom vetenskap att länka med konst, mest av allt i självreflektion. Inte som att allt är relativt, som de som vill stigmatisera postmodernismen hävdar, utan i termer av förståelse av vad vi kallar fakta, och det är ungefär det du beskriver, att konstruera sin interaktion i vilken den situerade subjektiviteten är grundläggande och central. Människorna pratar med dig, inte med mig, den berättelse om världen som skapas är utifrån er två. Så idén om att berättelsen är konstruerad, att det inte finns någon fakta där borta som man kan gå och hämta, har tvingat vetenskap till en mer självreflektiv förståelse, så det finns en metodologisk debatt inom delar av vetenskapen.

I den livliga metodologiska debatten tror jag det finns en större öppenhet för andra sätt att tänka, för att identifiera känslor etc, det tror jag.

SABINA:

Det känns som att om man planerar för människor så måste man se människor som mänskliga människor. Jag har precis varit i Frankrike, de har tre olika sorters landsbygd, man skulle säkert behöva 300 sorters landsbygder, det är konstigt att säga landsbygden när det finns hur många människor som helst i landsbygder som gör hur många olika saker som helst.

DIANA:

Jag tror inte att du kan skapa en narrativitet av din planering så att du inte skulle närvara i detta. Det är det som man historiskt gjort, man har sagt "så här vill de ha det, nu har vi studerat dem där borta, nu vet vi hur de vill ha det", vad du gör här, och det är på grund av det som det här är så vackert, är att du försöker sätta dig in i situationen. Du säger "jag vet inte vad dessa människor skulle säga om det var någon annan som var i situationen, om någon annan planerade, jobbade med dem, detta är vad denna grupp av människor, i denna historiska kontexten, tillsammans med mig som är närvarande, har kommit fram till.

SABINA:

Uum...

DIANA:

Uum...I den nya traditionen av feministiskmetodologi pratar man mycket om att kunskap är situerad, att den är textuell, är kontingent etc. Rädslan för ett sådant sätt att jobba kommer från en infantilisering eller stigmatisering som hävdar att det här inte är vetenskap, menar hon då att vem som helst kan säga vad som helst. Vad är detta värt om alla säger vad de tror, vad har vi för underlag skulle de säga, om allt är så kontextuellt. Men det är också det man gjorde när man byggde för arbetarklassen efter formen för normalisering. Det här är ett mer modigt projekt, eftersom du finns med i deras projekt. Jag tycker att det är väldigt radikalt när man på ett eller annat sätt försöker överskrida vi och dom. Du kan säga "så har jag uppfattat deras drömmar och

behov, jag kan inte uttala mig om folket i Norrland". Argumentera för att det är ovetenskapligt att tala om folket i Norrland...

SABINA:

Ja, där finns ju någonting...om man berättar om det absurda i hur de här personerna ska kunna berätta om hur människor i Norrland har det.

DIANA:

Exakt. Nu vet jag inte hur krävande ni är i förhållande till vetenskapen. Men vi inom akademien, som jobbar på det sättet, måste argumentera väldigt hårt för att hävda att detta är mer vetenskapligt än metoden då man intervjuat 50 personer och påstår att man vet hur arbetarklassen eller invandrarna vill ha det. För min del är ditt sätt att jobba mer nära den nya formen för vetenskapsproduktion. Du ska hävda att det du arbetar med är mycket mer vetenskapligt. Detta synsätt återfinns i queerstudier, feministisk vetenskap, postkolonial teori, kulturstudier med en bakgrund i neomarxistisk teori. Men vi uppfattas som att vi kan tala om det lilla, låt dem prata om människor och så'n't, men när det gäller strukturella processer på riktigt, då gäller det andra synsättet. Egentligen så har naturvetare, med kaosteori också börjat tänka i termer om att kunskap är situerad, den är kontextuell...vad skrattar du åt?

SABINA:

Det finns någonting i landskapsarkitektur som lever kvar som kallas platsens relevans, att man bedömer om studentens förslag är relevant till platsen.

DIANA:

Det är som ett mänskliggörande av platsen, att platsen är en aktör i sig. Feministiska kulturgeografer har jobbat hårt med liknande frågor, kopplingen mellan plats och rum. Mina fördomar mot landskapsarkitektur handlar mycket om reglering för hur vackra platser ska skapas.

SABINA:

Ja, också tankar om att skapa den goda platsen, som man ska kunna hitta genom att följa ett schema.

DIANA:

Exakt, ja just det.

SABINA:

...och som man glömmer att koppla till "vem". Vem är det som ska tycka att detta är den goda platsen? Och finns det platser som alla skulle välja om de hade möjlighet at välja.

DIANA:

Jag tror att antagandet om den goda platsen, om att vissa saker är vackert, naturen citationstecken är vacker...

SABINA:

Bråbygden är en sådan plats.

DIANA:

...tills någon som jag kommer, som tycker att städer är vackra, på landet känner jag mig väldigt osäker och jag får sådana attacker av att det är mycket trångt på sådana platser. Rätten till heterogenitet, att det ska finnas olika platser och möjligheter att röra sig mellan olika platser, kräver den typ av argument och metoder som du representerar.

SABINA:

En vän till mig från Italien som hjälpt mig att ta bilder, han är fotograf, han är väldigt urban på alla sätt. I sitt sätt att vara, sina vanor, de människor han möter. Han frågade mig "Sabina, varför är du så intresserad av den här platsen", jag sa att det är därför att jag tycker att det är viktigt att det finns alla sorters platser. Den här är en "utrotningshotad" plats, man vill försöka behålla heterogenitet.

DIANA:

Problemet blir när det finns en länk mellan att förhålla sig till vissa platser och en exkludering från nationer, jag är kluven mot idén om att naturen är god och vacker, idén om att vistas där är bra för människor, där finns massor av undertoner och diskurser som är väldigt romantiserande. Bilden av naturen och det naturliga...vissa platser anses vara mer naturliga än andra...det är som att i någon slags svenskhet är människor någon som har processer som förorenar...platser är vackra och sedan kommer människor och då är de inte så vackra längre. Spänningen mellan plats och människa är extrem i Sverige.

SABINA:

Jahaa, på det sättet att man tycker att platser utan människor är mer vackra än platser med människor? Men kulturbygder är ju väldigt uppskattade i Sverige?

DIANA:

Jo, men utan människor.

SABINA:

Jahaaa, efter att bonden har gått in i Ladugården, då är det vackert, inte när han plöjer?

DIANA:

Ja, kanske är det det som driver dig. Det här handlar om människor som bor där. Det ska inte bevaras för att fixeras och monolitiskt representera något som har funnits.

SABINA:

Nej, ingen scenografi utan aktörer.

DIANA:

Det som är levande kan också bevaras. Om den här bygden är värd att bevara så är det för att det finns människor där som pratar. Det är sympatiskt.

SABINA:

Det finns ett annat begreppspar, insiders och outsiders. Under mitt besök i Frankrike blev det väldigt tydligt att alla planerare, politiker, intressenter placerar studenterna som outsiders. Insider är bonden och möjligtvis någon annan som bott på platsen under flera generationer. Det är som att positionerna är så låsta att man går inte mellan insider och outsider, medan jag har blivit stressad under mitt arbete i Bråbygden. Jag blev en insider, togs emot, men jag är också en outsider eftersom jag gör ett examensarbete och jag hör ju egentligen inte dit, jag ser kritiskt på vad de gör men med hjärtat i Bråbygden. Jag tänker, varför håller de på såhär!

DIANA:

Det här insider - outsider är grunden för kunskapsproduktion inom vetenskapen och en dikotomi eller binäraposition som många av oss, feministiskt postkoloniala, har försökt att överskrida. Några här säger att vi ska studera invandrare...varsågod kom och studera mig...i massor av studier är vi insiders på flera sätt, det är en konstruerad gräns som syftar till att markera att insiders har erfarenheter och outsiders har makt och analys. Det är en kolumnindelning, överskrider du den uppfattas du som ovetenskaplig, hon är för engagerad, hon är därifrån, hon kan inte skriva om det här. Din position som insider försvagar enligt vetenskaplig tradition din analytiska blick. Det är tvärt om. Det finns en svart feministisk sociolog, Patricia Hill Collins, som pratar om "outsiders within" som jag tycker är mycket vacker begrepp, det är hennes sätt att försöka länka. Jag gillar att leka med det här, under vilka kontexter är jag in insider, under vilka kontexter är jag en outsider. När uppfattas jag som outsider i förhållande till sina egna positioner, du är en insider men så säger du "hallå" börjar tänka analytiskt. Det finns en styrka i att vara en "outsider within". Du är alla gånger en outsider eftersom du är akademiskt skolad, du har en forskningsfråga...men du är within av

olika biografiska skäl. Jag tycker att den positionen ger en specifik typ av det som jag skulle kalla dubbelseende.

SABINA:

Ja, man försöker ju inom planering gå ifrån att det finns olika problem som man måste lösa och istället titta på en situation och göra den smidigare, då måste det ju vara mer berikande om man klarar av att ta fler positioner.

DIANA:

Exakt, utan tvekan. Men också röra sig mellan dessa positioner och reflektera över det. Kan man göra detta med en viss analytisk distans så är det en mer sofistikerad och generös vetenskaplig analys.

SABINA:

Ja.

DIANA:

Det tycker jag att du ska stå för. Hjälper det som jag har sagt till dig?

SABINA:

Ja, det hjälper väldigt mycket, för att det är en bekräftelse av saker som jag själv tänkt.

DIANA:

Kan jag få behålla detta?

SABINA:

Ja, visst, visst...jag har inte korrigerat de kommentarer som Gunilla gjort där, så de finns med...På något sätt har jag valt att istället för att kunna allting själv så har jag hittat någon som jag tycker verkar ha något att säga och litat på vad den sagt. Sedan har den personen kanske sagt att jag bör söka upp någon annan, då har jag gjort det. Jag har sökt planeringsteori från ett håll,

jordbrukspolitik från ett håll, utan att egentligen kunna själv...det är därför jag sökt upp dig, på rekommendation.

DIANA:

Vill du ha då böcker, eller så att du kan hänvisa, inte bara till mig utan till ett teoretiskt perspektiv. Du behöver inte säga Diana tycker så...

SABINA:

Ja...jag har gjort så här att jag skrivit ner som att det är ett samtal. Man ser att vi sitter och pladdrar en hel del, men det kommer ändå fram viktiga aspekter ur det, jag har valt att ha det så här...

DIANA:

Ha, ha ha haa...

SABINA:

...för om jag skulle redigera det skulle det kunna tydas som att det är mer rätt, eller mer allmänt, eller som att det är så det är. Nu är det bara jag och Gunilla som satt och pladdrade och på något sätt skulle jag vilja att jag kan skriva rent den här intervjun så...

DIANA:

Wow, så du är så modig och obehaglig...hahaha. Det är klart, men du märkte hur jag reagerade, jag tänkte ge dig en lista på vetenskapligt material som bekräftar att det jag säger är vetenskapligt accepterat. Det är det som du egentligen ifrågasätter. Så jag ville skydda dig men försökte institutionalisera dig och koptera dig så att ingen skulle förringa att du pratat med en kompis till dig och att hon tycker så. Men det är klart att när man läser detta så känns det som ett samtal. Jätteroligt...

SABINA:

Jag har tänkt göra en litteraturlista av den litteratur jag stött på och kommentera i vilket sammanhang jag stötte på just den. I den listan är det väl bra om de kommer med som referens.

DIANA:

Samtidigt som jag säger detta är jag extremt yrkesskadad, hi hi, och tänker "hon kan väl inte bara ha ett samtal", så kommer jag känna mig tryggare om du får en litteraturlista.

SABINA:

Kanske du då vill skriva en kommentar till det du rekommenderar mig, vart det kommer in och var det kommer ifrån.

DIANA:

Ja, då gör jag det. Jag åker iväg till Buenos Siares imorgon, så jag gör det under julhelgen.

SABINA:

Tack så jättemycket.

DIANA:

Tack du...

WE NEED TO BUILD A NEW INFRASTRUCTURE OF
CONSCIENCE

In 1620 the Mayflower arrived on the coast of North America carrying 41 Pilgrims who came to escape the dual morality and religious persecution of their homeland. These Pilgrims had travelled for 13 years before setting in New Plymouth, New England. 10 years later, the minister Roger Williams, and his wife Mary also left England fleeing arrest due to Rogers' opposition to the King and the Church of England. The couple settled in Salem where the religious elders of nearby Boston believed Roger's thinking to be dangerous; he was claiming that the king of England was not a true Christian, and a thief as he gave away land that was not his own. Williams raised the question as to whether the natives of North America could be considered citizens of England. He tried to demonstrate that not all members of the Massachusetts community were considered equal, as freedom and rights were guaranteed only to the citizens of Christian faith. The first settlers invented the first democratic community in world history – where all citizens had right to fair trial, to freedom of speech, access to official documents and could not be persecuted due to their beliefs. In January 1636, Roger Williams was exiled to the woods because he tried to show the Puritans that after escaping religious persecution in England, they were now in turn persecuting others, himself included. The coercive methods that the Christians used to convert the natives was to be replicated over generations and in various other milieus. Roger Williams was forced to walk for 3 or 4 months until he reached the border of Massachusetts. He then bought land from the chief of the Narragansett tribe. Two years later, he named this land Rhode Island.

But when Rhode Island was devastated, Indians were sold to bring in new money to the state. Also Roger Williams participated in importing African slaves to America. The state was divided between, those who accepted slavery and those who thought slavery sinful. John Woolman was the first to fight slavery. Henry David Thoreau refused to pay taxes used for war and slavery, claiming that the law of conscience and the law of Jesus couldn't be abolished by the American Congress. He developed his point in the book Civil Resistance, a small publication with great importance for William Morris, Mahatma Gandhi, Martin Luther King, Vaclav Havel, Nelson Mandela and others. The right to resist of oppression is enshrined in the declaration of human rights from the United Nations.

In 1644 Roger Williams published a book asserting that freedom of conscience is the only real freedom. As long as one follows one's own conscience it doesn't matter if one is not Christian. In Rhode Island the inhabitants had the right to follow their own conscience. This right was a human right given from God, not from any state or King. This was the core from which the right to vote, speak, thinking and writing follow. Each person could choose to follow a religion or not. At this time it was unique in North America as well as in Europe. No society had called itself a democracy since the fall of ancient Athens until Rhode Island did in 1647.

*Roger Williams shared the thoughts of Jean-Jacque Rousseau that every person exerts moral power over the things of his concern. These ideas are continued in the French Revolution and in the bestseller *The Rights of Man* by Thomas Paine. Paine claimed freedom of religion in the new France and asked if the parliament should grant God the right to be praised by Jews and Turks as well as by Christians. Three months after the French Revolution the English rector Richard Price preached in London that the right to free belief, leads to the right to follow ones conscience against unjust laws. God is not a Christian, as Desmond Tutu put it. Today we need to make secularized states to avoid further conflicts based on one religious belief.*

The example of Roger Williams, and his once so radical thoughts, shows that dreams and ideas can be of decisive importance. Successful societies must encourage and cultivate our possibilities to follow our own consciences, we should create society in a way that our conscience is not dulled but increasingly sensitized. In the world of globalization distances are shorter; closest area is getting bigger, the area of ones concerns.

? My very free translation of an article in Ordfront.se, based on the speech Leif Ericsson held at the "Africans-Hart Seminars" at Salem-Church, Stockholm.

SUMMERY

PROLOGUE

This is not the trailer.

This is not as reading a crime story, the riddle is not solved in the last pages. Reading parts of this notes means being attending parts of a context. I suggest reading this as a work of fiction.

Meaning is created between the parts, between the lines, it emerges in the gap. To read between the lines one needs to read the lines. What I would like to tell might be communicated in that way.

Every part of this text holds meaning of its own. But beside other parts, conversing them, some thing appears that none of the parts can communicate them self. Something emerges while conversing and this has a meaning of its own.

My favourite work of Joseph Kosuth is "The play of the unmentionable" at the Brooklyn Museum. Kosuth chooses pieces from the museum art collection and places them in the exhibit halls mixed with historical texts on the walls and between the objects. The objects were chosen because they were considered as provoking in their contemporary time, but the work of Kosuth is not about

finding the smallest mutual denominator. I wasn't at the exhibition, I read about it in a book, I haven't even heard Kosuth talk about it, but I'm fascinated by the choice of narrative techniques.

Deleuze tells about the "conversation" and uses the orchid and the wasp to explain what he calls [tillblivande/coming in to being?]. It is not interesting if the orchid resembles the wasp or if the wasp resembles the orchid, but it is interesting that they share cycle of reproduction. The wasp is not a part of the orchid, the orchid not a part of the wasp. The wasp minds its own business but it makes use of the orchid without exploiting it because they share [tillblivande/coming in to being].

A word has another meaning than the letters of which it consists. The meaning depends on the arrangement of the letters, where the word is placed in the language, the time when it was expressed, the site where it took place, of whom, and so on. But semiotic based on linguistic reducing signs to utterances forgets regarding the movement of its own and the movement of the context. A filmed film has participated in the course of events, an animated film is compounded from images.

Even if it might be a necessary step in understanding to split up contexts, understanding all parts shall not be mixed up with understanding the context.

VAGABONDING- SEARCHING A COMPLEX PLANNING
FOUNDATION
THESES AT THE INSTITUTION OF LANDSCAPE PLANNING,
SLU, ALNARP

DESCRIPTION OF THESES

A way of planning growing from conversation. While vagabonding visiting persons and places searching for references.

Investigating the common spaces of Bråbygdens while vagabonding, to get to know the region and the persons living in it will end in a proposal of what can be Rural Public Spaces.

BACKGROUND

A REGION IN THE SPOT-LIGHT

In the southern part of Sweden, the region of Småland, Bråbygden is situated outside the small city Oskarshamn. The area is considered as of special interest caused by its similarity to the landscapes where the children stories written by Astrid Lindgren take place. This landscape is of national interest, classified as Natura 2000 from the EU, it is a part in Leader+, the cooperation project around the Baltic sea - Baltic Balance - and pleasant as a tourist area. The local farmers cultivate the ancient agricultural landscape according to a lengthiness of tradition.

To day the area depends on subsidise but is interested in increasing entrepreneurship. Since the area is in the spot-light, the Association of Local Interest took the decision to ask for independent advices and contacted the Institution of Landscape Planning in Alnarp. The students focused on planning issues made a deepened comprehensive plan working with Bråbygden as a brand, and how common decisions can agree about what is characteristic for Bråbygden.

LOOKING FOR A NEW WAY OF PLANNING

Post-war planning has been focused on solving problems. First it aimed to create formalistic structures in artistic architectural ways and later according to principles of science. During the 60's planning started to include social planning, and in the 80's the planner got a new role, as the mediator of requests when planning theory imposed the importance of dialogue. It becomes important that the planner creates a foundation for decision as diverse as it has to be to show multiplicity of needs, our Swedish democratic system depends on the planner's personal interest of the very complex common.

PARTS IN THE THESES

Research: Conversations about rural spaces that can be used by the common and visits to public, common and shared spaces.

The inhabitants of Bråbygdén will give me tasks and invitations, this I'll document by taping and marking on a map.

This work will be presented in three parts; Rural Public Spaces, A way of planning, Reference material.

PURPOSE

By vagabonding I'll get to know the spatial and social spaces of Bråbygdén. I would like to discuss rural spaces used by the common, their actors and the rules of the game.

VISION

That space, cared for by the common, will increase, and threaten as borrowed rather than consumed and that my investigations can be used in future work with accessing the countryside and given respect while being visited.

MOTIVE

To try a way of planning based on experiences from the investigations of an artist.

METHOD

Vagabonding, walking, talking and exchanging work for food and accommodation as a way to get to know the persons in Bråbygden. Inviting vagabonding friends for strolling, chatting and working together, as a reason for contact and to increase the importance of questioning I will record film and sound. This method scans an area and focuses on hot-spots, places that draw attention to themselves. It doesn't claim to be scientific or objective, but somehow, it seems as visiting an area people tend to visit the same spots.

COMPONENTS IN THIS WORK

THE AREA OF BRÅBYGDEN

The area of Bråbygden has got a lot of attention caused by the photos aiming to show the beauty of the agricultural landscape by Peter Gerdehag. Should this area be on the UNESCO world heritage list? The area is a part of Natura 2000, Life/Baltic Balance, Leaser+/Astrid Lindgren home district and is classified as area of national interest, holds several species from the red list and is one focus area for the municipality. One believes entrepreneurship will increase tourism and new housing to the area. Several interested parties act in Bråbygden to realize their personal plans. Nothing is coordinated. The Association of Local Interest took the decision to ask for independent advice and contacted the Institution of Landscape Planning in Alnarp who made a deepened comprehensive plan working with Bråbygden as a brand.

WAYS OF PLANNING

Swedish democratic system is built from confidence in popularly elected; it depends on the employees concern for the common and the private, on one person's ethics and goals. Post-war planning has been problem oriented and focused on solving problems. The focus has been in urban planning and the matter of rural conditions rested, the countryside took care of it self. Outside the city planning concerned nature conservation and forestry.

To day the trend, in opposite to in the green spacey neighbourhoods of the 50's, seems to be either super intensive city life or really at the countryside living with the cultural landscape. Today it is possible to live in the countryside and still reach the big city in a reasonable amount of time by train, aeroplane or using Internet.

It becomes more important for the planner to start from a complex foundation. One has been working with marking areas on a map, physical planning, with

mapping, register events and have dialogs as in deliberative forum. It is the physical space and the social space together creating the place, the persons together with what they are doing that give identity, every one agrees of today.

But we do not agree about how to make common decisions. As a professional travel to unexplored land to observe, investigate and try to understand seems similar to the methods of the anthropologist. It is a small difference between to teach and to give people "what is best for them" from supporting; giving missing fragments to a limping system, but the difference is eternal and found in the intension.

An artist acts from a person, a planning system from an institution. An artist acts on his own not following the orders from the King. Maybe it is possible that the planner can be allowed to act more similar to the artist? As a person with the intensions to meet the needs from the private and the common.

RECORDINGS AS COMMUNICATOR

I choose to approach Bråbygden as a vagabond, inspired by the old time vagabonds at the Swedish countryside functioning as a carrier of information and welcomed, though with restrictions, to the farms. To easier establish a contact with the locals I wanted to do physical work with them. Physically working means being engaged in the context, to give to get. To ask if I could do the work was my direct action placing me in the conversation. Being part of an action means a tighter/more personal exchange with the context than being a spectator. Working means access to other conversations. To contribute to the space I used, not being only the consumer. But when the inhabitants of Bråbygden wanted me to sit down and have coffee with the traditional seven cookies instead of working, I increased my participation by recording sounds and moving images.

The recordings served as evident of that I took my vagrancy very serious. And besides this it has also been a way for me to make contact, for interviews, or to look at what I've been recording, a good reason for the locals to involve me in

their program since they don't want me to miss an occasion that could be filmed. After a while I advanced from cutting the lawn to cut with the scythe, fry pancake with diced pork at "the Day of the Meadow" and give my advice in the planning of a wetland. Understanding appears between theory and practice, between the very local and extremely global is the presence of awareness.

Being personally involved in the planning process has been of importance to me. I don't believe in structuring the landscape from my desk as little as I consider sharing Africa between Europeans using a ruler could be of any god. Taking the roll as the superior gives the way of acting. My way of involving myself was acting as an artist, it could have been, as it is for Märten Aronsson, being engaged in the work with the importance of the meadow. With this I would like to stress that the more important in the planning process is the engagement and the engagement from a person, and not necessarily acting as an artist.

OUR COMMON SPACES

Our common spaces, or rather the spaces of common use, spaces used by the common, that I've investigated in the term Rural Public Spaces, could be parking places, places for pick-nick or the place in front of the village church. It could also be the local radio station, the newspaper or a home page. Common, in this sense, means shared by everyone who can come to the space. Maybe one hasn't got a computer or is in shadow of radio frequency. Maybe one can never visit this place because lack of money to pay the ticket or impossibility to leave their country. Maybe one need to take care of their aunt, being a good son, maybe is too allergic to visit the countryside. Anyway, the rooms I discuss in this work of Rural Public Spaces are the rooms that are open to anyone coming for a visit.

RURAL PUBLIC SPACES

Living in the city is no longer the same as living a high quality life. In the post war era and the era of the Swedish welfare state moving to the city meant

rising the thriving of the family. To day city people often long for the countryside and believe that living at the countryside would increase the wellbeing of the family. The countryside has become more important to us. The Swedish politic system subsidizes a living countryside. Tax money pays for keeping an open landscape with fields and meadows. When nature conservation must be a part of the common budget the countryside needs to be accessible for everyone.

The enlarged interest of the countryside means more actors aiming to realize their visions of its future. These visions should be coordinated. A living countryside is for the people living there as well as for the visitors. This parts need to play together with an outcome of a win-win system. Making Rural Public Spaces is uniting landscape values with people and economy. It can be places where knowledge, money or ideas change places. To start these process persons need to meet. With this in mind the need for common spaces is evident. That's where we shall meet. Meet customers, exchange ideas, create a god social economy to develop the countryside. A god social economy promotes entrepreneurship. There is a need for Rural Public Spaces.

At the countryside rooms for common use are missing. In the city there are a mix of public places as squares and parks, and private gardens and baloneys. It is possible to move through a city without entering private property. At the countryside a visitor feels as an intruder as soon as he steps outside the common road. This keeps him from exploring the landscape. If the visitor feels welcomed he'll stay during a longer amount of time, eat more numerous of times at the local restaurant, sleep more nights in the region and bring more memories back home. The exchange between people living at the countryside and the visitor is enriched.

Public places often become responsibility of none. At the countryside we dream of the locals take care of their region. It feels like you are at someone's home. Without loosing the value of neatly taken cared of it has to be easier to find the public spaces. This means we have a problem when places with private

atmosphere shall be understood as rooms of the common. How is a system of common rooms created without making them look the same? How to avoid that visitors ruin the values of the countryside?

Instead of creating more common space that might be none's, the inhabitant should be encouraged to welcome visitors as their guests.

A contract will be written where private land is put on disposal for common use and the landowner agrees to maintain and improve the space, for this the government pays a compensation. The contract could be similar to subsidize for meadows, when the farmer agrees to maintain his land as meadow and gets contribution. Rural Public Spaces could be a part of the Swedish "Miljö och Landsbygdsprogrammet" within the "Andra Pelaren" in the new agricultural politics of the EU. Depending on the commitment the EU compensates for extra work.

The contract should have reference to the rules at public spaces in the city, consider the Swedish "Allemansrätten" and contain special rules due to specific conditions of nature, culture and social life in the area of concern so it won't be damaged by the new pressure.

Rural Public Spaces promote the exchange between locals and visitors and contributes to at living countryside.

CAMP – A PROPOSAL FOR THE AREA OF BRÅBYGDEN

There is a need for common spaces at the countryside. There is a wish for attending in agricultural landscapes and learning how to maintain them as it has been done during generations.

MEETING POINTS

At the countryside there is a need for meeting points outside private homes. Traditionally people at the Swedish countryside meet while working or making plans for the village. They met at coffee cake parties (kafferep), auctions, at the bathing place, in front of the church. In the 60's there were still local stores,

kiosks and petrol stations in most villages. There were lots of organizational activities as the municipality hall, the temperance movement and the athletic clubs, and places for singing, dancing, playing and associating. To day these places are no more.

CULTURAL HERITAGE

When more and more people are longing for going back to the countryside they require new public spaces. The interaction between temporary visitors and local population is missing. It is not an alternative to consume the countryside, instead our cultural heritage made by the countryside cultivators shall be brought to coming generations. Our dream of the perfect life is wider than the walls of a house.

EDUCATION

If the wish to visit the countryside can be combined with education of maintaining the agricultural landscape a new grope of tourists will be attracted of visiting Bråbygden and at the same time defend and cultivate our common spaces.

LIVING WITH THE LANDSCAPE

Moving out to the countryside or spending more and more time at the summer house is becoming incredibly popular. But the people from the city don't know how to function in the countryside. Several rural villages developed into suburbs and the knowledge of how to take care of the land is disappearing. Many people would like to have a flowering meadow, but they don't know how to maintain it. To cut grass with a scythe or rake up hay is considered as luxury. Not many people can eat new picked eggs or cheesecake made of unpasteurized milk from Småland. The silent beauty of mosquito dense mire and taking the kick-sledge to the sausages-making with Christmas at hand is a pleasure in the stressful society of today. The duties necessary just two generations ago are today exotic happenings.

THE PLACES

Several places for common use are chosen. At these spots it will be possible to put up a tent or spend the night in some other way. These places are quite small and contain nature and cultural landscapes with mediocre values of protection. The places are situated on private land but are maintained by its

users, as the Nature and Culture School, courser in landscape conservation, students and the working team from the Bräbygden Association of Interest (BIF). The work can be cutting a meadow and pilling hay on fences to dry, pollarding trees, making inventories and plans for maintenance.

MAINTENANCE OF THE PLACES

The users are the everyday maintainers, cutting lawns, painting benches, raking and so on, supervised by a skilled worker, (as in the Swedish television show at channel 4, Farnen/"the Farm").

ADMINISTRATION

The rent from camping/tenting, cabins and the course fee are administrated by the economical association, Bräbo Hansa, who also will rent out bikes, pick-nick baskets, backpacks et al.

HANDBOOK

A hand book showing locations for camping and how to maintain them can be bought from the Bräbo Hansa.

HOME PAGE

All places can be followed at a homepage with photo album where visitors can put pictures of their own and their stories, they can also find similar links.

*MIN INTENTION HAR VARIT ATT ADDERA MENING TILL EN RÅDANDE
SITUATION, SÅ ATT DEN TOTALA MENINGEN STRETCHAS OCH BEGREPP
KAN FÖRSKJUTAS.*

*DÄRFÖR FÖRESPRÅKAR JAG INTE ATT MIN METOD SKA BLI
ALLENARÅDANDE ELLER ERSÄTTA DE PLANERINGSTÄNKANDEN SOM JAG
KRITISERAR.*

DÄREMOT TROR JAG ATT TILLBLIVANDEN KAN SKE MELLAN DEM.

Sabina Jallow, 2006-01-25

PERSONER SOM JAG MÖTT I SAMBAND MED MITT
EXAMENSARBETE

Anette Freij, keramiker som bor i en av Bråbygdens mest intakta gårdar, Anette har öppnat upp ett utedass på gården så att det kan användas av vandrare.

Bertil Karlsson i Krösås, bor utanför Bråbygden men tätt inpå. Bertil lärde mig att slå med lie och berättade om hur Slättergubben berättar att ängen är mogen för att slås.

Birger Ivarsson i Applekulla, en av initiativtagarna till att uppta arbetet med att återskapa det gamla kulturlandskapet i Bråbygden. Birger var jättesnäll och lånade ut sin cykel till mig så att jag kunde ta mig runt i bygden lite snabbare.

Britta och Lars Wingerup, sköter om sin gård och sina två tjuvar i Fallebo, förut jobbade Britta på bank nu tar hon hand om gården på heltid.

Caroline Sjöstrand, Caroline, hennes man, dotter och föräldrar är Mirjam Lööfs närmaste granne (och min, under den tiden jag bodde hos Mirjam), familjen är en av de få som inte är med i Bråbygdens intresseförening.

Cecilia Chrapkowska, Mirjams väninna och aktiv i Feministiskt Initiativs debatt i Almedalen, pustade ut i Bråbygden, vi talade om platser för politiska samtal.

Chris Jonsson i Östantorp, familjen Jonsson är många barn och barnbarn, både permanentboende och sommargäster, som jag ofta träffade på i Bråbygden. Chris är född i bygden och nu funderar hon och Olle på att bli allt mer åretruntboende, deras barnbarn Mollie och jag blev kompisar.

Daniel och Ann och deras tre små döttrar har gård och några djur, Ann kör häst och vagn. Familjen har bestämt sig för att leva med och vårda kulturlandskapet, de är också ansvariga för Bråbygdens Natur och Kulturskola.

Diana Mulinari, lärare och forskare på Sociologiska Institutionen och på Centrum för Genusvetenskap vid Lunds Universitet. Diana och jag talade om

hennes iakttagelse att konsten ofta uppmärksammar fenomen i samhället tidigare än vetenskapen. Därför borde konstnärligt arbete kunna vara ingången till projekt som sedan väljer att använda vetenskapliga undersökningsmetoder.

Elena, portugisisk landskapsarkitektstudent som var med i Periscope-kursen, Elena undersökte principer för vård av kulturlandskapet.

Eva Dalman, områdesarkitekt för Västra Hamnen i Malmö, hade satt upp en ansökan om examensarbetare som jag svarade på, vi träffades på Stadsbyggnadskontoret i Malmö men jag utförde aldrig den utvärdering av planeringsprocesserna i Västra Hamnen som Eva önskade sig.

Eva-Lotte och Tommy Skoog i Applekulla, är nyinflyttade i Eva-Lottes barndomshem som under lång tid varit familjens sommar hus. Tommy är mycket aktiv i startandet av Bråbygdens ekonomiska förening och Eva-Lotte jobbar hårt med att stötta hans arbete, Eva-Lotte var de portugisiska studenternas tolk samt ansvarar för Naturum, de har båda varit mycket hjälpsamma och tagit hand om mig på alla sätt. Eva-Lotte ser alltid till att man har det bra och fått något att äta.

Fiona Biggiero, filosof och min handledare i Venedig, Fiona arbetar på JK Studio, i samtalen med henne har jag lyckats formulera mig, vad jag vill och hur mitt agerande kan vara bärare av mening. Utan underbara Fiona skulle jag också ha haft det mycket, mycket tråkigare!

Guillien, fransk agronomstudent som var med i Periscope-kursen, tillsammans med Mathieu undersökte han hur bönderna i Bråbygden arbetar samt hur de ser på landskapet de arbetar med, till sin hjälp hade de fotografier, samtal och hjälpte till med arbete på gårdarna.

Gunilla Lindholm, landskapsarkitekt och agr dr på SLU i Alnarp. Gunilla har varit min handledare under examensarbetet och den bästa handledare jag kunnat önska mig. Utan Gunillas ständiga entusiasm och våra givande samtal hade exjobbs tiden känts betydligt mindre relevant och utkomsten mindre användbar.

Gullvi och Sven Joelsson i Risinge, var värdar för ängens dag den här sommaren och har anlagt övernattningsstugor i en vacker sluttning ner mot

sjön. Gullvi driver Kafé Gullvivan där det bjuds in till kubbkväll med grillning, tovningskurs, väffelsöndag och mycket annat.

Harry Gustavsson, bonde från Blekinge och Rolands farbror som kom till ängensdag tillsammans med sin fru Ing-Marie samt med Eva Gustavsson, landskapsarkitekt och agr dr SLU Alnarp. Harry och jag luffade i Bråbygden och han berättade för mig om människornas arbete som skapat det landskap vi ser idag.

Ingalill, kassör i Bråbygdens Intresseförening, vi träffades under sommaren 2005 vid olika tillfällen, bla tovning med Ingalills barnbarn, jag blev imponerad av hur bra Ingalill och henes man var på att dansa.

Ivar i Krokshult, bor med sin familj nära Bråbygden, gården blir ofta fotograferad av Peter Gerdehag. Ivar lärde mig att slå med lie och magiskt nog var jag riktigt duktig då jag fick slå med proffslie och Ivar stod bredvid.

Jacek Sterczewski, landskapsarkitektstudent från Polen, jag lärde känna Jacek när han var utbytesstudent i Alnarp. Jacek kom till Bråbygden och hälsade på en vecka.

Jan Karlsson i Bjälebo, Jan är en av Bråbygdens bönder, han sköter gården själv med hjälp av en anställd dräng och delar maskiner med Lasse Lennartsson och Tord Andersson. Jan säljer grillkol och har anammat tankesättet att bönder inte producerar mat utan landskap.

Jan och Liselotte Pettson i Applekulla, har bygdens flädigaste veranda och ett modernt men lantligt hem. Jan kör brödbilen och Liselotte är narkosköterska när de inte arbetar på huset eller i trädgården och våtmarken de restaurerar.

Jan-Åke Nyberg, bor i Bråbygdens mest fotograferade hus, är en av föreningens guider och älskar att campa.

John Wadbro, landskapsarkitekt och vän som bistått mig med en massa praktiska råd och hjälpt mig med att kunna hantera min tekniska utrustning.

José och José, portugisiska landskapsarkitektstudenter som var med i Periscape-kursen, de var till en början besvärligt att skilja dessa två unga män åt, men de kom oftast i par, cyklades i bygden. José jämförde det svenska planeringssystemet med det portugisiska och José undersökte bygdebornas

estetiska preferenser och vad de ansåg var karaktäristiskt för att det skulle se Bråbygdigt ut.

Joseph Kosuth, konstnär och min professor i Venedig. Våren 2004 var jag erasmus student på konst-, design- och arkitekturskolan i Venedig, 2005 åkte jag tillbaka för att få råd och besöka Venedigbiennalen. Joseph har varit mycket viktig för mig när jag gjort mitt examensarbete, både som konceptkonstnär och som vän, utan våra samtal hade jag aldrig vågat genomföra mitt examensarbete på det här sättet.

Juan Carlos Peirone, som jag brukar kalla Jonás, och jag arbetar tillsammans på Formlära ämnet vid Institutionen för Landskapsplanering. Jonás har varit ett viktigt stöd under hela min utbildning och utan hans influens hade jag varit en mycket tråkigare landskapsarkitekt.

Jytte Rüdiger, arbetar för Astrid Lindgrens Hembygd på Rock City i Hultsfred, som bl.a. producerar Hultsfreds Festivalen. Jytte stöttar unga människor som vill starta kulturprojekt.

Kajsa och Per-Erik Kennestig i Östantorp, hyr ut ett av gårdens hus till SLU och var värdar till de portugisiska gäststudenterna. Kajsas släkt har bott länge bott i Östantorp, även barn och barnbarn bor kvar. Kajsa och Per-Erik arbetar professionellt med inredning och möbler vilket avspeglar sig i deras gästvänliga hem.

Kerstin, bor nära badsjön och hjälper Gullvi med väffelsöndagarna, jag träffade Kerstin på logdans i Fallebo och då hon var så snäll och skjutsade hem mig lärde vi känna varandra lite mer.

Lars och Britta Wingerup, sköter om sin gård och sina två tjurar i Fallebo, Lars är ansvarig för ängskommittén och ängens dag han har också gett mig omslagsfotot där jag steker Kolbullar.

Lasse Lennartsson, en av Bråbygdens aktiva bönder som har köttdjur, Lasse driver gården med sin bror men far gärna iväg på en långtur på sin motorcykel.

Liselotte och Jan Pettson i Applekulla, har bygdens flädigaste veranda och ett modernt men lantligt hem. Jan kör brödbilen och Liselotte är narkossköterska när de inte arbetar på huset eller i trädgården och våtmarken de restaurerar.

Lo Kamiss, Mirjams ena kattunge, som oftast kom hem när man ropade in henne om kvällarna.

Marta Wännman, landskapsarkitektstudent som tagit hand om mig och assisterat mig inför presentationen.

Maria Bylund, Mirjams väninna och samhällsvetare från Uppsala som kom och hälsade på några dagar, vi dansade logdans tillsammans.

Maria-Joao, portugisisk landskapsarkitektstudent som var med i Periscape-kursen, Maria uppmärksammade bygden på hur viktigt det är att leva hållbart även innanför husets fyra väggar om man vill värna om Bråbygdens landskap.

Mathieu, fransk agronomstudent som var med i Periscape-kursen, tillsammans med Giullien undersökte han hur bönderna i Bråbygdens arbetar och hur de ser på landskapet de arbetar med, till sin hjälp hade de fotografier, samtal och hjälpte till med arbete på gårdarna. Mathieu är en fena på att spela dragspel!

Mirjam Lööf, min värd i Bråbygdens och ordförande i Bråbygdens intresseförening, Mirjam är nyinflyttad till bygden för att arbeta på natur och kulturskolan men har en politisk bakgrund och har bl.a. engagerat sig i skogsfrågor. Mirjams föräldrar Lars och Eva Lööf lärde jag också känna, Lars målade om köket medan Eva peppade oss och gav oss god mat.

Mårten Aronsson, mycket kunnig om jordbrukslandskapet och arbetar på jordbruksverket i Jönköping. Mårten har skrivit "Bygden där vinden vände" och arbetar bland mycket annat med att restaurera flera av Bråbygdens fantastiska ängar samt med att sprida kunskap om kulturlandskapet.

Mårten Setterblad, landskapsarkitekt och min kära studiekamrat, vi gjorde flera projekt och resor tillsammans då jag initierades till vad som senare blev mitt examensarbete.

Nadja, portugisisk landskapsarkitektstudent som var med i Periscape-kursen, Nadja undersökte hur organisationen kring kulturvården påverkar landskapet.

Peder Nilsson i Humleryd, är mycket kunnig om Bråbygdens historia, han tog med mig på torpargrundsafari och berättade om hur man levde förr och om utvandringen till Amerika.

Pejki Varg, oftast kallad Pejki, minstingen av Mirjams kattungar som hade lite problem med att Björnfångarens stora katt ofta pissade ner honom, vilket gjorde oss mycket olyckliga.

Per-Erik och Kajsa Kennestig i Östantorp, hyr ut ett av gårdens hus till SLU och var värdar till de portugisiska gäststudenterna. Kajsa och Per-Erik arbetar professionellt med inredning och möbler vilket avspeglar sig i deras gästvänliga hem. Per-Erik låter Oskarshamnsträdgårdsförening sköta om en av familjens äppelgårdar.

Peter Gerdehag, fotograf vars bilder finns i "Bygden där vinden vände", Peter har också gjort filmen "Bondens tid på jorden" och arbetar nu med ett filmprojekt om Bråbygden.

Roger Svensson, ängsspecialist från SLU Ultuna, jag fick följa med Roger och Märten när de reintroducerade sällsynta arter i ängarna i Bråbygden. De tog också med mig för att visa Sveriges största lokal för Slättergubbe.

Roland Gustavsson, professor vid Institutionen för Landskapsplanering och medlem i Periscapegruppen. Roland kom upp till Bråbygden, pushade mig att återta skärpan och lärde mig mycket om att förhålla mig till människor och hur de agerar i landskap.

Rolf och Christina i Brånäs, Rolf är uppvuxen i Bråbygden och har som ung arbetat i handelsboden, nu kommer de tillbaka och firar somrarna, i år med att gifta bort sin dotter under en ståtlig ek, ett riktigt bondbröllop.

Sabina Jallow, landskapsarkitekt som gjort examensarbetet "På luffen -för att undersöka publika landsbygdsrum". Sabina är mån om att omsorgen för våra gemensamma rum inte ska gå förlorad och är mycket stolt över vår svenska sedvänja Allemansrätten. Sabina funderar mycket på hur denna fantastiska möjlighet inte ska tolkas som en rätt till konsumtion av det svenska landskapet och hur Allemansrättens mening kan leva vidare i vårt globala informationssamhälle.

Stefan i Ängenäs, jobbar med skötsel i ett naturreservat nära Bråbygden, han visade mig hur man hamlar. Stefans fru och söta döttrar träffade jag på logdans i Fallebo.

Sven och Gullvi Joelsson i Risinge, var värdar för ängens dag den här sommaren och har anlagt övernattningsstugor i en vacker sluttning ner mot

sjön. Sven jobbar på intresseföreningens kontor och med Astrid Lindgrens Hembygdsprojektet, ofta hjälper han till på Kafé Gullvivan där det bjuds in till kubbkväll med grillning, tovningskurs, väffelsöndag och mycket annat.

Tommy och Eva-Lotte Skoog i Applekulla, är nyinflyttade i Eva-Lottes barndomshem som under lång tid varit familjens sommar hus. Tommy är mycket aktiv i startandet av Bråbygdens ekonomiska förening med arbetsnamnet Bråbo Hansa, de har båda varit mycket hjälpsamma och tagit hand om mig på alla sätt. Tommy restaurerar ett stort kulturbetes- och våtmarksområde.

Tord Andersson i Stora Bråbo, mjölkbonde som arrenderar markpluttar överallt i Bråbygden. Tords far är en av de ståndaktiga gamla bönderna som fortfarande är ute och slår rent med lie i bygdens diken, familjen har en mycket fin bondromantisk trädgård.

Violet, är syster till Sven och bor numera i Kristdala, vi träffades på logdans i Fallebo.

Örjan Laneborg, ny tillbaka flyttad till Bråbygden, arbetar på Länsstyrelsen i Kalmar och kunnig i GIS, Örjan och Peder i Humleryd kan positionerna på all gamla torpargrunder i bygden.

PERSONER SOM JAG REFERERAR TILL I MITT
EXAMENSARBETE

Anzaldua Gloria, lesbisk-feministisk poet, författare och kulturteoretiker som synliggjorde litteratur skriven av färgade kvinnliga författare i USA på 80-talet.

Aristoteles, filosof som hävdade att varje händelse styrs av en avsikt eller ett syfte.

Bankeström Sven, sitter i Kristdala hembygdsförenings styrelse.

Brånstrand Karina och Rune, ett småländskt par som erbjuder familjer att bo på deras bondgård, för att roa familjerna har de gjort en luffarslinga.

Chomsky Naom, lingvistik professor som studerat språk och makt samt kritiserar USA:s förhållningssätt till de människor som invandrat.

Deleuze Gilles, fransk filosof som anses vara en av de viktigaste figurerna i det postmodernistiska tänkandet. Han ifrågasätter filosofin och hävdar att filosofen inte reflekterar utan skapar, filosofen kan samla de koncept han finner användbara och ge dem nytt liv.

Emil i Lönneberga, en påhittig pojke som gör hyss och får sitta av strafftid i snickebo, en av Astrid Lindgrens figurer.

Ericsson Leif, skriver i Ordfront nr 12 2003 om religionskrig där Gud slåss på alla sidor och att dagens värld påminner om Europa och Nordamerika på 1600-talet.

Fallebo Gök, kvacksalvare och lurendrejare från Fallebo i Bråbygd som tjänade stora pengar som magiker i USA.

Fantomen, den förste fantomen föddes 1516 och var som barn med om en skeppolycka då han spolades i land i Bengalbukten och blev Hämnaren, 1908 dog den 18:e och siste Fantomen. Fantomen är känd för sina djungelordspråk, bl.a. "Fantomen vilar först då fred råder i världen"

Findus, katten som busar med gubben Pettson i Sven Nordqvists berättelser.

Gandhi Mahatma, indier och advokat som skapade "Satyagraha", sanningens väg, en ickevåldsfilosofin för att tvinga bort britterna från Indien under 1920-talet.

Havel Vaclav, talesman för Charta 77, frontfigur i Sammetsrevolutionen då den kommunistiska ledningen i Tjeckoslovakien störtades, senare Tjeckoslovariens och Tjeckiens president.

Hendricks Barbara, amerikansk operasångerska.

Herrmann Thomas, tog Open Space till Sverige.

Hill Collins Patricia, svart kvinnlig feminist och sociolog som använder begreppet "outsiders within" för att beskriva svarta kvinnliga akademikers situation.

Johansson Asta, sitter i Kristdala hembygdsförenings styrelse.

Jämtin Carin, Sveriges bistandsminister, som sålde korv för 999 kr/st på Östermalmstorg, www.vrälldyrkorv.nu

Kajsa Kavat, en liten flicka som bor hos sin sjuka mormor i Astrid Lindgrens berättelse.

Karlsson Lars-Erik, Bräbygdens Intresseförenings förste ordförande.

King Martin Luther, svart medborgarrättsledare i USA som visade sina ståndpunkter genom en fredsmarch till Lincolnmonumentet i Washington 1963 och höll talet "I have a dream".

Klein Naomi, författare till "No Logo-Taking Aim at the Brand Bullies" om marknadsföring, www.nologo.org.

Laudres Audre, feministisk författare.

Lindgren Astrid, barnboksförfattare som svenskarna älskar, hon föddes i Småland, nära Bräbygden och flera av hennes berättelser utspelar sig i hennes barndoms miljöer, tex "Alla vi barn i Bullerbyn", "Rasmus på luffen" och "Emil i Lönneberga".

Mandela Nelson, apartheidmotståndare som efter att han släppts ur sydafrikanskt fängelse inte mobiliserade sina anhängare till hämnd utan uppmanade dem att förlåta och bygga vidare.

Morris William, grundare av Arts and Crafts-rörelsen, men var även verksam som författare och en av den brittiska socialiströrelsens grundare.

Negri Antonio, italiensk politisk filosof och en av ledarna för Antiglobaliseringsrörelsen.

Nordqvist Sven, skapare av Pettson och Findus.

Norrfalk Maria, generaldirektör på SIDA, som sålde korv för 999 kr/st på Östermalmstorg, www.vråldyrkorv.nu

Owen Harrison, skapade Open Space Thecnology (OST), en mötesform som bygger på dialog och eftertanke.

Paine Thomas, som skrev "The rights of man" och kräver religionsfrihet i Frankrike efter Franska revolutionen.

Paradis Oskar, en luffare som tar hand om Rasmus i Astrid Lindgrens bok "Rasmus på luffen".

Pettson, gubben som bor med katten Findus i Sven Nordqvists berättelser.

Pippi Långstrump, en mycket stark flicka som lever själv i Villa Villerkulla tillsammans med sin apa och sin häst, en av Astrid Lindgrens mest älskade karaktärer världen över.

Pollack Kaj, ressigör till "Så som i himmelen", föreläser om hur man kan förändra sitt tänkande.

Presley Elvis, kungen av Rock n roll som defenierade om poplärmusiken.

Price Richard, predikant och engelsk moralfilosof som hävdade att rätten att tro medför rätten att följa sitt samvete och trotsa rådande lagar.

Rasmus, huvudperson i Astrid Lindgrens bok "Rasmus på luffen", en pojke som rymmer från ett barnhem och går på luffen.

Rousseau Jean-Jacque, filosof som hävdade att alla människor besitter moralisk makt över det som angår henne.

Shonibare Yinka, engelsk konstnär uppvuxen i Nigeria som undersöker ras och klass. Var aktuell på Moderna Museet sommaren 2005 då han lät spela upp Maskeradbalen med kostymer i gustavianskt snitt men av afrikanska tyger.

Taylor Nigel, författare till "Urban planning theory since 1945", Taylor beskriver planeringsteorins utveckling från en utövning av fysisk design, rationell modernistisk planering, planeringen som verktyg i social planering, till hur planeringen ska sättas i verket, kanske som kommunikativ planering.

Tham Klas, mässarkitekt till Bo01, Europeisk bostadsmässa i Västra Hamnen i Malmö sommaren 2001.

Thoreau Henry David, författare till "Civil Resistance" där han hävdar att man inte ska följa någon annan lag än sitt samvetes och att man alltid står till svars för sina handlingar inför Gud.

Tommy och Annika, Pippis bästa vänner och grannar.

Tutu Desmond, sydafrikansk kristen ärkebiskop, frihetskämpe och icke-våldsförespråkare som sagt att Gud inte är en kristen.

Wikland Ilon, illustratör till många av Astrid Lindgrens böcker.

Wiksten Lennart, åkare som själv bekostade uträtningen av en farlig kurva i Burträsk, Västerbotten när Vägverket saknade pengar till det.

Williams Roger, nybyggarpredikant som grundade Rhode Island och ville att alla skulle vara jämlika inför lagen.

Woolman John, den förste i Rhode Island som bekämpade slaveriet i mitten av 1600-talet.

LITTERATUR SOM JAG LÄST I MEDAN JAG GJORT MITT
EXAMENSARBETE

Alberro, A. & Blake, S. (red) (1999), "*Conceptual art: a critical anthology*", the MIT Press, Cambridge/ Massachusetts, London, England

Asplund, J. (1970), "*Om undran inför samhället*", Argos, Grahns Boktryckeri, Lund 1985

Bengtsson, B. (2004), "*Allemansrätten: - Vad säger lagen?*", Naturvårdsverket, Tryckindustri, Solna

Bäckström, M. & Höller, C (2005), "*Sharing space dividing time*", Nordiska paviljongen på Venedigbiennalens utställningskatalog, Fälth och Hässler, Värnamo

Dalman, E. (red) (1999), "*Kvalitetsprogram 1999-03-31: Bo01 Framtidsstaden*", Bo01 Framtidsstaden, Malmö Stad, Malmö

Danielsson, J. & Gerdehag, P. (1998), "*Bondeboken*", Prisma/Nordstedt & söner AB, Fälths & Hässler AB, Värnamo

Deleuze, G. (1988), "*Vecket: Leibniz & Barocken*", Översättning: Wallenstein, S-O. (2004), Glänta Produktion, Göteborg

Di Luca, F. (2003), "*Via Italia: Köksvägen till lägre Glykemiskt Index*", ZETA, Edita

Ekstrand, L. (1998), "*Varje människa en konstnär: Livskonstnären och samhällsvisionären Joseph Beuys*", Bokförlaget Korpen, Göteborg

Eliott, D & Lind, M (curators) (1998), *"I skuggan av ljuset: Fotografi och systematik i konst, vetenskap och vardagsliv"*, Moderna Museets utställningskatalog nr 279, Nyströms tryckeri, Bollnäs

Fougner, B. (1984), *"Luffarriksdan och Luffarkungen: Organiserade luffare i sägen och verklighet"*, i samarbete med Institutionen för folklivsforskning, Vagus förlag, Stockholm

Gerdehag, P. & Aronsson, M. (1999), *"Bygden där vinden vände: Människor och natur i ett levande odlingslandskap"*, Prisma (andra upplagan), Fälth & Hässler, Värnamo 2004

Gerdehag, P. (2000?), *"Bondens tid på jorden"*, DVD

Gilbert, M. A. (1996), *"Handbok i argumentation: Så får du gehör för dina åsikter"*, Richters förlag AB, Malmö

Greider, G. (2001), *"Fucking Sverige: Byn, bruket, skogen - en modern Dalaresa"*, Ordfront förlag, Fälth & Hässler, Smedjebacken

Hertsgaard, M. (1998), *"En odysse runt jorden"*, Whalström & Widstrand, Fälth & Hässler, Smedjebacken

Jay, R. (1995), *"Skapa ett bra team: Hur du väljer rätt personer att samarbeta med"*, Richters Förlag AB, Malmö

Johansson, B. (projektledare) (2000), *"Översiktsplan för Malmö 2000: Utställningsförslag"*, Malmö stadsbyggnadskontor, Malmö

Lüthi, T. & Löfström, B. (1993), *"Biodynamiska preparat: Det verkligt nya inom ekologisk odling"*, Biodynamiska föreningen i Järna, Järna Tryckeri AB, Järna

- Mamlöf, M. & Arnell, K-H. (2004), *"Agenda kulturarv i Kalmar Län"*, Länsstyrelsen i Kalmar län och Kalmar läns museum, Leanders grafiska AB, Kalmar
- McCall Smith, A. (1998), *"Damernas detektivbyrå"*, Mänpocket, Richters förlag AB, Malmö
- OSHO (1994), *"Osho Zen Tarot: The transcendental game of Zen"*, Osho International Foundation, St. Martin's Press, New York
- Pérez de Cuéllar, J. (ordf.) (1995), *"Vår skapande mångfald"*, Världskommissionen för kultur och utveckling, Nordstedts Tryckeri AB, Stockholm
- Persson, B. (1999), *"Grönytefaktor för Bo01"*, Bo01 Framtidsstaden, Malmö Stadsbyggnadskontor, C A Andersson & Co, Malmö
- Premfors, R. & Roth, K. (red) (2004), *"Deliberativ demokrati"*, Studentlitteratur, Lund
- Reiter, O. (2004), *"Landsbygdsutveckling genom rådslag"*, Institutionen för Landskapsplanering, SLU Alnarp, Reproenheten SLU Alnarp, Alnarp
- Reiter, O. (red) & landskapsarkitektstudenter i projekt 4 Planering (2004), *"Sustainable development and the urban rural condition: Studies in Svalöv and Bjuv 2004"*, Institutionen för Landskapsplanering SLU Alnarp, Alnarp
- Reiter, O. (red) & landskapsarkitektstudenter i projekt 4 Planering. (2005), *"Landscape Plan Bråbygden 2005"*, Institutionen för Landskapsplanering, SLU Alnarp, Alnarp
- Solomin, N. (2001), *"Ok, amen: Om kärlek och fiendlighet i chassidernas New York"*, Whalström & Widstrand

Sten, U. (projekt ledare) (1998), "Avarar", Katalog till vandringsutställning, Riksutställningar i samarbete med Europas kulturhuvudstad -98, Ljungbergs tryckeri, Södertälje

Törnqvist, L. & Åkerström, S. (red) (2003), Kungliga bibliotekets utställningskatalog nr 139: "Ingrid Vang Nyman", Mediaprint Uddevalla AB, Uddevalla

